การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2569

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช แล้ว
เห็นสมควรเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์)

_____ กรรมการ _____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร) (รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

_____ กรรมการ _____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ) (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

_____ _____
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชาคร คัยนันทน์) (รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษกนก ดวงชาทม)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	:	การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
ผู้วิจัย	:	จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช
ปริญญา	:	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ
ปีการศึกษา	:	2569

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ และ(3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 379 คน โดยการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลงานในอดีต การเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง นโยบาย และคุณลักษณะของผู้สมัคร โดยตัวแปรทั้ง 4 สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 93.40 และ (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้สมัครควรเน้นรูปแบบการหาเสียงที่เข้าถึงประชาชนโดยตรงและสื่อสารอย่างชัดเจนเพื่อสร้างความไว้วางใจและความใกล้ชิด ขณะเดียวกันนโยบายควรถูกกำหนดให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ มีความเป็นไปได้ โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับประชาชน พร้อมใช้เครือข่ายทางสังคม เพื่อเสริมความน่าเชื่อถือ คุณลักษณะของผู้สมัครควรสะท้อนภาพลักษณ์ที่โปร่งใส มีวิสัยทัศน์และเข้าถึงง่าย ด้านผลประโยชน์ควรมุ่งเน้นสวัสดิการที่เป็นธรรม การสร้างประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ยั่งยืนและการใช้งบประมาณเพื่อสาธารณะอย่างโปร่งใส ส่วนหัวคะแนนควรเป็นบุคคลที่ชุมชนยอมรับ ได้รับการพัฒนาทักษะการสื่อสารและมีแรงจูงใจในการทำงาน นอกจากนี้ผู้สมัครควรนำเสนอผลงานในอดีตที่เป็นรูปธรรม เชื่อมโยงกับประโยชน์ของประชาชนและต่อยอดให้เกิดความต่อเนื่อง พร้อมใช้การสังกัดพรรคการเมืองเป็นกลไกสร้างความน่าเชื่อถือและทรัพยากรสนับสนุน โดยไม่ละเลยผลประโยชน์

ของท้องถิ่น สุดท้ายภาวะผู้นำควรสะท้อนวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและการร่วมมือในชุมชน

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือก, นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, องค์การบริหารส่วนตำบล

_____อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Title : Decision to Select the Mayor of Moo Mon Subdistrict Administrative Organization, Somdet District, Kalasin Province
Author : Sergeant Major Second Class Sansakda Rangcarach
Degree : Master of Public Administration (Public Administration)
Rajabhat Maha SaraKham University
Advisor : Assistant Professor Dr.Sanya Kenaphum
Associate Professor Dr.Yupaporn Yupass
Year : 2026

ABSTRACT

This study aimed to; (1) examine the level of opinions regarding the factors influencing the decision to elect the Chief Executive of the Subdistrict Administrative Organization (SAO) in Mou Mon Subdistrict, Somdet District, Kalasin Province, (2) factors affecting the decision to select the mayor of Moo Mon Subdistrict Administrative Organization, Somdet District, Kalasin Province, And (3) provide recommendations concerning these influencing factors. The sample consisted of 379 eligible voters in the Mou Mon Subdistrict Administrative Organization area, determined using Yamane's formula. The research employed a structured questionnaire with a Likert scale, while statistical analyses included percentage, mean, frequency, standard deviation, and multiple linear regression.

The findings revealed that: (1) the overall level of opinions regarding the factors influencing electoral decisions was high, (2) the statistically significant factors at the .05 level were past performance, political party or group affiliation, policies, and candidate characteristics, which jointly explained 93.40% of the variance in electoral decisions, And (3) recommendations emphasize that candidates should adopt campaign strategies that directly engage with citizens, communicate clearly, and foster trust and closeness. Policies should be contextually relevant, feasible, transparent, and participatory. Personal relationships with constituents should be genuine and supported by social networks to enhance credibility. Candidate characteristics should demonstrate transparency, vision, and approachability. In terms of benefits, candidates should prioritize fair welfare provision, sustainable structural development, and transparent public budgeting. Influential canvassers should be trusted community figures, trained in communication, and motivated to strengthen political networks. Furthermore, candidates should highlight tangible past achievements linked to community benefits, ensure continuity of development efforts, and utilize political party affiliation as a resource without neglecting local interests.

Finally, leadership should reflect clear vision, creative decision-making, and participatory engagement to foster public trust and cooperation.

Keywords: Election Decision, Subdistrict Administrative Organization President, Subdistrict Administrative Organization

_____Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และประชาชนตำบลหมูม่น ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา และขอขอบคุณ พ่อ แม่ ที่คอยสนับสนุน อำนวยความสะดวกและให้กำลังใจข้าพเจ้าตลอดมา จนทำให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช

สารบัญ

หัวเรื่อง **หน้า**

บทคัดย่อ ..... ก
ABSTRACT ..... ค
กิตติกรรมประกาศ ..... จ
สารบัญ ..... ฉ
สารบัญตาราง ..... ซ
สารบัญภาพ ..... ญ
บทที่ 1 บทนำ 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย 3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย 4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม 7
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ 7
2.2 แนวความคิดเกี่ยวการเลือกตั้ง 24
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น 32
2.4 บริบททั่วไปของพื้นที่วิจัย 55
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 65
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย 79
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 80
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 80
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 82
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล 83
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล 83
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย 84
บทที่ 4 ผลการวิจัย 85
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย 85
4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย 86
4.3 ผลการวิจัย 87

หัวเรื่อง **หน้า**

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 110
5.1 สรุป 110
5.2 อภิปรายผล 116
5.3 ข้อเสนอแนะ 119
บรรณานุกรม 121
ภาคผนวก 129
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 130
ภาคผนวก ข ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 139
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 142
ภาคผนวก ง ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์ 145
การเผยแพร่ผลงานวิจัย 147
ประวัติผู้วิจัย 148

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 การสังเคราะห์ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ 77

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 81

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 87

4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 89

4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการหาเสียง 90

4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านนโยบาย 91

4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว 92

4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร 93

4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลประโยชน์ 94

4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านหัวคะแนน 95

4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลงานในอดีต 96

4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง 97

ตารางที่ **หน้า**

4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านภาวะผู้นำ 98
4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร 100
4.13 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis 100
4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ 101
ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 140
ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 143

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น 55
2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย 79
4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ 109

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการบรรจุเป็นบทบัญญัติทางกฎหมายไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 14 มีมาตราอันว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ 6 มาตรา ซึ่งล้วนแต่สำคัญ สาระสำคัญในมาตราที่ 249 คือ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ต้องจัดตั้งขึ้นตามวิธีการและรูปแบบที่กฎหมายบัญญัติ และให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นความสามารถในการปกครองตนเอง รายได้ จำนวนประชากร พร้อมทั้งพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ สาระสำคัญในมาตราที่ 250 คือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติสาระสำคัญในมาตราที่ 252 คือ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งและผู้บริหารก็ต้องให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือในกรณีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะให้สมาชิกสภาและผู้บริหารมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญ คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวางเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้จะปราศจากการควบคุมของรัฐเพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นที่รัฐทำให้เกิดขึ้น หรือการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด (โกวิทย์ พวงงาม, 2550, น. 21)

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งประชาชนพลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและเลือกผู้ปกครองซึ่งทาหน้าที่ออกกฎหมาย โดยประชาชนอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ หรือที่เรียกว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยครั้งแรกเกิดขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2476

และ ในปี พ.ศ. 2562 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 28 หลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ให้คำมั่นสัญญามาหลายครั้ง การเลือกตั้งครั้งนี้ถูกวิจารณ์ว่ามีการเอื้อประโยชน์แก่พรรคพลังประชารัฐมาตั้งแต่การออกแบบระบบ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ที่ร่างขึ้นหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2557 ระบุให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งมีสิทธิออกเสียงเลือกนายกรัฐมนตรีได้ การคำนวณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไม่มีการกำหนดสูตรชัดเจน และมีการใช้มาตรา 44 เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขเขตเลือกตั้งก่อนที่จะประกาศเพียงไม่กี่วัน ผลการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีหลังการเลือกตั้งปรากฏว่า ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. ได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีต่ออีกสมัย และมีการจัดตั้งรัฐบาลผสมที่นำโดยพรรคพลังประชารัฐ พลเอกประยุทธ์ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 2 เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ซึ่งวันสิ้นสุดวาระของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในสมัยที่ 2 จะหมดลง ในวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และ ในปี พ.ศ. 2566 จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 29 เพื่อสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนของประชาชนมาบริหารประเทศต่อไป ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังมีการปฏิรูปการเมืองมุ่งสู่การเป็นประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน ซึ่งงานวิจัยหลายเรื่องในหลายพื้นที่ ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าเป็นยุคที่ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองอย่างมากประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น โดยการศึกษาคุณสมบัติผู้แทนราษฎรที่ตนสนใจ และมีพรรคการเมืองที่อยู่ในใจ เพราะเชื่อว่าผู้สมัครจะนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่นของตน ทั้งทางด้านการคมนาคม การศึกษา และการมีอาชีพที่มั่นคง เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเป็นความเข้าใจว่าประชาธิปไตยไม่เพียงแต่ทำให้ประชาชน มีอิสระเสรี มีการอยู่ดีกินดีและมีสิทธิความเป็นมนุษยชนมากขึ้น ซึ่งการเป็นหรือมีประชาธิปไตยมากขึ้นย่อมหมายถึงการมีจิตสำนึกในส่วนร่วมมากขึ้นเช่นกัน (พิไลวรรณ กนกทัณฑ์, 2560)

การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นการแสดงออกทางด้านสิทธิเสรีภาพความคิดของประชาชนที่ต้องการตัวแทนของตนเองการเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม ควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนการเลือกตั้ง จึงมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล (Tanavarodhom, 2014) ซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก ดังนั้นการที่ประชาชนจะตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี คุณสมบัติส่วนตัวผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งภาวะผู้นำ พฤติกรรม ความรู้ความสามารถกลุ่มหรือพรรคการเมืองนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติเป็นหนึ่งในหลายๆ ปัจจัยที่ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง จะต้องนำมาประกอบในการตัดสินใจ

องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ การเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีจำนวน 11 หมู่บ้าน หากมีการเลือกตั้งในครั้งหน้าจะมีผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 1 คน จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 2 คน 11 หมู่บ้าน รวมเป็น 22 คน การตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นเป็นกระบวนการสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชนและการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ เนื่องจากการเลือกตั้งนายก อบต. มีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดทิศทางของการบริหารท้องถิ่น การทำความเข้าใจว่าปัจจัยใด

ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนจะช่วยส่งเสริมการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในบริบทการเมืองท้องถิ่นมีหลากหลาย ได้แก่ ด้านรูปแบบการหาเสียง ด้านนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์ ด้านหัวคะแนน ด้านผลงานในอดีต ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ด้านภาวะผู้นำ สอดคล้องกับแนวคิดของแนวคิดของ Simon (1947) เกี่ยวกับ “Bounded Rationality” ยังช่วยอธิบายพฤติกรรมการเลือกตั้งที่ไม่สามารถอาศัยการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลสมบูรณ์ได้แต่เป็นการตัดสินใจที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมักใช้วิจารณญาณโดยพิจารณาจากการได้รับประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งถูกขับเคลื่อนด้วยการคำนวณต้นทุนและผลประโยชน์ (Downs, 1957) นอกจากนี้ Rational Choice Theory ของ Downs ได้เสนอว่าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งจะเปรียบเทียบนโยบายของผู้สมัครแต่ละคนก่อนที่จะตัดสินใจ นอกจากนี้ Popkin (1991) ได้นำเสนอแนวคิด “Low Information Rationality” ที่ชี้ว่าผู้เลือกตั้ง มักจะตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเพียงเล็กน้อย แต่สามารถประมวลผลจากเบาะแสที่ง่ายและรวดเร็ว เช่น การปรากฏตัวของผู้สมัคร หรือการสนับสนุนจากบุคคลสำคัญในชุมชน การเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างรัฐบาลกับประชาชน ทำให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลและทรัพยากรระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (Easton, 1965) ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำมาศึกษาว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาครั้งนี้น่าจะนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้สมัครเลือกตั้ง ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งร่วมกับสอดส่อง ดูแล ส่งเสริมการเลือกตั้งอย่างโปร่งใสในอนาคต ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ด้านรูปแบบการหาเสียง ด้านนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์ ด้านหัวคะแนน ด้านผลงานในอดีต ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง และด้านภาวะผู้นำ

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 7,071 คน ณ เดือนกันยายน 2567 (องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น, 2567)

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ โดยใช้สูตรของ (Yamane, 1973, p. 727) จำนวน 379 คน

1.4.2 พื้นที่ของการวิจัย

พื้นที่ของการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.4.3.1 ตัวแปรต้น คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่

1) ด้านรูปแบบการหาเสียง
2) ด้านนโยบาย
3) ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว
4) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร
5) ด้านผลประโยชน์
6) ด้านหัวคะแนน
7) ด้านผลงานในอดีต
8) ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง
9) ด้านภาวะผู้นำ

1.4.3.2 ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลกลางรัฐไปยังหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในเขตอำนาจของตนเองอย่างอิสระตามหลักการของประชาธิปไตย

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่มีหน้าที่ดูแลและบริหารจัดการพื้นที่ในระดับตำบล โดยเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตนเองตามหลักการกระจายอำนาจจากรัฐบาลจะมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การจัดการขยะ การดูแลถนน การให้บริการน้ำประปา และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ตำบลนั้นๆ

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือกที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ การตัดสินใจสามารถเกิดขึ้นในหลายบริบท เช่น ในการบริหารองค์กร การแก้ปัญหาส่วนบุคคล หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน กระบวนการนี้มักจะเกี่ยวข้องกับการประเมินข้อมูล การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก และการตัดสินใจบนพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ และผลที่คาดหวัง

การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนใช้ในการเลือกผู้แทน หรือผู้นำที่มีความรับผิดชอบในการปกครองและบริหารท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในระบบประชาธิปไตย ซึ่งช่วยให้เกิดความชอบธรรมในการปกครองและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เงื่อนไขหรือเหตุผลต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประกอบด้วย

1. รูปแบบการหาเสียง หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ที่ผู้สมัครนายก อบต. ใช้ในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเพื่อสร้างความสนใจและการยอมรับจากประชาชน ซึ่งอาจรวมถึงการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก การโฆษณาผ่านวิทยุ หรือการเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรง การจัดประชุมหาเสียงในชุมชน หรือการแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ รูปแบบการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้สมัครสามารถสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ได้ชัดเจนทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างมั่นใจ

2. นโยบาย หมายถึง ข้อเสนอหรือแผนงานที่ผู้สมัครนำเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือตำบลที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง โดยนโยบายในหลายด้าน เช่น นโยบายทางเศรษฐกิจ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, นโยบายด้านการศึกษา, นโยบายด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะเป็นปัจจัยสำคัญที่ประชาชนพิจารณาเพื่อวัดความเหมาะสมของผู้สมัครว่าผู้สมัครมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการจัดการกับปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด

3. ความสัมพันธ์ส่วนตัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งอาจเกิดจากการเป็นคนในท้องถิ่นเดียวกัน ความคุ้นเคยส่วนตัว หรือการมีความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น การเป็นเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง, ความเชื่อมโยงจากการช่วยเหลือในชุมชน, เคยร่วมสมาคม, ร่วมสถาบัน, การศึกษาเดียวกัน, มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีความไว้วางใจและเลือกสนับสนุนผู้สมัครมากขึ้น

4. คุณลักษณะของผู้สมัคร หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้สมัครที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร, ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคม, หรือบุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชน, คุณลักษณะเชิงบวกจะช่วยให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง, มีความมั่นใจในความสามารถของผู้สมัครในการบริหารงาน และพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลประโยชน์ หมายถึง การใช้สิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดหรือกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มคนทำตามที่ผู้สมัครคาดหวัง เช่น การมอบของขวัญ, การเสนอสิ่งของ เงิน หรือโอกาสในการได้รับผลประโยชน์บางอย่าง และการสัญญาว่าจะมีการสนับสนุนโครงการพัฒนาในท้องถิ่นเพื่อให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียงสนับสนุนผู้สมัครที่เสนอสิ่งตอบแทนนั้น

6. หัวคะแนน หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการชักจูงผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งให้สนับสนุนผู้สมัคร หัวคะแนนมักจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในชุมชนหรือกลุ่มสังคมต่าง ๆ และสามารถใช้ความสัมพันธ์ที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนผู้สมัครเป็นบุคคลที่เป็นที่ไว้วางใจในชุมชนสามารถรับฟังปัญหาและต้องการของคนในพื้นที่เพื่อนำไปถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้ หัวคะแนนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสร้างคะแนนเสียงให้ผู้สมัครได้รับความนิยมในพื้นที่เฉพาะหรือกลุ่มประชากรที่มีความเชื่อมั่นในตัวหัวคะแนน

7. ผลงานในอดีต หมายถึง ผลงานที่ผู้สมัครเคยทำไว้ในตำแหน่งหรือบทบาททางการเมืองที่ผ่านมาจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการบริหารงาน ผลงานที่สำเร็จ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน, หรือการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและนอกจากนั้นผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น การประสบความสำเร็จในการบริหารธุรกิจ การเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียง เป็นต้น จะทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนผู้สมัครคนนั้นอีกครั้งเพราะเชื่อมั่นในศักยภาพและการทำงานที่ผ่านมา

8. เข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองหรือพรรคการเมือง หมายถึง การที่ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มหรือพรรคการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น การได้รับทรัพยากรในการหาเสียงในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ ผู้ช่วยหาเสียง รถหาเสียง การจัดสถานที่หาเสียงจะส่งผลต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร ผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่อาจได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเพราะเชื่อว่าผู้สมัครจะมีการสนับสนุนจากเครือข่าย และทรัพยากรทางการเมืองมากกว่าผู้สมัครอิสระ

9. ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้นำหรือทักษะด้านการจัดการของผู้สมัคร เช่น การพูดในที่สาธารณะชน การเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบ มองการณ์ไกล และเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งทำให้ผู้สมัครเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบว่าประชาชนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น ด้วยเหตุผลใด ปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจความต้องการของประชาชนและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.2 ข้อสนเทศที่ได้จะช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่นมากขึ้นทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีข้อมูลและมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น

1.6.3 ทำให้ผู้ที่จะสมัครเป็นผู้นำท้องถิ่นได้เตรียมตัว ใช้สารสนเทศในการวางแผนในการหาเสียงเพื่อสนองความต้องการของประชาชนและให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านใดมากที่สุด เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาสาธารณสุข เป็นต้น โดยสามารถกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาตำบลได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. บริบททั่วไปของพื้นที่วิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นกระบวนการที่สำคัญทั้งในชีวิตประจำวันและในด้านการจัดการองค์การ นักวิชาการหลากหลายท่านได้พัฒนาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนี้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น นี่คือ การอธิบายแนวคิดจากนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของการตัดสินใจ

คำว่า การตัดสินใจ (Decision) นั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

Dewey (1910) Dewey เสนอว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการแก้ปัญหาที่เริ่มต้นจากการระบุปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล และพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสม

Barnard (1938) Barnard กล่าวว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการทางสังคมและองค์กรที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของบุคคลในองค์กร การตัดสินใจต้องพิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายและโครงสร้างขององค์กร

Drucker (1954) การตัดสินใจคือกระบวนการเลือกที่สำคัญในองค์กร โดยการตัดสินใจควรจะทำอย่างมีระบบ หลังจากการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

Arrow (1963) เน้นถึงความซับซ้อนของการตัดสินใจในสภาวะความไม่แน่นอน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐศาสตร์ เขาเน้นว่าผู้ตัดสินใจต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงและผลกระทบจากการเลือก

Raiffa (1968) มุ่งเน้นที่การตัดสินใจในบริบทของการประเมินความเสี่ยงและผลลัพธ์ที่คาดหวัง เขาใช้แนวคิดการตัดสินใจเชิงปริมาณเพื่อช่วยประเมินสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน

Tversky and Kahneman (1974) การตัดสินใจมีอคติทางปัญญา (Cognitive Bias) ที่มักทำให้ผู้คนตัดสินใจผิดพลาดบ่อยครั้ง เช่น การใช้นิยามที่ง่าย (Heuristics) ในการตัดสินใจเมื่อมีข้อมูลที่จำกัด

Mintzberg (1976) การตัดสินใจในองค์กรเป็นกระบวนการที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง โดยMintzberg เชื่อว่าการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับการประเมินข้อมูลที่มักไม่สมบูรณ์และเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

Simon (1977) การตัดสินใจ คือ การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่ภายใต้ข้อจำกัดทางข้อมูลและทรัพยากร (Bounded Rationality) Simon ชี้ว่าในสถานการณ์จริงข้อมูลที่เรามีมักไม่ครบถ้วน การตัดสินใจจึงต้องทำภายใต้ข้อจำกัดที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งทำให้การตัดสินใจมีความยืดหยุ่นและไม่เป็นระบบเสมอไป

Thaler (1980) การตัดสินใจในทางเศรษฐศาสตร์พฤติกรรมแสดงให้เห็นว่าผู้คนไม่ได้มีเหตุผลสมบูรณ์ พวกเขามักจะได้รับอิทธิพลจากความเชื่อทางอารมณ์และผลประโยชน์ส่วนตัว

Irving Janis (1982) Janis ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจหมู่ (Groupthink) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อกลุ่มพยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่ดี

Payne (1993) Payne เสนอว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการจัดการกับข้อจำกัดและการแลกเปลี่ยนระหว่างทางเลือก โดยเน้นถึงความสำคัญของการประเมินต้นทุนและประโยชน์

March (1994) การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและมักขึ้นอยู่กับเหตุผลที่จำกัดและไม่สมบูรณ์ (Limited Rationality) March เน้นถึงความไม่แน่นอนและความซับซ้อนของการตัดสินใจในองค์กร ซึ่งการตัดสินใจที่เกิดขึ้นมักไม่ได้เกิดจากการคิดอย่างมีระบบเพียงอย่างเดียว

Klein (1998) พัฒนาทฤษฎี Recognition-Primed Decision (RPD) ที่ชี้ว่าในสถานการณ์ที่เร่งด่วนหรือซับซ้อน การตัดสินใจมักอาศัยการจดจำรูปแบบจากประสบการณ์ในอดีตมากกว่าการวิเคราะห์อย่างมีระบบ

Kotler (2000) การตัดสินใจในเชิงการตลาดเน้นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริโภค การตัดสินใจในแผนการตลาดมักพิจารณาจากการตอบสนองของตลาด

Kahneman (2011) การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์และการยึดติดทางจิตวิทยา Kahneman อธิบายว่าผู้คนมักจะตัดสินใจโดยอิงตามประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นและความรู้สึก ซึ่งกระบวนการเหล่านี้อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่สมเหตุสมผล

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดจากหลาย ๆ ทางเลือกที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ การตัดสินใจสามารถเกิดขึ้นในหลายบริบท เช่น ในการบริหารองค์กร การแก้ปัญหาส่วนบุคคล หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน กระบวนการนี้มักจะเกี่ยวข้องกับการประเมินข้อมูล การพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกและการตัดสินใจบนพื้นฐานของความรู้ ประสบการณ์ และผลที่คาดหวัง

2.2.2 ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการและการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะการตัดสินใจที่ดีมีผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินการทุกระดับการตัดสินใจไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจัดการกับความเสี่ยง การวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผลกระทบของการตัดสินใจในระยะยาวแนวคิดของนักวิชาการหลากหลายท่านได้ช่วยให้การตัดสินใจมีความเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งความสำคัญของการตัดสินใจออกเป็นหลายประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.2.2.1 การกำหนดทิศทางและเป้าหมาย การตัดสินใจมีความสำคัญต่อการกำหนดทิศทางขององค์กรและการดำเนินการที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ Simon (1957) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง Bounded Rationality ซึ่งกล่าวถึงข้อจำกัดในการตัดสินใจของมนุษย์ เช่น การขาดข้อมูล

ที่ครบถ้วนและเวลาที่จำกัด สิ่งนี้ทำให้ผู้ตัดสินใจมักเลือกทางเลือกที่ “พอใช้ได้” (Satisficing) แทนที่จะเลือกทางเลือกที่ “ดีที่สุด” (Optimizing) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนช่วยให้ผู้ตัดสินใจสามารถใช้ทรัพยากรและเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือการดำเนินงานได้

2.2.2.2 การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหนึ่งในหน้าที่สำคัญของการตัดสินใจ คือ การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล งบประมาณ หรือเวลา Drucker (1954) ได้นำเสนอแนวคิด Management by Objectives (MBO) ที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรตามเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ การจัดสรรทรัพยากรที่ถูกต้องผ่านการตัดสินใจที่ดีทำให้องค์กรสามารถลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นและเพิ่มผลผลิตในการดำเนินการ การตัดสินใจที่ไม่ดีอาจทำให้ทรัพยากรถูกใช้ไปอย่างสูญเปล่าและส่งผลต่อการขาดประสิทธิภาพขององค์กร

2.2.2.3 การแก้ไขปัญหา การตัดสินใจมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรและชีวิตประจำวัน เมื่อต้องเผชิญกับปัญหา ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องระบุทางเลือกที่มีอยู่และเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด การตัดสินใจที่ดีช่วยลดผลกระทบของปัญหาและป้องกัน การเกิดซ้ำของปัญหาในอนาคต แนวคิด Recognition-Primed Decision (RPD) ของ Klein (1998) ได้อธิบายว่าผู้เชี่ยวชาญมักจะใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาในการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพโดยการระลึกรูปแบบของสถานการณ์และเลือกวิธีการที่เหมาะสมทันที

2.2.2.4 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจมีความสำคัญต่อการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจหรือสังคม แนวคิด Theory ของ Kahneman and Tversky (1979) อธิบายว่าผู้คนมีแนวโน้มที่จะรับความเสี่ยงมากขึ้นในสถานการณ์ที่พวกเขาคาดว่าจะสูญเสียและมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานการณ์ที่พวกเขาคาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ การตัดสินใจที่เหมาะสมและรวดเร็วสามารถทำให้องค์กรหรือบุคคลปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรับมือกับเทคโนโลยีใหม่ การปรับตัวต่อสถานการณ์เศรษฐกิจหรือการจัดการกับภาวะวิกฤต

2.2.2.5 การสร้างความมั่นใจและการมีส่วนร่วม การตัดสินใจที่ดีช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร พนักงาน หรือลูกค้า แนวคิด Theory ของ Freeman (1984) เน้นว่าการตัดสินใจควรคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ไม่ใช่เพียงแต่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นเท่านั้น การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการตัดสินใจทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความโปร่งใสและลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นภายในองค์กร

2.2.2.6 การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาได้ด้วยประสบการณ์และการเรียนรู้จากความผิดพลาด การตัดสินใจที่มีเหตุผลและเป็นระบบทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถพัฒนาทักษะและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจครั้งต่อไปได้ แนวคิด Learning Organization ของ Senge (1990) ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้จากการตัดสินใจที่ผ่านมาทำให้องค์กร หรือบุคคลสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้น

2.2.2.7 ผลกระทบต่ออนาคต การตัดสินใจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่งผลโดยตรงต่ออนาคต ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจในด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจ การลงทุน หรือการดำเนินโครงการต่าง ๆ แนวคิดของ Strategic Decision Making เน้นว่าผู้บริหารต้องพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

ในระยะยาวและปรับการตัดสินใจให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร การตัดสินใจที่ถูกต้องและมีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบทำให้องค์กรสามารถสร้างความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน การตัดสินใจที่ผิดพลาดอาจทำให้เกิดผลกระทบทางลบที่ไม่คาดคิดและยากที่จะฟื้นตัว

สรุปได้ว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานของทั้งองค์กรและบุคคล การตัดสินใจที่ดีมีผลกระทบโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมาย การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหา และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การตัดสินใจที่ดีสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และช่วยพัฒนาทักษะและประสบการณ์ของผู้ตัดสินใจในระยะยาว การเรียนรู้จากแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องยังช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืนในอนาคตได้

2.2.3 องค์ประกอบของการตัดสินใจ

องค์ประกอบของการตัดสินใจ (Components of Decision Making) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้กระบวนการตัดสินใจมีประสิทธิภาพและมีความรอบคอบมากขึ้นในทุกสถานการณ์ การทำความเข้าใจองค์ประกอบเหล่านี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งในทางทฤษฎีมีองค์ประกอบที่หลากหลายและสามารถแบ่งออก ได้ดังนี้

2.2.3.1 เป้าหมาย (Goal) การตัดสินใจเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ต้องการเป้าหมายนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการเลือกและเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลลัพธ์ที่ได้ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถดำเนินการได้อย่างมีทิศทาง การตั้งเป้าหมายที่ดีควรคำนึงถึงทั้งความเป็นไปได้และการตอบสนองต่อความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้น แนวคิดของการตัดสินใจที่ใช้เป้าหมายเป็นศูนย์กลางได้รับการสนับสนุนจากแนวคิดเรื่อง “Bounded Rationality” ของ Simon (1957) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีข้อจำกัดในการประมวลผลข้อมูล ดังนั้นการตัดสินใจจึงมักเป็นการหาทางเลือกที่ “พอใจได้” (Satisficing) แทนที่จะเป็นการหาทางเลือกที่ “ดีที่สุด” (Optimizing) ภายใต้ข้อจำกัดที่มี

2.2.3.2 ข้อมูล (Information) ข้อมูลเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีเหตุผล ข้อมูลที่ดีต้องมีความครบถ้วน น่าเชื่อถือ และทันสมัย โดยข้อมูลเหล่านี้จะใช้ในการวิเคราะห์ทางเลือกที่มีอยู่ การเลือกใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสมจะทำให้การตัดสินใจมีพื้นฐานที่แน่นอนและลดความเสี่ยงต่อการผิดพลาด แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจได้รับการสนับสนุนจากทฤษฎี Heuristics and Biases ของ Kahneman and Tversky (1974) ที่กล่าวถึงวิธีที่ผู้คนมักใช้การประเมินแบบย่อ (Heuristics) ในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถช่วยให้การตัดสินใจเร็วขึ้นในสถานการณ์ที่ข้อมูลมีข้อจำกัด แต่อาจนำไปสู่ความเอนเอียง (Biases) ที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้

2.2.3.3 ทางเลือก (Alternatives) การสร้างและพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจที่ดี การมีทางเลือกที่หลากหลายและรอบคอบทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถเปรียบเทียบและเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดได้ การระบุทางเลือกสามารถเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหาในหลายมิติ เช่น การใช้ประสบการณ์หรือการทบทวนแนวทางจากกรณีศึกษาต่าง ๆ แนวคิดของ Recognition-Primed Decision (RPD) ของ Klein (1998) ได้กล่าวถึงว่าผู้เชี่ยวชาญมักจะใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาในการจดจำรูปแบบของสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อสร้างทางเลือกที่เหมาะสมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2.3.4 เกณฑ์การประเมิน (Criteria for Evaluation) การประเมินทางเลือกที่มีอยู่นั้นต้องใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณา เช่น การประเมินความเสี่ยง ต้นทุน ผลประโยชน์ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น การตั้งเกณฑ์การประเมินที่ดีทำให้สามารถเปรียบเทียบทางเลือกได้อย่างรอบคอบและมีหลักการ การมีระบบเกณฑ์ที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้ตัดสินใจไม่ถูกครอบงำโดยความรู้สึกหรืออคติที่เกิดจากการประเมินผลที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ Dewey (1910) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจที่เป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การนิยามปัญหา การระบุทางเลือก การพิจารณาผลลัพธ์ และการตัดสินใจตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.2.3.5 ผลลัพธ์ (Outcome) ผลลัพธ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการตัดสินใจ การพิจารณาผลลัพธ์ที่คาดหวังจะช่วยให้ผู้ตัดสินใจสามารถทำนายผลที่เกิดขึ้นจากแต่ละทางเลือกได้ดียิ่งขึ้นโดยการเลือกทางเลือกที่คาดว่าจะสร้างผลลัพธ์ที่ดีที่สุดภายใต้ข้อจำกัดและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องพิจารณาทั้งผลที่คาดการณ์ได้และผลที่อาจไม่คาดคิด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติที่ตามมา

2.2.3.6 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) การตัดสินใจที่ดีควรคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ เช่น พนักงาน ลูกค้า ผู้ถือหุ้น และสังคม การพิจารณาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้จะทำให้การตัดสินใจมีความรับผิดชอบและมีโอกาสได้รับการยอมรับมากขึ้น แนวคิด Stakeholder Theory ของ Freeman (1984) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการตัดสินใจ

2.2.3.7 ความเสี่ยง (Risk) ทุกการตัดสินใจมาพร้อมกับความเสี่ยง ความเสี่ยงอาจเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ การพิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นช่วยให้ผู้ตัดสินใจสามารถเตรียมตัวและลดโอกาสเกิดปัญหาที่ไม่คาดคิดได้ ทฤษฎี Prospect Theory ของ Kahneman and Tversky (1979) อธิบายว่าผู้คนมีแนวโน้มที่จะรับความเสี่ยงเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่อาจเกิดการสูญเสียแต่จะหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในสถานการณ์ที่คาดหวังผลประโยชน์

2.2.3.8 การประเมินผลและคำแนะนำกลับ (Evaluation and Feedback) การประเมินผลหลังจากการตัดสินใจและการได้รับคำแนะนำกลับเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจในอนาคต ผู้ตัดสินใจควรทำการตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการตัดสินใจครั้งนั้น การใช้ผลการประเมินจะทำให้สามารถพัฒนาแนวทางการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในระยะยาว แนวคิดของ Management by Objectives (MBO) ของ Drucker (1954) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินผลที่ชัดเจนและการปรับกลยุทธ์ตามผลการประเมินเพื่อพัฒนาความสำเร็จขององค์กร

2.2.4 กระบวนการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกและได้จัดขั้นตอนการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

2.2.4.1 การแยกแยะตัวปัญหา (Problem Identification) การค้นหาเป็นเรื่องของการแยกแยะตัวปัญหาออกมาอย่างแน่ชัดหรือตัวปัญหาอย่างแน่นอน เช่น ขบวนการการตัดสินใจจะเริ่มต้นขั้นตอนแรกเมื่อผู้ปกครองมีปัญหาว่าจะส่งเด็กไปเรียนที่โรงเรียนไหนดีก็คิดหาทางแก้ปัญหาให้บุตร

2.2.4.2 การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น (Information Search) คือ การแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็เป็นได้ ความสามารถที่จะหาข่าวสารข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด (Complete Information) นั้นอาจเป็นไปไม่ได้ แต่การเสาะหาตัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหามากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้การแสวงหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าข่าวสารที่หามานั้นต้องมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับตัวปัญหาตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหา (Relevant)

2.2.4.3 การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of Information) ในบรรดาข่าวสารที่แสวงหามานั้นต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งว่าไม่ได้หมายความว่าข่าวสารทุกชนิดที่หามานั้นเกี่ยวข้องกับตัวปัญหาและมีคุณค่ากับตัวปัญหาอย่างแท้จริงเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประมาณค่าว่าข่าวสารนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงพอกับเวลาและความสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งจะมีการแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม หลังจากประเมินข่าวสารแล้วไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องก็จำเป็นต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ปัญหาหรือตัดสินใจนั้น เช่นเดียวกับผู้ปกครองที่ต้องประเมินข่าวเกี่ยวกับโรงเรียนว่าโรงเรียนใดมีคุณสมบัติหรือเหมาะสมกับบุตรของตนที่จะเข้าเรียน

2.2.4.4 การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ กำหนดทางเลือกที่สามารถครอบคลุมวิธีที่จะแก้ปัญหาได้มากที่สุด ถ้ามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง อาจกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริง ถ้าข่าวสารไม่สมบูรณ์ก็กำหนดทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหาเช่นเดียวกับผู้ปกครองจะต้อง กำหนดทางเลือก (โรงเรียน) ที่เหมาะสมกับบุตรของตน

2.2.4.5 การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) คือ การเลือกที่จะปฏิบัติการต่อไป ขั้นตอนนี้เองเป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตัดสินใจที่แท้จริง การเลือกทางนั้นเกิดจากผลของการตัดสินใจแต่ยังไม่สมบูรณ์ นั่นคือ เมื่อกำหนดโรงเรียนให้บุตรแล้ว ก็เลือกโรงเรียนที่คิดว่าดีที่สุดสำหรับบุตร

2.2.4.6 การปฏิบัติการตัดสินใจ (Implement of Decision) เป็นการปฏิบัติตามผลขั้นขบวนการตัดสินใจหรือทางเลือกการตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจนั้น การประเมินผลของการตัดสินใจเป็นการตรวจสอบดูว่าผลของการตัดสินใจที่ปฏิบัติไปเหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นหรือไม่ นั่นคือเมื่อเลือกโรงเรียนแล้วผู้ปกครองก็ส่งบุตรเข้าโรงเรียนที่เลือกซึ่งคิดว่าเหมาะสมที่สุด แต่จะเหมาะสมหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับการประเมินผลของการเรียนและปัจจัยอื่น ๆ (วุฒิชัย จำนงค์, 2525, น. 9-10)

2.2.5 รูปแบบการตัดสินใจ

แนวคิดเรื่องการตัดสินใจเป็นหัวข้อที่นักวิชาการและนักคิดจากหลากหลายสาขาวิชาศึกษาอย่างลึกซึ้ง มีการเสนอทฤษฎีต่าง ๆ ที่พยายามอธิบายกระบวนการที่มนุษย์และองค์กรใช้ในการเลือกทางเลือกในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ข้อจำกัด และความเสี่ยง ด้านล่างนี้ คือ นักวิชาการต่างประเทศที่มีชื่อเสียงซึ่งมีผลงานโดดเด่นในการพัฒนาแนวคิดเรื่องการตัดสินใจ

Neumann and Morgenstern (1944) ทฤษฎีเกม (Game Theory) Neumann and Morgenstern (1944) ร่วมกันพัฒนา ทฤษฎีเกม (Game Theory) ซึ่งเป็นการศึกษาการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์ที่มีผู้เล่นหลายฝ่ายที่มีผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทฤษฎีเกมเน้นที่การตัดสินใจในบริบทที่การกระทำของบุคคลหนึ่งหรือฝ่ายหนึ่งมีผลกระทบต่อผลลัพธ์ของบุคคลอื่น ดังนั้น การตัดสินใจ

ของแต่ละฝ่าย จึงขึ้นอยู่กับการคาดการณ์ว่าผู้เล่นอื่นจะทำอะไรบ้างและพวกเขาจะตอบสนองต่อการกระทำของตัวเองอย่างไร

ทฤษฎีนี้ แบ่งออกเป็นหลายแนวทาง เช่น เกมที่มีผลรวมเป็นศูนย์ (Zero-Sum Games) ซึ่งฝ่ายหนึ่งได้จะต้องมีฝ่ายหนึ่งเสีย กับเกมที่ผลรวมไม่เป็นศูนย์ (Non-Zero-Sum Games) ที่ทุกฝ่ายสามารถได้ประโยชน์พร้อมกัน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกมที่มีผู้เล่นมากกว่าสองคน ซึ่งเพิ่มความซับซ้อนในการคำนวณกลยุทธ์

Simon (1957) ทฤษฎีการตัดสินใจแบบจำกัด (Bounded Rationality) Simon (1957) เป็นนักเศรษฐศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์การเมืองชาวอเมริกันที่ได้รับรางวัลโนเบลจากการทำงานเกี่ยวกับทฤษฎีการตัดสินใจของมนุษย์ Simon เสนอแนวคิดว่ามนุษย์มีความสามารถจำกัดในการประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ตัวเลือกต่าง ๆ ซึ่งทำให้ไม่สามารถตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผลตามอุดมคติ ทฤษฎีของเขาถือว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีข้อจำกัดจากความซับซ้อนของข้อมูล ข้อจำกัดด้านเวลา และความสามารถในการคำนวณของมนุษย์ ซึ่งเรียกว่า “ความสมเหตุสมผลที่จำกัด” (Bounded Rationality) แทนที่จะค้นหาทางเลือกที่ดีที่สุด (Optimal Choice) มนุษย์จะตัดสินใจโดยอิงจากหลักการที่พอใจ (Satisficing) กล่าวคือ มองหาทางเลือกที่เพียงพอและเหมาะสมในบริบทนั้น ๆ เพื่อให้ตอบโจทย์ความต้องการในระดับที่รับได้ Simon ยังเน้นว่าการตัดสินใจที่แท้จริงนั้นไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการเชิงตรรกะหรือคณิตศาสตร์ แต่ต้องพิจารณาปัจจัยทางจิตวิทยา สังคม และการจัดการ ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจมีความซับซ้อนและไม่แน่นอนมากยิ่งขึ้น

Allison (1971) การตัดสินใจทางการเมืองและราชการ (Bureaucratic Politics) Allison (1971) เป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงด้านการเมืองระหว่างประเทศและนโยบายการต่างประเทศ เขาเสนอโมเดลการตัดสินใจ 3 แบบ เพื่ออธิบายการตัดสินใจในระดับรัฐ ได้แก่ Rational Actor Model, Organizational Process Model, และ Bureaucratic Politics Model ใน Rational Actor Model การตัดสินใจของรัฐถือว่าเป็นการกระทำโดยใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ รัฐถือว่าเป็นบุคคลเดียวที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใน Organizational Process Model การตัดสินใจไม่ได้ขึ้นอยู่กับการคิดเชิงตรรกะเพียงอย่างเดียวแต่เป็นผลลัพธ์ของกระบวนการที่ซับซ้อนในองค์กรของรัฐ โดยเน้นว่าแต่ละองค์กร มีขั้นตอนและกฎระเบียบของตนเองที่ส่งผลต่อวิธีการตัดสินใจ ส่วน Bureaucratic Politics Model เน้นว่าการตัดสินใจของรัฐมักเป็นผลลัพธ์จากการต่อสู้ทางอำนาจระหว่างบุคคลและหน่วยงานภายในรัฐเอง ซึ่งแต่ละฝ่ายมีผลประโยชน์และแรงจูงใจที่แตกต่างกัน โมเดลนี้ชี้ให้เห็นว่าการตัดสินใจทางการเมืองไม่ได้เป็นกระบวนการเชิงเหตุผลเสมอไป แต่เป็นผลจากการต่อรอง การแข่งขัน และการประนีประนอม ระหว่างบุคคลและกลุ่มในระดับราชการ

Kahneman and Tversky (1979) ทฤษฎีโอกาส (Prospect Theory) Kahneman and Tversky (1979) เป็นนักจิตวิทยาที่ร่วมกันพัฒนาทฤษฎีโอกาส (Prospect Theory) ซึ่งเป็นหนึ่งในทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง โดยทฤษฎีนี้อธิบายว่ามนุษย์มักตัดสินใจโดยไม่ใช้เหตุผลแบบเดิมที่ว่าคนจะเลือกทางเลือกที่ทำให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดเสมอ แทนที่จะเป็นเช่นนั้น Kahneman and Tversky ชี้ให้เห็นว่าคนมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อกำไรและการสูญเสียแตกต่างกัน การสูญเสียมีผลกระทบเชิงลบทางจิตวิทยามากกว่ากำไรในระดับเดียวกัน นั่นคือ คนมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยง

ความเสี่ยงเมื่อเผชิญกับโอกาสในการได้กำไร แต่กลับยอมรับความเสี่ยงมากขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับการสูญเสีย (Loss Aversion)

ทฤษฎีนี้ ท้าทายแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิมที่เชื่อว่าผู้คนตัดสินใจตามเหตุผลอย่างสมบูรณ์ มันชี้ให้เห็นถึงอคติที่เกิดจากการรับรู้ (Cognitive Biases) ซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจไม่เป็นไปตามตรรกะที่ควรจะเป็น การศึกษาของ Kahneman and Tversky แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้คนเผชิญกับความไม่แน่นอน พวกเขามักจะใช้การประเมินโดยสัญชาตญาณหรือประสบการณ์ในอดีตมากกว่าการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

Thaler (1980) การตัดสินใจพฤติกรรมเศรษฐศาสตร์ (Behavioral Economics) Thaler (1980) เป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแนวคิด เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioral Economics) ซึ่งเป็นการผสมผสานความรู้จากจิตวิทยาเข้ากับเศรษฐศาสตร์เพื่ออธิบายการตัดสินใจของมนุษย์ Thaler เชื่อว่าผู้คนไม่ได้ตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลเสมอไปแต่มีพฤติกรรมที่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะแสดงออกในสถานการณ์ที่ต่างกัน ตัวอย่าง เช่น การถูกชี้นำ (Nudges) และอคติทางปัญญาต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้คนเลือกที่จะทำในสิ่งที่อาจไม่เป็นประโยชน์ต่อพวกเขาเอง Thaler ชี้ให้เห็นว่าแม้แต่ในสถานการณ์ที่มีข้อมูลที่ครบถ้วน ผู้คนก็ยังมีแนวโน้มที่จะทำผิดพลาดในการตัดสินใจ เนื่องจากพวกเขามักจะพึ่งพาการคิดทางลัด (Heuristics) และมีแรงจูงใจที่อาจไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์สูงสุดของตนเอง

Klein (1993) การตัดสินใจตามสถานการณ์จริง (Naturalistic Decision Making) Klein (1993) เป็นนักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจในสภาพแวดล้อมจริง (Naturalistic Decision Making) โดยมุ่งเน้นไปที่การตัดสินใจในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนและเวลาในการตัดสินใจที่จำกัด เช่น ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือในภาวะวิกฤต Klein พบว่า ผู้เชี่ยวชาญในสถานการณ์ดังกล่าวมักใช้ประสบการณ์และสัญชาตญาณในการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว แทนที่จะวิเคราะห์ตัวเลือกต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง การตัดสินใจในสภาพแวดล้อมจริงตามแนวคิดของ Klein ไม่ได้เป็นกระบวนการเชิงตรรกะหรือคำนวณ แต่เป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผ่านการรับรู้ที่รวดเร็ว

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจได้รับการพัฒนาจากหลากหลายนักวิชาการที่มีชื่อเสียง ซึ่งได้นำเสนอทฤษฎีที่เน้นปัจจัยต่าง ๆ เช่น ข้อจำกัดทางปัญญา ความเสี่ยง พฤติกรรมมนุษย์ การแข่งขันเชิงกลยุทธ์ และประสบการณ์ในสถานการณ์จริง การตัดสินใจของมนุษย์ไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการเชิงตรรกะหรือคณิตศาสตร์ แต่ถูกขับเคลื่อนด้วยข้อจำกัดทางจิตวิทยา สังคม และสถานการณ์เฉพาะ ทั้งนี้การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและแตกต่างกันไปตามบริบทต่าง ๆ

2.2.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

พฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคลที่แตกต่างกันไปโดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์ การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจ ไม่พอเพียงและยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างมากนัก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งรับสิ่งกระตุ้น ผ่านอวัยวะรับความรู้สึก เช่นตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนังเป็นต้น และไปสู่สมอง ซึ่งประกอบด้วย ความจำ ประสบการณ์ในอดีตทัศนคติ และความรู้สึกบุคคลของแต่ละคนจะรับรู้สิ่งต่างๆแตกต่างกันออกไป ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ความคุ้นเคยกับตัวกระตุ้น ซึ่งก็คือ ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพ พื้นเพวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นบุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งที่เขาอยากจะรับรู้

ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล ลักษณะของการรับรู้จะมีผลต่อการตัดสินใจประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ทำให้แต่ละคนมีการตระหนักในปัญหา การระบุและวิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาข้อมูลข่าวสารรวมทั้งการตีความ การประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่แตกต่างกันออกไป (ภัทรวดี แก้วประดับ, 2545, น. 14) อย่างไรก็ตาม ชุรีพร สีสนิท (2553, น. 35-38) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์ ได้แก่

2.2.6.1 ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งได้แก่

1) เพศ ผู้หญิงกับผู้ชายจะมีพฤติกรรมในการซื้อแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้หญิงส่วนใหญ่จะมีความละเอียดในการซื้อมากกว่าผู้ชาย สินค้าบางชนิดจะจำหน่ายให้เฉพาะเพศเท่านั้น

2) อายุ เด็กจะซื้อสินค้าเพราะต้องการของแถม วัยรุ่นจะซื้อสินค้าตามแฟชั่นในช่วงเวลานั้น ผู้ใหญ่จะซื้อสินค้าโดยเปรียบเทียบระหว่างคุณภาพกับราคา ในขณะที่คนชราจะซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

3) สถานภาพ คนโสดจะซื้อสินค้าโดยใช้เหตุผลส่วนตนเป็นหลัก ในขณะที่คนที่มีครอบครัวแล้วจะคำนึงถึงความต้องการของสมาชิกในครอบครัวด้วย จนบางครั้งลืมคำนึงถึงความต้องการแห่งตน

4) การศึกษา ระดับการศึกษาแสดงถึงระดับความรู้ของบุคคลคนที่มีการศึกษาสูงกว่ามักจะพิจารณาหลาย ๆ ปัจจัยก่อนการตัดสินใจซื้อ ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาน้อยอาจจะใช้ประสบการณ์หรือความต้องการส่วนตนเป็นหลัก

5) อาชีพ การประกอบอาชีพที่ต่างกัน ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อได้เช่นกัน โดยเฉพาะสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพช่างจะซื้อเครื่องมือช่างเพื่อการประกอบอาชีพ ในขณะที่ครูจะซื้ออุปกรณ์หรือสื่อที่จะใช้สำหรับการสอนหนังสือ

6) รายได้ รายได้ของผู้บริโภคแสดงถึงอำนาจในการซื้อสินค้าหรือบริการ คนที่มีรายได้มากกว่าย่อมมีความสามารถในการจ่ายมากกว่า เพราะฉะนั้นสินค้าคุณภาพดี ราคาสูงควรจะเจาะจงไปยังกลุ่มที่มีรายได้สูง ในขณะที่คนที่มีรายได้ต่ำควรจะเสนอสินค้าที่คุณภาพไม่สูงนักและราคา ควรจะถูกเป็นพิเศษ

2.2.6.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) ประกอบด้วย

1) การจูงใจ (Motivation) ผู้บริโภคซื้อสินค้าอันเนื่องมาจากแรงจูงใจที่แตกต่างกันหลาย ๆ อย่าง หากพิจารณาจากทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับขั้นตอนของมาสโลว์ จะพบว่า ความต้องการของมนุษย์ มี 5 ระดับด้วยกัน คือ

1.1) ความต้องการด้านร่างกาย (หิว กระหาย)

1.2) ความต้องการด้านความปลอดภัย

1.3) ความต้องการด้านสังคม (ความผูกพัน ความรัก)

1.4) ความต้องการได้รับการยอมรับ

1.5) ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต เพราะฉะนั้นความต้องการเหล่านี้ จะนำมาสู่การสร้างแรงจูงใจของนักการตลาดเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อ

2) การรับรู้ (Perception) ผู้บริโภคจะมีการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในระดับที่แตกต่างกัน เรื่องราวที่รับรู้มาจะถูกเก็บสะสมไว้เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อ สิ่งที่รับรู้ได้อาจจะมาจากการโฆษณา

คำบอกเล่า การได้ยิน การอ่าน เมื่อผู้บริโภครับรู้แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อที่แตกต่างกัน

3) การเรียนรู้ (Learning) การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ที่ผู้บริโภคมีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งผลของการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้รถยนต์ยี่ห้อหนึ่ง ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ครั้งต่อไป หากรถยนต์ยี่ห้อนั้นสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีต่อผู้ใช้ ย่อมส่งผลต่อการซื้อซ้ำในโอกาสต่อไป

4) ความเชื่อ (Belief) ความเชื่อของบุคคล หมายถึง การยึดถือในบางสิ่งบางอย่าง เช่นความเชื่อตามหลักศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับโชคลาง เช่นการจำหน่ายสินค้าประเภทอาหารให้แก่ผู้บริโภคมุสลิม (ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม) จำเป็นต้องปฏิบัติให้ถูกตามขั้นตอนของศาสนาอิสลาม มิฉะนั้นผู้บริโภคจะไม่ซื้ออาหารของผู้ผลิตรายนั้น

5) ทัศนคติ (Attitude) ทัศนคติเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกจะมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หากผู้บริโภคมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสินค้าหรือบริการย่อมส่งผลต่อการไม่ตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการดังกล่าว ในทางตรงข้ามหากผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีย่อมนำมาสู่การซื้อสินค้าหรือบริการเหล่านั้น

2.2.6.3 ปัจจัยด้านสังคม (Social Factors) สังคมแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ผู้บริโภคมีผลต่อการซื้อสินค้า สิ่งแวดล้อมด้านสังคมประกอบด้วย

1) ครอบครัว (Family) สมาชิกในครอบครัวถือเป็นกลุ่มบุคคลในสังคมที่มีผลต่อการซื้อสินค้าของผู้บริโภค แม่มักจะเป็นต้นแบบในการซื้อสินค้าที่ถูกถ่ายทอดไปยังลูก ๆ ผู้บริโภคที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันมักจะมีพฤติกรรมการซื้อที่คล้ายคลึงกัน

2) ผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) บุคคลที่เป็นผู้นำทางความคิดของสังคมมักจะเป็นต้นแบบของพฤติกรรมการซื้อสินค้าหรือบริการต่อผู้บริโภคคนอื่นในสังคมนั้น ๆ

3) วัฒนธรรม (Culture) แต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง วัฒนธรรมของสังคมอาจจะมาจากประเพณี กิจกรรมประจำท้องถิ่น

นอกจากนั้น สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2546) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย โดยการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย (Factors Affecting Policy Decision-Making) จะทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงบทบาทและอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำประเทศ หรือผู้นำองค์การต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนว่าในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำไมผู้ตัดสินใจนโยบายจึงเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำอะไร เพราะสาเหตุอะไร การศึกษาการตัดสินใจนโยบายอาจศึกษาได้จากกระบวนการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลและของกลุ่มบุคคลซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ก็ได้ อาทิเช่น การตัดสินใจของปัจเจกบุคคลในฐานะผู้มีสิทธิทางการเมืองในการลงประชามติต่อประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล หรือการลงประชามติให้ความเห็นชอบต่อร่างรัฐธรรมนูญ เป็นต้น ส่วนกระบวนการตัดสินใจของกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ว่ามีเป้าหมายอย่างไร อาทิเช่น กลุ่มสหภาพแรงงานอาจมีบทบาทในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการสังคม เป็นต้น

สำหรับผู้นำประเทศหรือผู้นำองค์การที่มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายนั้นการพิจารณาตัดสินใจอาจขึ้นอยู่กับการคาดหมายว่านโยบายดังกล่าวจะเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนหรือต่อสมาชิกในเขตเลือกตั้งหรือไม่ ในขณะที่เหตุผลที่แท้จริงของการตัดสินใจอาจจะไม่มีการแถลงให้ปรากฏ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบาย อาจพิจารณาได้ดังนี้ (Anderson, 1994, pp. 127-136)

1. ค่านิยม (Values) ในการพิจารณาพลังทางการเมืองและสังคมทางด้านกว้างที่มีต่อการตัดสินใจนโยบาย นักวิเคราะห์นโยบายอาจมีแนวโน้มที่จะมองข้ามเรื่องค่านิยม (Values) มาตรฐาน (Standards) หรือความพอใจส่วนตน (Preferences) ของผู้ตัดสินใจ ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อนและอาจเป็นการยากที่จะศึกษาให้เข้าใจชัดเจน ทั้งนี้เพราะเรื่องค่านิยมของผู้ตัดสินใจนโยบายเป็นผลมาจากกระบวนการหล่อหลอมทั้งทางสังคมและการเมือง (Social and Political Socialization) ซึ่งมีผลต่อความเชื่อและค่านิยมของผู้ตัดสินใจนโยบาย (Devos and Hippler, 1969, pp. 323-324) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นการยากมากที่จะแยก (Isolate) การตัดสินใจนโยบายของผู้นำออกจากค่านิยมส่วนตัวโดยเด็ดขาด

นักวิเคราะห์จะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า ผู้ตัดสินใจมิได้มีลักษณะเหมือน “ดินสำหรับปั้น” ที่ผู้ใดจะปั้นให้เป็นแบบพิมพ์อย่างไรก็ได้ เพราะโดยความเป็นจริงค่านิยมของผู้ตัดสินใจมีความสำคัญต่อการแสดงบทบาทของเขามาก โดยเฉพาะบทบาทในการเลือกตัดสินใจนโยบายตามค่านิยมของตน การกระทำดังกล่าวบางครั้งอาจทำให้ผู้กำหนดนโยบายตัดสินใจที่จะอนุญาตให้จัดตั้งบ่อนคาสิโนได้ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะผู้นำมีค่านิยมว่าการเล่นการพนันมิใช่เป็นเรื่องเลวร้าย แต่คนทั่วไปในสังคมอาจจะมีค่านิยมต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีค่านิยมตรงกัน ข้ามอาจจะวิเคราะห์โจมตีว่าเป็นการตัดสินใจที่ส่งเสริมการแพร่ระบาดของอบายมุข เป็นต้น

2. ลักษณะของค่านิยมที่มีผลต่อการตัดสินใจนโยบายอาจจำแนกได้หลายประการ ดังนี้

ประการแรก ค่านิยมขององค์การ (Organizational Values) โดยทั่วไปผู้ตัดสินใจนโยบายโดยเฉพาะข้าราชการอาจได้รับอิทธิพลจากค่านิยมขององค์การ กล่าวคือ องค์การบริหารทั้งหลายอาจใช้อิทธิพลทั้งโดยการให้รางวัล (Rewards) และการแซงชั่น (Sanctions) เพื่อชักนำให้สมาชิกยอมรับและปฏิบัติตามค่านิยมขององค์การ ทั้งนี้เพื่อจุดมุ่งหมายต่อความอยู่รอดขององค์การ หรือเพื่อการขยายโครงการขององค์การ หรือเพื่อการเพิ่มงบประมาณ หรือเพื่อการรักษาอำนาจและอภิสิทธิ์ขององค์การ รวมทั้งการเพิ่มสมรรถนะในการต่อสู้แบ่งปันระหว่างหน่วยราชการที่มีภารกิจคาบเกี่ยวกัน อาทิเช่น การต่อสู้แข่งขันระหว่างการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปกป้องหรือขยายกิจกรรมของตน เป็นต้น ซึ่งในกรณีเช่นนี้ค่านิยมขององค์การจะมีผลต่อการตัดสินใจนโยบายขององค์การเป็นอย่างยิ่ง

การสร้างค่านิยมขององค์การในหลาย ๆ ลักษณะ อาทิ เช่น ค่านิยมในเรื่องการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ค่านิยมในการทำงานเป็นทีม ค่านิยมในการสร้างสรรค์และนวัตกรรม และค่านิยมในการเป็นองค์การชั้นนำของสังคม เป็นต้น ลักษณะค่านิยมขององค์การดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลต่อการตัดสินใจนโยบายขององค์การค่อนข้างสูง หากผู้นำองค์การตัดสินใจนโยบายใดที่ตรงกันข้ามกับค่านิยมขององค์การดังกล่าว อาจก่อให้เกิดการต่อต้านจากพนักงานในองค์การอย่างกว้างขวาง และหากผู้นำไม่มีสรรถนะในการปรับเปลี่ยนอาจส่งผลกระทบให้ผู้นำต้องพ้นจากตำแหน่งไปในที่สุด

ประการที่สอง ค่านิยมด้านวิชาชีพ (Professional Values) อาจกล่าวได้ว่านักวิชาชีพทุกกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มวิชาชีพแพทย์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การธนาคาร และกฎหมาย เป็นต้น พยายามจะสร้างค่านิยมเพื่อเป็นเอกลักษณ์หรือบรรทัดฐานสำหรับกลุ่มวิชาชีพของตน ซึ่งจะมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการตัดสินใจปัญหานโยบายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน กลุ่มวิชาชีพเหล่านี้อาจเรียกร้องให้รัฐบาลบัญญัติกฎหมายเพื่อรับรองบทบาทและสิทธิของกลุ่มวิชาชีพตน อาจจะมีผลต่อการควบคุมสมาชิก

การกำหนดจรรยาบรรณของสมาชิก และการถอดถอนสมาชิกที่ฝ่าฝืนระเบียบของกลุ่ม เป็นต้น ในหลายกรณีกลุ่มวิชาชีพอาจมีค่านิยมที่ต่างกัน ทำให้มีลักษณะของความขัดแย้งหรือแข่งขันกันในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาล อาทิเช่น กลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีค่านิยมของกลุ่มที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิงจะปรากฏลักษณะของความขัดแย้งและการต่อสู้ในการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลให้สอดคล้องกับค่านิยมของกลุ่มตนอยู่เสมอ

ประการที่สาม ค่านิยมส่วนบุคคล (Personal Values) เนื่องจากโดยธรรมชาติแล้วบุคคลย่อมมีค่านิยมเฉพาะของตนทั้งสิ้น ดังนั้นการตัดสินใจนโยบายของผู้นำ จึงมักเกี่ยวข้องกับค่านิยมส่วนตนของผู้นำเสนอ อาทิเช่น ผู้นำที่มีค่านิยมแบบเสรีนิยม (Liberal) จะไม่เห็นด้วยกับนโยบายการแบ่งแยกสีผิวหรือเชื้อชาติในสังคม แต่จะสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมความเสมอภาคในสังคม และนโยบายประกันสังคม เป็นต้น หรือในกรณีที่ผู้นำประเทศประกาศว่า “ข้าพเจ้าจะไม่เป็นผู้นำคนแรกของชาติที่จะนำประเทศไปสู่ความพ่ายแพ้สงคราม” เป็นการแสดงออกถึงการตัดสินใจที่ใช้ค่านิยมส่วนตนอย่างชัดเจน เพราะไม่ต้องการให้ประวัติศาสตร์บันทึกความน่าอัปยศของตน เรื่องค่านิยมส่วนตนของผู้ตัดสินใจนโยบาย อาจเกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ด้วย โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational-Choice theory) ซึ่งมุ่งผลประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน (Downs, 1957) อาทิเช่น การตัดสินใจเลือกสถานที่ตั้งสำนักงานขององค์การราชการ ผู้นำอาจตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าเหตุผลอื่น ซึ่งกรณีเช่นนี้จะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลส่วนบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจของผู้นำองค์การอย่างชัดเจน

ประการที่สี่ ค่านิยมด้านนโยบาย (Policy Values) ค่านิยมด้านนโยบายเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำ แม้ว่าผู้ตัดสินใจอาจจะได้รับอิทธิพลจากค่านิยมขององค์การ ค่านิยมด้านวิชาชีพ หรือค่านิยมส่วนบุคคลก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันผู้ตัดสินใจอาจต้องคำนึงถึงการรับรู้ผลประโยชน์ของสาธารณชน หรือมีความเชื่อว่าอะไรคือสิ่งที่เหมาะสมและจำเป็นหรือเป็นนโยบายที่ถูกต้อง ฝ่ายนิติบัญญัติอาจออกเสียงสนับสนุนฝ่ายกฎหมายสิทธิมนุษยชนเพราะเขาเชื่อว่าเป็นความถูกต้องด้านศีลธรรมและการมีโอกาสที่เท่าเทียมกันของประชาชนเป็นเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาของนโยบาย มิเช่นนั้นการออกเสียงคัดค้านอาจทำให้ได้รับความเสียหายทางการเมือง การตัดสินคดีของศาลโดยเฉพาะคำตัดสินใจของศาลฎีกาเป็นสิ่งสะท้อนเรื่องค่านิยมของนโยบายได้อย่างชัดเจน

ประการสุดท้าย ค่านิยมด้านอุดมการณ์ (Ideological Values) ในการตัดสินใจนโยบายจำนวนไม่น้อยที่ผู้นำได้รับอิทธิพลจากอุดมการณ์ทางการเมืองของตน ผู้นำที่เชื่อมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์จะพยายามผลักดันนโยบายทุกอย่างให้เป็นไปตามแนวความคิดของมาร์กซิสต์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่วนผู้นำที่มีอุดมการณ์แบบอำนาจนิยมก็จะตัดสินใจนโยบายที่จำกัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างเข้มงวด เพราะถือว่าการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการชุมชนเรียกร้องทำให้สังคมขาดวินัยและเต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายสำหรับผู้นำที่มีค่านิยมเกี่ยวกับอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยจะเห็นคุณค่าในการประกาศใช้นโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างกว้างขวางและถือว่าการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเพราะประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย

3. ความสัมพันธ์กับพรรคการเมือง (Political-Party Affiliation) ความจงรักภักดีต่อพรรคการเมืองของนักการเมืองแต่ละพรรค มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของนักการเมืองเหล่านี้ในฐานะสมาชิกรัฐสภา การที่สมาชิกรัฐสภาจะออกเสียงสนับสนุนร่างกฎหมายของพรรคที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความจงรักภักดีของสมาชิกรัฐสภาที่มีต่อพรรคของตนและขึ้นอยู่กับกฎระเบียบของพรรคที่ควบคุมวินัยของสมาชิกพรรคด้วยในการกระทำดังกล่าวของสมาชิกรัฐสภา แม้ว่าจะเป็นการยากที่จะแยกเรื่องความจงรักภักดีต่อพรรคออกจากเรื่องอิทธิพลของผู้นำพรรคและอุดมการณ์ของแต่ละคน แต่ความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองก็ยังเป็นปัจจัยในการทำนายพฤติกรรมของสมาชิกรัฐสภาได้เป็นอย่างดีว่าสมาชิกของพรรคจะออกเสียงลงมติอย่างไร ในรัฐสภาในประเด็นต่าง ๆ ที่พรรคกำหนดแนวทางไว้

การที่นักวิเคราะห์นโยบายรู้ว่านักการเมืองสังกัดพรรคใดและจุดยืนของพรรคในประเด็นนโยบายต่าง ๆ เป็นอย่างไรจะทำให้สามารถทำนายได้อย่างถูกต้องว่าการออกเสียงลงมติของสมาชิกรัฐสภาจะเป็นอย่างไร ถ้าพรรคการเมืองไม่เข้มแข็งและไม่มีวินัย ก็จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของสมาชิก อย่างไรก็ตาม รูปแบบของระบอบการเมือง ก็มีผลต่อการแสดงบทบาทของสมาชิก รัฐสภา เช่นกัน กล่าวคือ การปกครองระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Power) ดังที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการแบ่งอำนาจกันอย่างชัดเจนระหว่างฝ่ายบริหาร (The Executive) และฝ่ายนิติบัญญัติ (The Legislature) ภายใต้รูปแบบนี้พรรคการเมืองจะไม่เข้มงวดในเรื่องของวินัยพรรค สมาชิกของพรรค ซึ่งมี 2 พรรคใหญ่ คือ พรรครีพับลิกัน และพรรคเดโมแครท มีอิสระที่จะออกเสียงลงมติตามความคิดเห็นของตน โดยอาจจะออกเสียงตามมติของพรรค หรือออกเสียงตรงกันข้ามกับมติของพรรคก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสมาชิกพรรค แต่ถ้าหากผู้นำพรรคสามารถจูงใจให้สมาชิกพรรคเห็นคล้อยตามกับแนวทางของพรรค สมาชิกของพรรคที่มีความผูกพันกับพรรคสูงก็จะตัดสินใจออกเสียงสนับสนุนนโยบายตามมติของพรรค ดังนั้นรูปแบบแบ่งแยกอำนาจจะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสมาชิกพรรคที่มีความจงรักภักดีต่อพรรคเป็นอย่างมาก เพราะถ้าสมาชิกของพรรคไม่มีความผูกพันหรือจงรักภักดีต่อพรรค สมาชิกพรรคสามารถออกเสียงลงมติได้โดยอิสระ โดยพรรคไม่มีอำนาจที่จะลงโทษสมาชิกที่ออกเสียงลงมติในรัฐสภาตรงกันข้ามกับมติพรรค

ส่วนรูปแบบควบอำนาจ (Fusion of Power) ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งฝ่ายบริหารทำทั้งหน้าที่บริหาร และทำหน้าที่นิติบัญญัติพร้อม ๆ กัน โดยทั่วไปภายใต้รูปแบบนี้ระบบพรรคการเมืองจะมีกฎระเบียบในการควบคุม กำกับพฤติกรรมของสมาชิกพรรคอย่างเข้มงวด เพราะการใช้สิทธิออกเสียงของสมาชิกพรรคในสภาผู้แทนราษฎรมีผลต่อความอยู่รอดของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นมติของพรรคจึงเป็นสิ่งที่สมาชิกของพรรคจะต้องปฏิบัติตาม หากสมาชิกพรรคไม่ปฏิบัติตามมติพรรคอาจเกิดปัญหาได้ดังที่ปรากฏในบางประเทศที่ใช้รูปแบบนี้ พรรคอาจมีอำนาจในการพิจารณาถอดถอนสมาชิกภาพของนักการเมืองที่ฝ่าฝืนมติพรรคออกจากพรรคได้ และอาจมีผลให้หมดสมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎรไปด้วย ในกรณีนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการตัดสินใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นนโยบายต่างๆ จึงขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพรรคที่จะกำหนดทิศทางในการตัดสินใจของสมาชิกของพรรคอย่างชัดเจน ซึ่งหมายความว่าไม่ว่าสมาชิกพรรคจะมีความจงรักภักดีต่อพรรคหรือไม่ หรือจะมีความคิดแตกต่างจากพรรคอย่างไร แต่จะต้องปฏิบัติตามมติของพรรคเสมอ มิฉะนั้นอาจเป็นอันตรายต่ออนาคตทางการเมืองของตน (Norton, 1994) ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าความสัมพันธ์

กับพรรคการเมืองของนักการเมืองจะมีลักษณะอย่างไรย่อมขึ้นกับรูปแบบของระบอบการเมืองด้วย แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด โดยส่วนใหญ่พรรคการเมืองจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของสมาชิกพรรคต่อประเด็นนโยบายต่าง ๆ อย่างสำคัญ ดังนั้นนโยบายของพรรคการเมืองที่สำคัญจึงมีผลต่อการตัดสินใจนโยบายสาธารณะเป็นอย่างยิ่ง

4. ผลประโยชน์ของเขตเลือกตั้ง (Constituency Interest) ในการตัดสินใจนโยบายของนักการเมืองนั้น นอกจากอิทธิพลของพรรคการเมืองแล้ว ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของนักการเมือง โดยทั่วไปจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าถ้าปรากฏความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของพรรคและผลประโยชน์ของเขตเลือกตั้ง อาจบอกได้อย่างชัดเจนว่านักการเมืองจะเลือกตัดสินใจตามผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน ทั้งนี้เพราะประชาชนในเขตเลือกตั้งมีอำนาจที่จะกำหนดอนาคตของนักการเมืองในเขตเลือกตั้งของตนโดยตรง กล่าวคือ ในการเลือกตั้งทั่วไปประชาชนในเขตเลือกตั้งจะเลือกหรือไม่เลือกให้นักการเมืองเข้าไปเป็นสมาชิกรัฐสภาอีกก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของประชาชนในเขตเลือกตั้งเป็นสำคัญ ดังนั้นนักการเมืองจึงต้องทำหน้าที่ในการดูแลผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งอย่างใกล้ชิด หากมีนโยบายใดที่เป็นความต้องการของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน ย่อมเป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่จะต้องพยายามผลักดันให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนได้รับประโยชน์ หรือในกรณีที่มีนโยบายใดที่จะทำให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนเสียประโยชน์ ก็เป็นหน้าที่ของนักการเมืองที่จะต้องพยายามคัดค้านหรือขอแก้ไขมิให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนได้รับความเสียหาย นอกจากกรณีหรือประเด็นนโยบายที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งของตน นักการเมืองอาจตัดสินใจภายใต้อิทธิพลหรือเงื่อนไขอื่นๆ ทางการเมืองที่ตนกำลังเผชิญอยู่ อาทิเช่น อาจตัดสินใจตามค่านิยมของตน หรือตามคำแนะนำของผู้นำพรรคหรือกรรมการบริหารพรรค หรือผู้สนับสนุนทางการเงินของตน

นอกจากนี้ ข้าราชการในเขตพื้นที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ อาจจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเขตที่ตนรับผิดชอบ โดยอาจจะทำงานเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์ในพื้นที่และอาจได้รับอิทธิพลจากความคิดของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้นในการก่อรูปนโยบาย ซึ่งจะมีผลต่อการนำเสนอทางเลือกนโยบายที่รับผิดชอบด้วยเช่นกัน

5. มติมหาชน (Public Opinion) ในทางรัฐศาสตร์อาจกล่าวได้ว่ามติมหาชนมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองไม่น้อยด้วยความสำคัญดังกล่าว นักรัฐศาสตร์จึงได้อุทิศเวลาในความพยายามที่จะศึกษาการก่อรูปของมติมหาชน เนื้อหาและประเด็นที่มหาชนเห็นพ้องร่วมกัน และการเปลี่ยนแปลงมติมหาชนต่อประเด็นนโยบายสำคัญต่าง ๆ ของประเทศ สิ่งที่นักรัฐศาสตร์และนักวิเคราะห์นโยบายสนใจ ก็คือ การตัดสินใจเลือกนโยบายของผู้นำได้รับอิทธิพลหรือการกำหนดจากมติมหาชนมากน้อยเพียงใด มติมหาชนที่บทบาทที่เป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจนโยบายของผู้กำหนดนโยบายมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม การพูดถึงความเที่ยงตรงของมติมหาชนเป็นงานที่ไม่ง่ายเหมือนกับการเดินทางไปบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (Key, 1961, p. 14)

ในเรื่องของการตัดสินใจนโยบายนั้น ปรากฏว่าในหลายกรณีที่มติมหาชนได้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลที่มีต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างชัดเจน อาทิเช่น การที่พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยถูกทำลายเสียหายอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งเหลือพื้นที่ป่าไม้ทั้งประเทศประมาณ ร้อยละ 25 เท่านั้น สภาพ

ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดกระแสเรียกร้องอย่างกว้างขวางต่อรัฐบาล เพื่อให้รัฐบาลเร่งรัดมาตรการการป้องกันพื้นที่ป่าไม้มิให้ถูกทำลายมากไปกว่าที่เป็นอยู่ จนกระทั่งรัฐบาลตัดสินใจกำหนดนโยบายยกเลิกการทำป่าไม้ทั่วประเทศ หรือการเรียกร้องของประชาชนให้รัฐสภาผ่านร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ส.ส.ร. เพื่อเร่งรัดการปฏิรูปการเมืองให้ปรากฏเป็นจริง ก็เข้าลักษณะของมติมหาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจนโยบายสำคัญของรัฐสภา เป็นต้น กล่าวโดยสรุป ผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องให้ความสนใจต่อมติมหาชนในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของคนทั้งประเทศ ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างมติมหาชนและการกำหนดนโยบายเป็นรูปแบบที่จะระบุให้ชัดเจนได้ยาก แต่เป็นเรื่องที่ผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถจะมองข้ามมติมหาชนไปได้ง่ายๆ โดยไม่ให้ความสนใจแต่อย่างใด เพราะอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายอย่างคาดไม่ถึงก็ได้

6. ประโยชน์ของสาธารณชน (Public Interest) ภารกิจของรัฐบาลที่กล่าวอ้างกันอยู่เสมอ คือ การให้บริการหรือการส่งเสริมประโยชน์ของสาธารณชน ดังจะเห็นได้จากกฎหมายจำนวนมากที่มีเนื้อหาสาระสำคัญกำหนดให้หน่วยงานราชการปฏิบัติการเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชน

ถ้าหากถามประชาชนส่วนใหญ่ว่านโยบายสาธารณะควรจะมุ่งผลประโยชน์ของสาธารณชนหรือของเอกชน คำตอบที่ได้จะชัดเจนว่าต้องมุ่งเพื่อประโยชน์สาธารณชน ดังนั้นประโยชน์ของสาธารณชนจึงเป็นเป้าประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของนโยบายสาธารณะ ซึ่งผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถจะอ้างความชอบธรรมในข้อเสนอแนะของตนได้ว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ตนและพรรคพวกร่ำรวยขึ้น ซึ่งในทางการเมืองถือว่าการกล่าวเช่นนั้นเป็นคำกล่าวที่ปราศจากความชอบธรรมทางการเมือง เพราะความชอบธรรมทางการเมือง คือ การกระทำเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ในหลายกรณีอาจพบความยากลำบากในการให้นิยามเกี่ยวกับผลประโยชน์สาธารณชน กล่าวคือ จะหมายความว่าผลประโยชน์ของสาธารณะ คือ ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ใช่หรือไม่ ถ้าเป็นจริงเราจะบอกได้อย่างไรว่าคนส่วนใหญ่ต้องการอะไร หรือหมายถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภค ซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องพยายามแสวงหาเหตุผลเพื่อสนับสนุนการอธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชนให้ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

นักวิเคราะห์นโยบายและนักรัฐศาสตร์อาจจะกล่าวว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะหานิยามของวัตถุประสงค์ของแนวความคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของสาธารณชนให้เป็นที่ยอมรับกันเป็นสากล โดยเฉพาะนิยามที่มีเนื้อหาสาระชัดเจนแต่บางคนอาจจะกล่าวว่าอะไรก็ตามที่เป็นผลมาจากการต่อสู้ทางการเมืองเกี่ยวกับประเด็นนโยบาย คือ ผลประโยชน์สาธารณะ ถ้าคนทุกคนและทุกกลุ่มมีโอกาสเท่าเทียมกันในการต่อสู้ ซึ่งความจริงไม่เป็นเช่นนั้น (Anderson, 1994, p. 135)

7. การพิจารณาลักษณะของผลประโยชน์สาธารณะ อาจจำแนกได้ 3 ประการ คือ

ประการแรก พิจารณาจากนโยบายในแต่ละด้านว่ามีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์มากหรือไม่ ในบางกรณีอาจพิจารณาจากผลประโยชน์โดยตรงของกลุ่มผลประโยชน์แต่ละกลุ่มซึ่งเป็นที่ยอมรับ คือ ผลประโยชน์สาธารณะ

ประการที่สอง แนวทางที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าผลประโยชน์สาธารณะ อาทิเช่น ประเด็นนโยบายเกี่ยวกับสันติภาพ การศึกษาที่ดีกว่า การทำให้อากาศบริสุทธิ์ การหลีกเลี่ยงภาวะเงินเฟ้อที่รุนแรง และการควบคุมระบบจราจรที่ดี ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการของสาธารณชนอย่างชัดเจน เช่น ในเมือง

ใหญ่ผลประโยชน์สาธารณะที่ปรากฏชัดคือ การมีระบบควบคุมการจราจรที่มีประสิทธิภาพเป็นระบบที่ส่งเสริมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบ ความสะดวกของผู้ใช้ยานยนต์ และความสะดวกของผู้เดินทางเท้า เป็นต้น อย่างไรก็ตามในประเด็นนโยบายต่าง ๆ อาจมีทางเลือกอื่น ๆ มากกว่าหนึ่งทางเลือกที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนนโยบายเกี่ยวกับสันติภาพการศึกษาที่ดีกว่าการทำให้อากาศบริสุทธิ์การหลีกเลี่ยงภาวะเงิน

ประการที่สาม พิจารณาจากความต้องการขององค์การและระเบียบวิธีปฏิบัติการจะเป็นตัวแทนการสร้างประโยชน์ที่สมดุลหรือเพื่อการแก้ไขปัญหาเพื่อที่จะมีผลต่อการประนีประนอมต่อการก่อรูปนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ จุดเน้นในประเด็นนี้จะมุ่งที่กระบวนการมากกว่าเนื้อหาของนโยบาย

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์สาธารณชน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ผู้ตัดสินใจนโยบายที่ดีจะต้องตระหนักอยู่เสมอ เพราะการตัดสินใจนโยบายที่สอดคล้องกับประโยชน์ของสาธารณชนจะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจได้รับความนิยมจากประชาชน ซึ่งจะมีผลต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายอย่างสำคัญ

8. ทางเลือกสาธารณะ (Public Choice) ทางเลือกสาธารณะเป็นสิ่งที่มุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมของตลาด (Market Behavior) มาอธิบายถึงพฤติกรรมการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในส่วนของภาครัฐบาลตลอดจนมุ่งที่จะเอากลไกของตลาดมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดการตัดสินใจในส่วนของภาครัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. ฐานคติ (Assumption)

9.1 บุคคลทุกคนเป็นผู้มีเหตุผล เห็นแก่ตัว และต้องการหนทางที่ให้ประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด (Self-Interest, Rational and Maximizer)

9.1.1 แรงจูงใจ (Incentive) เป็นปัจเจกบุคลทำให้เกิด Private Participation แต่ในภาครัฐต้องออกแบบสิ่งจูงใจให้มาก เช่น กิจกรรมสาธารณะ, สินบนนำจับ, สินค้าหนีภาษี (ในออสเตรเลียถ้าประชาชนออกไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะได้ต้นขั้วบัตรลงคะแนนมาลดหย่อนภาษีเงินได้)

9.1.2 กฎ ระเบียบ/คำสั่ง (Regulator)

9.2 การถ่วงดุลย์และการแข่งขันเป็นสิ่งจำเป็น (Competition)

9.2.1 ถ้าการถ่วงดุลย์เป็นประโยชน์ต่อประชาชน, ผู้รับบริการ หรือผู้บริโภค

9.2.2 การแข่งขันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

9.3 รูปแบบการบริการต้องเอื้ออำนวยให้ข้าราชการได้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด

9.3.1 การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน (Facilitation)

9.3.2 การหาทางออกของประชาชน/ผู้ใช้บริการ (Exit) Exit เป็นหัวใจของ Public Choiceเช่น ทางออกของธนาคาร คือ สามารถฝากถอนต่างสาขาได้, ธนาคารไทยพาณิชย์สามารถนำบัตรประชาชนไปทำบัตร ATM ได้ เป็นต้น

9.3.3 การให้อำนาจ เป็นปากเสียง, กระบอกเสียง ในภาคเอกชนประชาชนจะมีพลัง Voice มาก เช่นทานอาหารอร่อยหรือไม่อร่อยก็จะบอกกันต่อ ๆ ไป ในภาครัฐ Voice จะไม่

ค่อยเกิด ถ้าหากจะให้มี Voice ต้องรวมพลังมาก ๆ Voice ถึงจะเกิดได้หรือต้องให้ประชาชนรวมพลังกันมาก ๆ

9.3.4 คำนึงถึงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ (Information) เช่น การบริการสาธารณะสุขจะมีการประชาสัมพันธ์คู่กับ Incentive หรือในโรงแรมจะมีแผนที่แสดงจุดตำแหน่งที่ผู้พักอาศัยอยู่

9.3.5 ประชาชนมีส่วนร่วมทำ (Citizen Co-producer) เช่น กทม. รณรงค์ในประชาชนมีส่วนมีส่วนร่วมในการเก็บขยะ, อาสาสาธารณะสุข, การรายงาน จ.ส.100

9.3.6 มีการโปร่งใส หรือข้าราชการต้องโปรงใส (Transparency) ให้เห็นว่า Voice ของประชาชนมีจริงจะไม่มีเสียเงินใต้โต๊ะ เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราชได้เป็นจังหวัดดีเด่นหนึ่งใน 4 จังหวัดที่มีความโปร่งใสใต้โต๊ะจะไม่อะไรกั้นทำให้คนทั่วไปคิดมากว่าจะมีการยื่นของหรือเงินใต้โต๊ะ

9.3.7 การมีลักษณะพิเศษ (Peculiarity-Uniform) เช่น รัฐบาลต้องจัดฐานเงินเดือนให้ต่างกัน

9.3.8 การกระจายอำนาจในการตัดสินใจ (Decentralization) เช่น ข้างบนตัดสินใจจะมีความล่าช้าไม่ทันการ, ไม่รู้ปัญหาเท่ากับข้างล่าง

9.3.9 การรวมอำนาจในกิจการบางอย่าง (Centralization) เช่นนโยบายป้องกันภัยพระราชวงค์, นโยบายการเงินการคลัง และต่างประเทศ

9.3.10 การแข่งขัน (Competition) เช่นการผูกขาดในภาครัฐ (Monopoly) จะไม่เกิดผลดี ต้องสร้างให้มีการแข่งขัน

9.3.11 การตรวจสอบและถ่วงดุลย์ (Check and Balance) ในระบบบริหารเอกชนต้องสามารถตรวจสอบถ่วงดุลย์ได้การบริหารราชการก็จะต้องมีนิติบัญญัติ, บริหาร และตุลาการ

9.3.12 กฎระเบียบ (Regulation) และการลงโทษ เช่นต้องมีการลงโทษเมื่อมีการกระทำผิดกฎหมาย, การกระทำผิดซึ่งสังคมบัญญัติให้เป็นความผิด เช่น ถมน้ำลายลงพื้น, ทิ้งเศษขยะ ทั้งนี้จะต้องควบคู่กับการจูงใจ เช่นใครเป็นโรคเอดส์ถ้าบอกรัฐ รัฐจะมีเงินช่วยเหลือ

9.3.13 ซ้ำเสริม (Redundancy) ซ้ำซ้อน (Duplication) ทางเลือกสาธารณะสนับสนุนซ้ำเสริมเพื่อประกันเสถียรภาพ

10. ซ้ำเสริม (Redundancy)

10.1 เครื่องบินมี 2 ปีกก็บินได้ แต่เพื่อเสถียรภาพต้องมี 4 ปีก

10.2 ต้องมีไฟฉุกเฉิน สำรองไฟดับในห้องผ่าตัด, ชุมสายโทรศัพท์ตั้งหน่วยงานโยธาในกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากกระทรวงศึกษามีงานก่อสร้างโรงเรียนหรือสิ่งก่อสร้างมากถ้าหากรอแต่กรมโยธาธิการออกแบบและ/หรือก่อสร้างให้ก็จะช้าใช้งบประมาณไม่ทัน

10.3 กรมทางหลวงสร้างทางเช่นเดียวกับสำนักงาน รพช., กรป.กลาง, กรมโยธาธิการ

11. ซ้ำซ้อน (Duplication)

11.1 กรมพิธีการทูตจะทำการก่อสร้างหรือการขอตั้งกรมโยธาธิการในกระทรวงต่างประเทศจะไม่กระทำจะทำการส่งเรืองทั้งหมดไปที่กรมโยธาธิการ

กล่าวโดยสรุปทางเลือกสาธารณะเป็นทางเลือกของปัจเจกบุคคล จะแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดของตนเอง โดยรัฐบาลและระบบราชการเป็นอุปสรรคต่อความมีอิสระของปัจเจกบุคคลในการตัดสินใจ

หรือกำหนดทางเลือกของตนเอง โดยที่ข้อสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นไปอย่างมีเหตุผล เพื่อแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุด คำนึงผลประโยชน์ส่วนตัว รัฐต้องทบทวนและเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลมีอิสระและสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองทำให้เกิดความหลากหลายของสินค้าประชาชนมีสิทธิเลือกบริโภค

2.2 แนวความคิดเกี่ยวการเลือกตั้ง

2.2.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง ถือเป็นกระบวนการสำคัญในระบบการเมืองของสังคมที่มีการจัดตั้งรัฐบาลแบบประชาธิปไตย โดยหลักการแล้ว การเลือกตั้ง คือ วิธีการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนหรือผู้นำที่จะแสดงออกถึงความต้องการและความสนใจของพวกเขาในกระบวนการบริหารจัดการและการตัดสินใจทางการเมือง การเลือกตั้งไม่ได้เป็นเพียงแค่การลงคะแนนเสียง แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการปกครองและช่วยให้เกิดการแข่งขันทางการเมืองที่เป็นธรรมและเปิดกว้าง ต่อไปนี้ คือ การอธิบายความหมายของการเลือกตั้งจากมุมมองของนักวิชาการ ได้แก่

Schumpeter (1942) มองการเลือกตั้งเป็นกลไกที่ช่วยให้ประชาชนเลือกผู้แทนที่ดีที่สุดเพื่อบริหารจัดการและปกครองประเทศ เขาเชื่อว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีที่ประชาชนสามารถแสดงความชอบหรือไม่ชอบต่อผู้ปกครองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ โดยการตัดสินใจของประชาชนจะมีผลในการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือการปฏิรูปนโยบาย

Downs (1957) เสนอว่า การเลือกตั้งเป็นวิธีที่ประชาชนใช้ในการเลือกผู้แทนที่ดีที่สุดเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรของรัฐและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน การเลือกตั้งช่วยให้เกิดการตรวจสอบและรับผิดชอบต่อการดำเนินงานของรัฐบาล

Lipset (1959) ระบุว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกที่ทำให้ระบบการปกครองได้รับการรับรองและความชอบธรรมจากประชาชน การเลือกตั้งช่วยให้เกิดการสนับสนุนและความยอมรับในรัฐบาลและนโยบายต่าง ๆ

Dahl (1971) กล่าวถึงการเลือกตั้งว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย โดยที่ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐ การเลือกตั้งที่เปิดกว้างและยุติธรรมจะทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Sartori (1987) มองการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการแข่งขันทางการเมืองและการเข้าถึงอำนาจในสังคม การเลือกตั้งสามารถสร้างความเป็นธรรมในการกระจายอำนาจและช่วยให้ประชาชนมีเสียงในการกำหนดทิศทางของประเทศ

Huntington (1991) เน้นว่าการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนผ่านจากระบอบเผด็จการสู่ระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับรัฐบาลและมีส่วนในการสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการปกครองใหม่

Habermas (1996) มองการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่สร้างพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง การเลือกตั้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้สึกเป็นเจ้าของในระบบการเมืองและการสร้างความเห็นพ้องในสังคม

Inglehart (1997) เน้นว่าการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้งช่วยให้สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการและค่านิยมของประชาชน

Manin (1997) เน้นว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ช่วยสร้างความชอบธรรมให้กับการปกครองโดยประชาชนให้การสนับสนุนและความเห็นชอบต่อผู้ปกครองผ่านการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาล

Lijphart (1999) ชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้งควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มในสังคมมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและระบบการเลือกตั้งควรสะท้อนถึงความหลากหลายของความคิดเห็นในสังคมเพื่อสร้างการปกครองที่มีความเป็นธรรม

Przeworski (1999) ระบุว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกที่ช่วยลดความขัดแย้งในสังคมโดยการให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกและตรวจสอบรัฐบาล การเลือกตั้งช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นและการยอมรับในระบบการปกครอง

Held (2006) มองว่าการเลือกตั้งเป็นหนึ่งในเครื่องมือของการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ช่วยให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกและตรวจสอบผู้ปกครอง การเลือกตั้งทำให้เกิดความเป็นธรรมในระบบการเมืองและช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

Tilly (2007) มองการเลือกตั้งเป็นกลไกที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและผู้ปกครอง การเลือกตั้งช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล

Fishkin (2011) มองการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ การเลือกตั้งควรสนับสนุนการปรึกษาหารือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างครอบคลุมและมีข้อมูล

สรุปได้ว่า การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนใช้ในการเลือกผู้แทนหรือผู้นำที่มีความรับผิดชอบในการปกครองและบริหารท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในระบบประชาธิปไตยซึ่งช่วยให้เกิดความชอบธรรมในการปกครองและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง

2.2.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนี้ เราจะมาทำความเข้าใจถึงความสำคัญที่หลากหลายของการเลือกตั้งและบทบาทที่มีต่อการพัฒนาระบบการปกครองและการมีส่วนร่วมของประชาชน ความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับความสำคัญของการเลือกตั้ง ดังนี้

Schumpeter (1942) เห็นว่าการเลือกตั้งเป็นกลไกที่สำคัญในการให้ประชาชนมีโอกาสเลือกผู้แทนที่ดีที่สุดเพื่อบริหารจัดการและปกครองประเทศ ในมุมมองของเขา การเลือกตั้งไม่เพียงแต่เป็นวิธีในการเลือกผู้นำ แต่ยังเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ประชาชนสามารถแสดงความชอบหรือไม่ชอบต่อผู้ปกครองที่อยู่ในตำแหน่ง โดยการตัดสินใจของประชาชนสามารถส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือการปฏิรูปนโยบาย ซึ่งการเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาความมีชีวิตชีวาของระบอบประชาธิปไตยและความมีเสถียรภาพทางการเมือง

Dahl (1971) มองว่าการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในระบอบประชาธิปไตยเพราะมันให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตั้งและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐ การเลือกตั้งที่เปิดกว้างและยุติธรรมช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการรักษาความเป็นประชาธิปไตยและการทำให้ระบบการปกครองเป็นธรรมและมีความโปร่งใส

Huntington (1991) เห็นว่าการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนผ่านจากระบอบเผด็จการสู่ระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับรัฐบาลและมีส่วนในการสร้างความชอบธรรมให้กับระบบการปกครองใหม่ การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ประเทศสามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบประชาธิปไตยได้อย่างมีระเบียบและสร้างเสถียรภาพทางการเมือง

Habermas (1996) มองการเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่สร้างพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง การเลือกตั้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้สึกเป็นเจ้าของในระบบการเมืองและการสร้างความเห็นพ้องในสังคม การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งช่วยเสริมสร้างประชาธิปไตยโดยการเพิ่มความสามารถของประชาชนในการควบคุมและตรวจสอบรัฐบาล

Manin (1997) เน้นว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่สำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้กับการปกครองโดยประชาชนให้การสนับสนุนและความเห็นชอบต่อผู้ปกครองผ่านการเลือกตั้งการเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาล ซึ่งช่วยให้การปกครองมีความเป็นธรรมและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการปกครอง

Lijphart (1999) ชี้ให้เห็นว่าการเลือกตั้งควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มในสังคมมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและระบบการเลือกตั้งควรสะท้อนถึงความหลากหลายของความคิดเห็นในสังคมเพื่อสร้างการปกครองที่มีความเป็นธรรมเขาเสนอว่าระบบการเลือกตั้งที่เป็นธรรมและครอบคลุมจะช่วยให้การปกครองสามารถสะท้อนความต้องการและความเห็นของประชาชนได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความเป็นประชาธิปไตยและเสริมสร้างความชอบธรรมของรัฐบาล

Held (2006) มองว่าการเลือกตั้งเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ช่วยให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกและตรวจสอบผู้ปกครอง การเลือกตั้งไม่เพียงแต่เป็นกลไกในการกำหนดผู้นำ แต่ยังช่วยทำให้ระบบการเมืองมีความเป็นธรรมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การเลือกตั้งเป็นส่วนสำคัญในการรักษาความชอบธรรมและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสียงในการกำหนดทิศทางของประเทศ

Tilly (2007) มองการเลือกตั้งเป็นกลไกที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและผู้ปกครอง การเลือกตั้งช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล โดยการเลือกตั้งเป็นวิธีการที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและมีอิทธิพลในการตัดสินใจสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างระบบการปกครองที่โปร่งใสและรับผิดชอบ

Diamond (2008) เน้นว่าการเลือกตั้งที่มีคุณภาพมีบทบาทสำคัญในการสร้างและรักษาระบอบประชาธิปไตยที่แข็งแกร่ง การเลือกตั้งควรมีความโปร่งใสและเป็นธรรม โดยมีการตรวจสอบและควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการโกงและการละเมิดสิทธิ์ของประชาชน การเลือกตั้งที่มีคุณภาพ

ไม่เพียงแต่เป็นพื้นฐานของการปกครองที่ดี แต่ยังเป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นในระบบการปกครองและการพัฒนาองค์กรประชาธิปไตย

Fishkin (2011) มองการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ การเลือกตั้งควรสนับสนุนการปรึกษาหารือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างครอบคลุมและมีข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างการปกครองที่มีความรับผิดชอบและโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจสามารถเพิ่มความชอบธรรมและประสิทธิภาพของกระบวนการทางการเมือง

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและรักษาระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งไม่เพียงแค่เป็นวิธีในการเลือกผู้นำ แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศ บทบาทและความสำคัญของการเลือกตั้งสะท้อนถึงความต้องการในการมีรัฐบาลที่โปร่งใส มีความรับผิดชอบ และทำงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

2.2.3 การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตย

นับตั้งแต่เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นสังคมซึ่งมีการจัดการปกครองเป็นระบบระเบียบมนุษย์ได้พยายามสรรหาวิธีการต่าง ๆ ในอันที่จะให้ได้มาซึ่งตัวผู้ปกครอง เราพบรูปแบบและวิธีการสรรหาตัวผู้ปกครองหลายรูปแบบในประวัติศาสตร์ เช่น การกำหนดตัวผู้ปกครองโดยการสืบราชสันตติวงศ์ หรือการใช้กระบวนการจับฉลากคัดเลือกตัวผู้ปกครอง เป็นต้น

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสรรหาตัวผู้ปกครองกระบวนการหนึ่งในรัฐเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งถือเป็นกระบวนการแต่งตั้งผู้ซึ่งจะเข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรผู้แต่งตั้งแสดงเจตนาออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คะแนนเสียงดังกล่าวจะได้รับการนับและนำมาคำนวณเพื่อให้ได้ผลว่าบุคคลใดจะเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่งในหลายวิธีการในการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองเคียงคู่ไปกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การให้ประชาชนมาออกเสียงแสดงประชามติในการตัดสินใจทางการเมืองที่สำคัญ เป็นต้น

ในรัฐเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งนับว่าเป็นเงื่อนไขขั้นพื้นฐานอันมิอาจขาดเสียได้ ประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างแน่นแฟ้น การเลือกตั้งมีผลทำให้อำนาจรัฐมีความชอบธรรม อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ก็แต่โดยพื้นฐานความเชื่อมั่นของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งจะต้องยอมรับหลักเสียงข้างมาก ซึ่งเป็นหลักการเบื้องแรกที่ใช้ในการตัดสินใจเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นเสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับการตัดสินใจโดยเสียงข้างมากนั้น ในขณะเดียวกันเพื่อไม่ให้การเลือกตั้งนำไปสู่ความเป็นเผด็จการเสียงข้างมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองจะถูกตัดออกไปจากกระบวนการดังกล่าวไม่ได้

นอกจากการเลือกตั้งจะเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างหลักเสียงข้างมากกับหลักการคุ้มครองเสียงข้างน้อยแล้ว การเลือกตั้งยังเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนซึ่งเป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชนอีกด้วยที่ว่าเป็นการปกครองที่ได้รับความยินยอมจากประชาชน ก็เนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐโดยตรง

แต่ประชาชนซึ่งเป็นผู้ทรงอำนาจแห่งรัฐให้ความยินยอมผู้แทนของตนใช้อำนาจรัฐได้ตามระยะเวลาหรือตามวาระที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุที่การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยเป็นเครื่องแสดงออกซึ่งการปกครองแบบมีผู้แทน การเลือกตั้งจึงมีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่ง การเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจึงต้องตกอยู่ภายใต้หลักการสำคัญ ๆ อันแตกต่างไปจากการเลือกตั้งในรัฐรูปแบบอื่น เช่น จะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ใช้สิทธิ “เลือก” ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่ตนเห็นว่ามีแนวคิดทางการเมืองคล้ายคลึงกับตนหรือมีนโยบายที่สามารถช่วยแก้ปัญหาของตนและของประเทศได้, ต้องเปิดโอกาสให้มีการแสดงความเห็น เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถสร้างเจตจำนงทางการเมืองของตนได้ ในแง่ของผู้เลือกตั้งรัฐต้องกำหนดให้การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการใช้สิทธิอย่างทั่วถึงในประชาชนทุกกลุ่ม ไม่เลือกศาสนา ฐานันดร เพศ ภาษา ถิ่นกำเนิด อาชีพ หรือความเชื่อทางการเมือง การใช้สิทธิต้องเป็นไปตามอย่างเสมอภาค ซึ่งหมายความว่าผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งต้องมีคะแนนเสียงเท่ากัน ไม่ใช่กำหนดให้ผู้มีรายได้สูง ผู้เสียภาษีให้รัฐมาก หรือผู้มีการศึกษาดีมีคะแนนเสียงมากกว่าบุคคลอื่น รัฐจะต้องประกันให้การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรี กล่าวคือ ต้องไม่ยอมให้มีการใช้อิทธิพลข่มขู่ บังคับขู่เข็ญโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้แล้วการใช้สิทธิเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะต้องเป็นไปโดยลับ ซึ่งหมายความว่าการตัดสินใจของผู้ลงคะแนนเสียงต้องไม่สามารถูกตรวจสอบได้โดยบุคคลอื่น หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งที่ต้องเป็นไปโดยลับนี้ ย่อมมีผลเป็นการสนับสนุนหลักการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเสรีด้วย

แม้ว่า หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งในรัฐเสรีประชาธิปไตยจะคล้ายคลึงกันก็ตาม แต่กระบวนการและวิธีการในการเลือกตั้งกลับแตกต่างและหลากหลายอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเป็นกฎหมายเทคนิค แต่ละประเทศจะกำหนดเทคนิคดังกล่าวแตกต่างกันออกไป จะอย่างไรก็ตาม “เทคนิค” เป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้เราบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการเท่านั้น ดังนั้นก่อนที่เราจะพิจารณาระบบการเลือกตั้งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเทคนิคในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเราควรที่จะพิจารณาในชั้นต้นเสียก่อนว่าการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยมีวัตถุประสงค์หรือภารกิจอะไร (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2549)

2.2.4 วัตถุประสงค์ของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยมีขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อให้มีการแข่งขันกันในทางนโยบายระหว่างกลุ่มหรือพรรคการเมืองต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนทางการเมืองที่ดี เพื่อให้มีการโอนความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนไปยังบุคคลผู้ได้รับเลือกตั้งและพรรคการเมืองต่าง ๆฯลฯ อย่างไรก็ตาม เราอาจสรุปหรือจัดกลุ่มวัตถุประสงค์ของการเลือกตั้งเพื่อให้เป็นระบบและให้สะดวกแก่การวิเคราะห์ในเบื้องแรกนี้ ออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

2.2.4.1 วัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชน สังคมการเมืองในสมัยใหม่ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกจำนวนมากและมีลักษณะเป็นสังคมพหุลักษณ์ (คือ สังคมซึ่งมีความหลากหลายในแง่ของกลุ่มผลประโยชน์, ความต้องการ, ความเชื่อ, แนวคิดฯลฯ) ไม่อาจขาดซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่แทนตนได้ดังนั้นกลุ่มของสังคมทุกกลุ่มต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เพื่อที่ตนจะได้มีผู้แทน อย่างไรก็ตามระบบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนนี้เรียกร้องการตัดสินใจโดยอาศัยเสียงข้างมาก

2.2.4.2 วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการหล่อหลอมเจตจำนงและความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชน การเลือกตั้ง คือ การลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งมีเจตจำนงมีความเห็นทางการเมืองแตกต่างกันไป การเลือกตั้งจะมีผลช่วยในการหล่อหลอมความเป็นพหุลักษณ์ของสังคมไม่ให้แตกต่างกันมากนักและจะมีส่วนในการสร้าง เจตจำนงร่วม ทางการเมืองขึ้น การเลือกตั้งจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์นี้ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนมาร่วมออกเสียงใช้สิทธิเลือกตั้งมากน้อยเท่าใดและยอมรับผลการเลือกตั้งหรือไม่ สำหรับการสร้างเจตจำนงร่วมทางการเมืองภายหลังการเลือกตั้งจะเป็นไปได้ดีเพียงใดจะได้รัฐบาลที่มั่นคงหรือไม่คงขึ้นอยู่กับระบบการเลือกตั้งที่จะกล่าวต่อไปด้วย

2.2.4.3 วัตถุประสงค์เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้ปกครอง ในรัฐเสรีประชาธิปไตยถือว่าอำนาจรัฐมีที่มาจากประชาชน ประชาชนแสดงออกซึ่งอำนาจดังกล่าวโดยการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจะสามารถสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐหรือผู้ปกครองได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขพื้นฐานในการเลือกตั้งกล่าวคือ ประชาชนต้องมีโอกาส “เลือกสรร” ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งแข่งขันกันอย่างเสรี โดยแท้จริงในรัฐที่ปกครองในระบบเผด็จการหรือในระบบที่มีพรรคการเมืองพรรคเดียว แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งแต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกกำหนดโดยพรรคการเมืองที่คุมอำนาจรัฐเท่านั้น ในทางพฤตินัยประชาชนถูก “บังคับ” ให้ไปเลือกตั้ง การเลือกตั้งในลักษณะเช่นนี้ ย่อมจะถือว่าเป็นการเลือกตั้งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งความชอบธรรมของผู้ปกครองไม่ได้

2.2.4.4 วัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการใช้อำนาจรัฐ การควบคุมการใช้อำนาจรัฐในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อประชาชนมีโอกาสไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายในระยะเวลาอันสมควรที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เช่น ภายใน 4 ปี หรือ 5 ปี ในกรณีนี้การเลือกตั้งย่อมเป็นเทคนิคประการหนึ่งในการควบคุมการใช้อำนาจรัฐ เนื่องจากประชาชนได้รับโอกาสในการลงคะแนนเสียงเพื่อเปลี่ยนแปลงตัวผู้แทน ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลที่บริหารประเทศถึงแม้ว่าคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงคะแนนเดียวอาจไม่มีผลต่อการควบคุมการใช้อำนาจรัฐโดยตรงแต่คะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิรวมกัน ย่อมเป็นปัจจัยชี้ขาดในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้

2.2.5 ระบบการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ดังกล่าว 4 ประการ จะสามารถบรรลุได้ ก็แต่โดยการที่รัฐกำหนดระบบการเลือกตั้งและกระบวนการในการเลือกตั้งให้เหมาะสม หากพิจารณากระบวนการ, ขั้นตอน และระบบการเลือกตั้งที่ใช้ในประเทศต่าง ๆ ในรายละเอียดแล้ว เราอาจแยกระบบการเลือกตั้งออกได้นับเป็นสิบหรือร้อยระบบ แต่หากพิจารณาถึงพื้นฐานแนวความคิดร่วมกันของระบบการเลือกตั้งที่ใช้บังคับอยู่จริง เราอาจแยกระบบการเลือกตั้งออกได้เป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากและการเลือกตั้งระบบสัดส่วน

2.2.5.1 การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก

โดยหลักการแล้ว รัฐใดใช้ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก รัฐนั้นจะมีการแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตโดยแต่ละเขตการเลือกตั้งมีขนาดใกล้เคียงกัน ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนสูงสุดในเขตการเลือกตั้งที่ตนลงสมัคร ในกรณีที่ในเขตการเลือกตั้งนั้นมีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหลายคน ผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งอาจได้คะแนนเสียงไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง เช่น ได้คะแนนเพียงร้อยละสามสิบห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น การเลือกตั้งในระบบนี้ที่เรียกกันว่าการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์ มีผลในการสร้างระบบสองพรรคการเมืองขึ้นมา ตัวอย่างของประเทศที่ใช้การเลือกตั้งในระบบนี้ ได้แก่ สหราชอาณาจักร

ซึ่งมีพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค คือ พรรคแรงงาน (Labour) และพรรคอนุรักษ์นิยม (Conservative)

นอกจากการเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์แล้ว ยังมีการเลือกตั้งอีกแบบหนึ่ง ซึ่งถือว่าอยู่ในประเภทของการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากเช่นกัน ซึ่งได้แก่ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมากเด็ดขาด ในการเลือกตั้งระบบนี้รัฐอาจใช้เทคนิคการเลือกตั้งได้ 2 วิธีด้วยกัน วิธีแรก รัฐแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็นหลายเขตขนาดใกล้เคียงกัน แต่ละเขตมีผู้แทนได้หนึ่งคน ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีคะแนนเสียงคนละ 2 คะแนน คะแนนเสียงที่หนึ่งเป็นคะแนนเสียงแท้ ส่วนคะแนนเสียงที่สองเป็นคะแนนเสียงสำรอง ซึ่งจะนำมาใช้คำนวณในกรณีที่นับคะแนนเสียงที่หนึ่งแล้ว ยังไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใด ได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด คือ เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง เราเรียกวิธีการนี้ว่า “Alternative Vote System” วิธีที่สอง รัฐอาจกำหนดให้มีการเลือกตั้งรอบที่สองในกรณีที่ไม่ปรากฏว่ามีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดในการเลือกตั้งรอบแรก การเลือกตั้งในรอบที่สองนี้ รัฐจะกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 2 ลำดับแรก ในการเลือกตั้งรอบแรกเป็นผู้มีสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งรอบที่สอง โดยเหตุดังกล่าวการเลือกตั้งในรอบที่สอง จะนำไปสู่การแบ่งกลุ่มและการต่อสู้ทางการเมืองเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 คนเท่านั้น ในกรณีนี้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงไม่มากพอที่จะแข่งขันได้ในรอบที่สองอาจจะหันไปสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในรอบที่สองคนใดคนหนึ่ง และเป็นปัจจัยสำคัญในการชี้ขาดชัยชนะของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นได้ นอกจากที่กล่าวมานี้ รัฐอาจจะกำหนดให้การเลือกตั้งรอบที่สองเป็นการแข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า 2 คน ก็ได้ เช่น กำหนดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่ได้คะแนนเสียงในรอบแรกเกินกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ย่อมมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้ง รอบที่สองได้ ในกรณีนี้การเลือกตั้งในรอบที่สอง ย่อมใช้ระบบเสียงข้างมากสัมพัทธ์ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดในการเลือกตั้งรอบที่สองถือว่าเป็นผู้ชนะการเลือกตั้ง การเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมากเด็ดขาดได้รับการปฏิบัติโดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส

การเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมาก มีผลเป็นการสร้างความเป็นตัวแทนหรือผู้แทนของท้องถิ่นยิ่งกว่าความเป็นผู้แทนในระดับประเทศ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งย่อมมุ่งหาเสียงกับคนในพื้นที่ที่ตนลงสมัครเป็นสำคัญ โดยเหตุดังกล่าวผู้สมัครรับเลือกตั้งในระบบนี้จะมุ่งพิจารณาผลประโยชน์ในระดับท้องถิ่นเป็นหลักยิ่งกว่าผลประโยชน์ในระดับประเทศผู้ได้รับเลือกตั้งย่อมผูกพันกับคนในพื้นที่ยิ่งกว่าผูกพันกับพรรคการเมืองที่ส่งตนลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบนี้พรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งไม่มีผู้ที่เคยเป็นผู้แทนราษฎรอยู่ในสังกัดมีโอกาสไม่มากนักในการที่จะชนะการเลือกตั้ง นอกจากนี้หากพิจารณาในแง่ของน้ำหนักคะแนนเสียงที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งในที่สุดพ่ายแพ้การเลือกตั้งนั้น จะพบว่าคะแนนเสียงดังกล่าวเป็นคะแนนเสียงที่ไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาแม้แต่น้อย เราอาจกล่าวได้ว่าในการเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก เฉพาะคะแนนเสียงที่ลงให้แก่ผู้ชนะการเลือกตั้งเท่านั้น ถือว่าเป็นคะแนนเสียงแทนคะแนนอื่น ๆ ในเขตการเลือกตั้งนั้นทั้งหมด อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมากมีผลทำให้วัตถุประสงค์ในการหล่อหลอมเจตจำนองและความเห็นทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งนั้นสำเร็จลงดียิ่งกว่าการเลือกตั้งในระบบสัดส่วนที่จะกล่าวถึง ต่อไป

2.2.5.2 การเลือกตั้งระบบสัดส่วน

โดยหลักการแล้วในการเลือกตั้งระบบสัดส่วน พรรคการเมืองต้องทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเรียงตามลำดับเสนอแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกพรรคการเมืองนั้น เมื่อมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วจะมีการคำนวณจำนวนที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะได้รับ ทั้งนี้ตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ประชาชนออกเสียงลงคะแนนให้แก่พรรคการเมืองนั้น ๆ โดยกระบวนการนี้สภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเสมือน “กระจก” สะท้อนภาพของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคม ในการจัดการเลือกตั้งระบบสัดส่วนนี้รัฐอาจกำหนดให้พรรคการเมืองทำบัญชีรายชื่อเพียงบัญชีเดียว ทั้งนี้โดยใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง หรืออาจกำหนดให้มีเขตการเลือกตั้งหลายเขตและให้พรรคการเมืองทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามจำนวนเขตเลือกตั้งที่กำหนดก็ได้

การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้ อาจมีผลนำไปสู่การมีพรรคการเมืองหลายพรรคในสภา และอาจส่งผลกระทบในทางลบต่อการจัดตั้งรัฐบาลหรือเสถียรภาพของรัฐบาลได้ แม้กระนั้นก็ตาม ก็มีผู้เห็นว่าการเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้ถือเป็นการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยโดยแท้จริง เพราะนอกจากคะแนนเสียงทุกคะแนนที่ผู้มาใช้สิทธิเลือกออกเสียงให้แก่พรรคการเมืองจะได้รับการนำมาคำนวณแล้ว สภาผู้แทนราษฎรยังสะท้อนภาพความคิดทางการเมืองของประชาชนที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างตรงต่อความจริงที่สุดอีกด้วย อย่างไรก็ดีหากพิจารณาในแง่วัตถุประสงค์ของการ เลือกตั้งแล้ว การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนจะยังไม่มีผลต่อการหล่อหลอมเจตจำนงและความเห็นทางการเมืองของประชาชน แต่จะสร้างความหลากหลายทางความคิดของเจตจำนงทางการเมือง อันเนื่องมาจากการที่จะมีพรรคการเมืองหลายพรรคได้รับการเลือกตั้ง การหล่อหลอมเจตจำนงทางการเมืองจะปรา กฏเป็นจริงได้ก็ต่อเมื่อมีการรวมกลุ่มพรรคการเมืองที่มีแนวนโยบายคล้ายกันในสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเป็นฝ่ายค้านหรือเพื่อจัดตั้งรัฐบาล

หากการเลือกตั้งในระบบเสียงข้างมากเป็นการเลือกตั้งที่มีผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องผูกพันตนอยู่กับประชาชนในเขตเลือกตั้งของตนยิ่งกว่าพรรคการเมืองแล้ว การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนจะมีผลต่อเรื่องดังกล่าวในทางตรงกันข้าม คือ การเลือกตั้งในระบบสัดส่วนนี้จะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง เนื่องจากนี้ผู้แทนราษฎรจะคำนึงถึงผลประโยชน์ในระดับประเทศยิ่งกว่าผลประโยชน์ท้องถิ่น อย่างไรก็ดีการที่พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมากนั้น อาจส่งผลกระทบในทางลบต่อระบบการเมืองได้ อย่างน้อย 2 ประการ ประการแรกเนื่องจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจะทำให้พรรคการเมืองเล็กมีโอกาสเข้าสู่สภาได้มาก หากพรรคการเมืองเล็กซึ่งมีความเข้มแข็งโดยระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มหัวรุนแรง (ในทางศาสนา, เศรษฐกิจฯลฯ) เน้นการเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคน พรรคการเมืองดังกล่าวอาจส่งอิทธิพลในทางที่ไม่ดีนักต่อ การบัญญัติกฎหมาย หรือการตัดสินใจแก้ปัญหาของรัฐบาลได้ ประการที่สอง การที่พรรคการเมือง มีความเข้มแข็งมากเกินไปอาจไม่เป็นผลดี ถ้าหากการจัดตั้ง การดำเนินงานของพรรคตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักธุรกิจการเมือง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจกำหนดรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ทำให้ผู้มีความรู้ความสามารถที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองไม่อาจเข้ามาเป็นผู้แทนของประชาชนได้ แม้จะมีข้อเสียดังกล่าวมานี้ แต่ข้อเสียที่กล่าวอาจแก้ไขได้โดยเทคนิคของกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งนั้นเอง เช่น กำหนดคะแนนรวมขั้นต่ำที่พรรคการเมืองจะต้องได้รับเอาไว้ เพื่อไม่ให้พรรคการเมืองเล็ก ๆ เข้าสู่สภามากเกินไป

หรือกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้โปร่งใสเป็นประชาธิปไตยเพื่อไม่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งกุมอำนาจในพรรคการเมืองแต่เพียงผู้เดียว เป็นต้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบการปกครองที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นรูปแบบการปกครองที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นในการปกครองตนเองทั้งอำนาจทางการเมืองและการบริหารโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อความเข้าใจสาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสรุปสาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังประเด็นต่อไปนี้

2.3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการกระจายอำนาจ การสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ การเสริมสร้างประชาธิปไตย รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรและการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นนี้ได้ถูกนำเสนอและพัฒนาโดยนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งแต่ละคนมีมุมมองที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมและเวลาที่พวกเขาได้ทำการศึกษา ดังนี้

Weber (1946) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการที่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของรัฐ ระบบราชการที่จัดการในระดับท้องถิ่นจะช่วยให้การบริการสาธารณะเข้าถึงประชาชนได้ดีขึ้น

Dahl (1961) เป็นหนึ่งในนักวิชาการที่สำคัญที่เสนอว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหลักของประชาธิปไตย เขาเชื่อว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่นช่วยให้ระบบการเมืองมีความหลากหลายและยืดหยุ่นมากขึ้น ทำให้สามารถรับมือกับความต้องการที่แตกต่างกันของกลุ่มประชาชนหลากหลายกลุ่มได้

Peterson (1981) มองว่าการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น เขาเสนอว่าเมืองและหน่วยงานท้องถิ่นสามารถเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและการดึงดูดการลงทุน ภายใต้แนวคิดของเขา เมืองมีข้อจำกัดที่ต้องเผชิญในการพัฒนานโยบายทางสังคมที่มีค่าใช้จ่ายสูง แต่ก็มีความสามารถที่จะส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจได้

Ostrom (1990) มีแนวคิดที่เน้นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรสาธารณะ เช่น น้ำ ป่าไม้ และทุ่งหญ้า เสนอว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความสามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรเหล่านี้ได้อย่างยั่งยืนผ่านการสร้างกฎเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสม Ostrom ยังเน้นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นวิธีหนึ่งที่ประชาชนสามารถรวมพลังกันในการแก้ไขปัญหาได้ดีกว่าการพึ่งพารัฐบาลกลาง

Kymlicka (1995) เสนอว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญในการสนับสนุนการยอมรับและการปกป้องสิทธิของชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ เขามองว่าการปกครองท้องถิ่นสามารถเป็นเวที

ที่ให้คนในชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้มีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และสร้างความสมดุลระหว่างสิทธิเสรีภาพของบุคคลและกลุ่มทางวัฒนธรรม

Faguet (2012) มองว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองได้มากขึ้น เขาได้ศึกษาเรื่องการกระจายอำนาจในประเทศโบลิเวีย ซึ่งพบว่าการปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยและทำให้ประชาชนสามารถรับรู้และควบคุมการดำเนินนโยบายที่ใกล้ชิดกับความต้องการของพวกเขาได้ดีกว่า

Barber (2013) เสนอแนวคิดว่าการปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับเมืองมากกว่าระดับรัฐหรือประเทศ โดยเฉพาะในบริบทของการพัฒนาเมืองใหญ่ เขามองว่าเทศบาลหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นและใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่ารัฐบาลระดับชาติ จึงสามารถรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังสามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับเมืองและชุมชนและช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความร่วมมือระหว่างชุมชนได้ดีกว่า

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลกลางรัฐไปยังหน่วยงานในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ภายในเขตอำนาจของตนเองอย่างอิสระตามหลักการของประชาธิปไตย

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาการบริหารจัดการและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ นักวิชาการต่างประเทศหลายคนได้นำเสนอแนวคิดที่หลากหลายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

วรงค์ วิจิตรวัฒนาการ (2564, น. 2) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. แบ่งเบาภาระของรัฐบาล

รัฐบาลกลาง มีภาระหน้าที่มากมาย การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ช่วยให้รัฐบาลสามารถมุ่งเน้นไปที่งานด้านนโยบายและกลยุทธ์ภาพรวมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อปท. สามารถจัดการกับปัญหาและความต้องการเฉพาะของท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วตรงจุด และมีประสิทธิภาพ

2. ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีความต้องการและปัญหาที่แตกต่างกัน อปท. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในท้องถิ่น ย่อมเข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของตนได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง อปท. จึงสามารถจัดบริการสาธารณะและดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และร่วมตรวจสอบการทำงานของ อปท. การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยสร้างความรู้สึก เป็นเจ้าของ รับผิดชอบและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

4. พัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ

อปท. มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น อปท. สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น พัฒนาทักษะ ฝีมือแรงงาน ดูแลสุขภาพและการศึกษา รักษาสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ อีกมากมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติโดยรวม

Tocqueville (1805-1859) เป็นนักคิดชาวฝรั่งเศสที่สำรวจระบบการปกครองของสหรัฐอเมริกาและตีพิมพ์ผลงานชื่อ Democracy in America ในปี 1835-1840 เขาเชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างประชาธิปไตย โดยเป็นพื้นที่ที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองได้อย่างใกล้ชิดและมีส่วนร่วมมากที่สุด Tocqueville เชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบ ความโปร่งใส และลดความเสี่ยงในการกระจุกตัวของอำนาจ

Dahl (1915-2014) เน้นเรื่อง “Pluralist Democracy” หรือประชาธิปไตยแบบพหุนิยม โดยชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและรักษาระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการปกครองท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองในระดับที่เข้าถึงได้ง่าย เขามองว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วมที่หลากหลายและเท่าเทียมกัน โดยไม่ถูกจำกัดด้วยศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองของประเทศ

Ostrom (1919-2012) สนับสนุนแนวคิด “พหุนิยม” (Polycentricity) หรือการกระจายศูนย์กลางอำนาจการบริหารในหลายระดับ การมีหลายศูนย์กลางทำให้การปกครองมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดและทันเวลา Ostrom ยังเชื่อว่าการกระจายอำนาจและการบริหารท้องถิ่นที่มีอิสระ จะนำไปสู่การปรับตัวที่ดีขึ้นของการปกครองต่อความต้องการของชุมชน

Ostrom (1933-2012) Elinor Ostrom ภรรยาของ Ostrom และผู้ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ ในปี 2009 สนับสนุนแนวคิดเรื่องการจัดการทรัพยากรร่วมกัน โดยเธอเสนอว่าโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งช่วยให้ชุมชนสามารถร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน เธอเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างกฎระเบียบที่ยั่งยืนและการจัดการโดยชุมชนเองมักจะให้ผลดีกว่าการควบคุมจากศูนย์กลาง

Mill (1806-1873) สนับสนุนการปกครองท้องถิ่นในฐานะเป็นพื้นที่สำหรับการฝึกฝนและพัฒนาคุณธรรมทางการเมือง เขาเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นจะช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบและทำให้ประชาชนเข้าใจถึงบทบาทของตนในการมีส่วนร่วมในสังคม นอกจากนี้เขายังเชื่อว่าการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาสังคมและสร้างความสามัคคี

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดของนักวิชาการเหล่านี้มีความสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชน ความยั่งยืน และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในระดับชุมชน วัตถุประสงค์หลัก คือ การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถตัดสินใจและบริหารจัดการได้ด้วยตนเองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

2.3.3 ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 7) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือกฎหมายรับรองสถานะความเป็นท้องถิ่น
3. มีอิสระในการดำเนินกิจการและสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
4. มีการจัดองค์กรเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น หรือจัดในรูปแบบอื่น
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นโดยการเลือกตั้งคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Tocqueville (1835) เน้นว่า การปกครองท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาธิปไตย โดยเฉพาะในสังคมอเมริกันยุคแรก เขาเห็นว่าการกระจายอำนาจในระดับท้องถิ่นช่วยให้ประชาชนมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจของสังคม Tocqueville เชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนสามารถแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยลดการกระจุกตัวของอำนาจในรัฐบาลกลาง ลักษณะของการปกครองท้องถิ่นจึงเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก

Mill (1861) มองว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นที่สำหรับการฝึกฝนและพัฒนาคุณธรรมทางสังคม เขาเชื่อว่าการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นช่วยเสริมสร้าง ศีลธรรมพลเมือง (Civic Virtue) และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีการบริหารจัดการที่มีความรับผิดชอบ การปกครองท้องถิ่นยังช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของพวกเขา ซึ่งส่งเสริมการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและมีความร่วมมือกัน

Dahl (1961) เน้นเรื่องประชาธิปไตยแบบพหุนิยม (Pluralist Democracy) ซึ่งเชื่อว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นพื้นที่ที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจได้อย่างเท่าเทียมกัน เขามองว่าการปกครองท้องถิ่นช่วยกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้กลุ่มที่หลากหลายมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย ซึ่งส่งผลให้การปกครองมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างของประชาชนได้ดีกว่าในระดับชาติ

Ostrom (1990) เน้นเรื่องการจัดการทรัพยากรร่วมกัน (Collective Resource Management) ในชุมชนท้องถิ่น เห็นว่าการปกครองท้องถิ่นช่วยให้ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณะได้อย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดกฎเกณฑ์การจัดการทรัพยากรช่วยสร้างความยั่งยืนระยะยาว การปกครองท้องถิ่นในแนวคิดของเธอจึงเป็นการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ

Ostrom (1999) สนับสนุนแนวคิด พหุนิยมศูนย์กลาง (Polycentricity) โดยเขามองว่าการปกครองท้องถิ่นที่มีการกระจายศูนย์กลางของอำนาจการบริหารช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในระดับต่าง ๆ ท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาที่เฉพาะเจาะจงได้ดีกว่าการบริหารจากศูนย์กลางรัฐบาล Ostrom เชื่อว่าการมีหลายศูนย์กลางในการปกครองทำให้เกิดการปรับตัวตามความ

ต้องการของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในแนวคิดของ Ostrom คือ การบริหารงานที่คล่องตัวและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

จากลักษณะของการปกครองท้องถิ่น ดังกล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายส่วนกลางมีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำ งบประมาณด้วยตนเอง รวมถึงการกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐและมีการแบ่งองค์กร เป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการปกครองตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกตั้งคณะผู้แทน ซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหารและสมาชิก สภาท้องถิ่นรวมถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.4 เกณฑ์การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 21) ได้กล่าวถึง การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยการพิจารณาให้มีเกณฑ์ทั่วไป ดังนี้

1. เกณฑ์จำนวนประชากร โดยทั่วไปจะมีเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประชากรที่จะจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นแต่ละรูปแบบขึ้นมา ซึ่งจะไม่มีการกำหนดไว้ตายตัวว่าต้องมีประชากร มีพื้นที่เท่าไร ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศที่จะกำหนดโดยยึดหลักว่าการปกครองท้องถิ่นรูปแบบที่จะจัดตั้งขึ้นมาควรมีขีดความสามารถในการให้บริการได้ทั่วถึงและมีคุณภาพได้มาตรฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น

2. เกณฑ์ลักษณะพื้นที่ เช่นเดียวกับจำนวนประชากรถ้าเป็นชุมชนเมืองจะเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและหนาแน่น มักจะมีการจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงสร้างองค์กรที่มีการจำแนกแจกแจงสูงและหรือมีการจัดโครงสร้างแบบสองชั้น เช่น ในเขตนครหลวง มักมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่เข้ามารับผิดชอบในภาพรวม และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับรองลงไปรับผิดชอบ เขตพื้นที่ย่อย ๆ สำหรับ ในพื้นที่ชนบทที่ประชาชน อาศัยอยู่กระจัดกระจายการจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่มีความสลับซับซ้อนมาก และมักจะมีโครงสร้างแบบชั้นเดียว

3. เกณฑ์รายได้ เป็นเกณฑ์ที่มีความสำคัญเพราะจะเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองและความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วย ซึ่งรายได้ของท้องถิ่นที่จัดเก็บได้เอง ควรเป็นรายได้หลักของท้องถิ่นและมีจำนวนเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานท้องถิ่นโดยที่พึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางน้อยที่สุด

4. เจตนารมณ์ และความเห็นของประชาชน เป็นเครื่องบ่งบอกถึงความพร้อมในส่วนของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นโดยการจัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรได้รับความเห็นชอบจากประชาชนในท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2559) เน้นความสำคัญของการกระจายอำนาจในการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยเชื่อว่าการมีอิสระในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริการสาธารณะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การกระจายอำนาจจะช่วย

ให้ท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดีกว่า

อมรวิชช์ นาครทรรพ (2560) เสนอให้พิจารณาเกณฑ์การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นตามจำนวนประชากร ขนาดพื้นที่ และความสามารถทางการคลังของแต่ละท้องถิ่น ความสามารถในการจัดการทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่นั้นๆ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะ โดยการพิจารณาเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารจัดการมีความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกชัย สุมาวงศ์ (2561) แนะนำให้พิจารณาโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ในการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น การพิจารณาความเหมาะสมของการจัดการทรัพยากรที่ท้องถิ่นมีและความสัมพันธ์กับพื้นที่ใกล้เคียงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนและการขัดแย้งในกระบวนการบริหารจัดการ

ขจรศักดิ์ ทองขาว (2562) เสนอให้ใช้หลักการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยต้องพิจารณาความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ การสร้างโครงสร้างที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคตจะช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างยั่งยืน

โสภณ พรโชคชัย (2563) เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสในการจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงานจะช่วยให้การบริหารจัดการท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด.

สรุปได้ว่าเกณฑ์การจัดตั้งองค์กรการปกครองท้องถิ่น จะประกอบด้วย เกณฑ์ประชากร เกณฑ์ลักษณะพื้นที่ เกณฑ์รายได้ เจตนารมณ์ และความเห็นของประชาชน

2.3.5 รูปแบบของการปกครองท้องถิ่นของไทย

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 8) ได้กำหนดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ไว้ดังนี้

1. รูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วย การปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่ครอบคลุมเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ จะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประสานงาน ให้ความร่วมมือและสนับสนุนหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ตลอดทั้งดำเนินการในกิจการที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กไม่สามารถทำได้เพราะกิจการดังกล่าว เป็นกิจการที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างเป็นกิจการที่ต้องการความเป็นเอกภาพและเป็นเรื่องที่เกินขีดความสามารถของหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กจะกระทำได้ในส่วนของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก ก็มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ภายในเขตรับผิดชอบของตนเอง

2. รูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา ซึ่งตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้กรุงเทพมหานคร มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่ากับ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดรวมกับเทศบาลในขณะที่เมืองพัทยา มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่มีพื้นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาจึงเทียบเท่ากับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนโครงสร้าง การจัดชั้นภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยได้มีความพยายามที่จะจัดชั้นให้เป็นระบบ 2 ชั้น (Two Tier) กล่าวคือ การทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน (Upper Tier) จัดทำภารกิจในโครงการขนาดใหญ่ครอบคลุมทั้งจังหวัดและภารกิจที่ระดับล่างทำไม่ได้กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กในระดับล่าง (Lower Tier) ได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จัดทำภารกิจให้บริการสาธารณะภายในพื้นที่ของตนเอง

2.3.6 ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

สถาบันพระปกเกล้า (2560) ได้เสนอแนวคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุขของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองและเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าตนมีความเกี่ยวพันมีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่ง ก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบนโดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นและมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุดและกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมและมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน

ความต้องการและปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี ก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นเอง

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝน ทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

โดยสรุป ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็นสองด้วย คือ ด้านการเมืองการปกครอง และการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนองแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

สิวาพร สุขเอียด (2560) ได้กล่าวการปกครองท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญหลายประการที่ทำให้เป็นส่วนสำคัญของระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1. อิสระในการบริหารจัดการ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเองในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

2. การเลือกตั้งผู้แทน ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิ์เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในสภาท้องถิ่นหรือเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

3. การจัดเก็บภาษีท้องถิ่น หน่วยงานปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองทำให้เกิดความรับผิดชอบและความรู้สึกเป็นเจ้าของในท้องถิ่น

5. การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง การปกครองท้องถิ่นช่วยลดภาระของรัฐบาลกลางในการดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนในทุกพื้นที่

การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ มีสถานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่เฉพาะมีผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้อย่างอิสระตามสมควรและมีการกำกับ ดูแลจากรัฐ

2.3.7 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

แนวคิดและหลักการกระจายอำนาจถือเป็นแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การกระจายอำนาจเป็นหลักการสำคัญยิ่งในการจัดการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการลดบทบาทและจำกัดอำนาจ

ของรัฐบาลกลางลงพร้อม ๆ กันกับเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง อันเป็นรากฐานของการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง กระบวนการที่การตัดสินใจหรืออำนาจบริหารถูกโอนย้ายจากศูนย์กลาง (เช่น รัฐบาลกลาง) ไปยังระดับท้องถิ่นหรือนิติบุคคลย่อยอื่น ๆ นักวิชาการต่างประเทศหลายท่านได้ศึกษาการกระจายอำนาจในแง่มุมต่าง ๆ และให้ความหมายที่หลากหลาย

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 36) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจว่า หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศหรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 28-29) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ว่ามี 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริหารสาธารณะภายในเขตท้องที่แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเองพอควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้หน่ายงานบางหน่ายงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระโดยปกติแล้วจะเป็นกิจการ ซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสารวิทยุ การกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2551, น. 29) กล่าวถึง การกระจายอำนาจการปกครองว่า เป็นระบบการบริหารการปกครองประเทศที่มีรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจดำเนินการภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซงการกระจายอำนาจเป็นการโอนอำนาจให้หรือยกอำนาจให้ (Devolution) เป็นการให้ความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นโดยเด็ดขาดส่วนกลางจะแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกมิได้เพราะสัมพันธ์ภาพระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นมิใช่เป็นแบบสายการบังคับบัญชา องค์การปกครองท้องถิ่น เป็นนิติบุคคลต่างหากแยกจากส่วนกลาง

Herbert (1963, p. 105) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ว่าการกระจายอำนาจ (Decentralization) แบ่งออกได้ 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น มีอิสระ บางประการในการปกครองตนเอง

2. การกระจายอำนาจตามภารกิจ (Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่งเพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และองค์การโทรศัพท์ เป็นต้น

Oates (1972) เสนอว่า การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระจายอำนาจที่เน้นการโอนย้ายอำนาจการจัดการด้านการเงินและการกำหนดนโยบายทางการคลังให้กับหน่วยงานท้องถิ่น หรือรัฐบาลระดับย่อย

Rondinelli (1981) เสนอว่า การกระจายอำนาจ คือ การถ่ายโอนความรับผิดชอบในการวางแผน การจัดการ และการตัดสินใจจากรัฐบาลกลางไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในระดับท้องถิ่น หน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ หรือหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะในบริบทของประเทศกำลังพัฒนา

Cheema and Rondinelli (1983) นิยามการกระจายอำนาจว่าเป็นกระบวนการที่รัฐหรือหน่วยงานกลางโอนอำนาจให้กับหน่วยงานรัฐบาลระดับท้องถิ่นหรือองค์กรที่ไม่ใช่รัฐเพื่อปรับปรุงความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการให้บริการ

Ostrom (1990) เน้นว่าการกระจายอำนาจเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรส่วนรวม (common-pool Resources) โดยใช้โครงสร้างการปกครองที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริหารจัดการทรัพยากรเอง ซึ่งช่วยลดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม

Bossert (1998) ได้เสนอ “Dcision Space” เป็นแนวคิดที่เชื่อมโยงกับการกระจายอำนาจ โดยเขาเน้นว่าการกระจายอำนาจในภาคสาธารณสุขนั้นไม่เพียงแค่เป็นการถ่ายโอนอำนาจแต่ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจในขอบเขตที่เหมาะสมตามบริบทท้องถิ่น

Crook and Manor (1998) อธิบายว่าการกระจายอำนาจเป็นกลไกที่ทำให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารงานภาครัฐในพื้นที่ของตนเอง

Manor (1999) อธิบายว่าการกระจายอำนาจเป็นกระบวนการที่อำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและตัดสินใจของรัฐถูกถ่ายโอนจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานในระดับท้องถิ่นหรือหน่วยงานย่อยอื่น ๆ โดยเน้นการสร้างความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการบริหารงาน

Smoke (2003) ได้เสนอว่าการกระจายอำนาจไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายโอนอำนาจทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการโอนทรัพยากรและการพัฒนาศักยภาพในการจัดการงานของรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

Falleti (2005) เสนอว่าการกระจายอำนาจมีมิติหลายประการ ทั้งการกระจายอำนาจทางการเมือง การเงิน และการบริหาร และเป็นกระบวนการที่ถูกนิยามและประเมินได้จากผลลัพธ์ของนโยบายที่มีต่อประชากรท้องถิ่น

Treisman (2007) เน้นว่าการกระจายอำนาจเป็นกระบวนการที่อำนาจถูกส่งผ่านจากหน่วยงานที่มีอำนาจสูงกว่าไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจต่ำกว่า ครอบคลุมถึงมิติทางการเมือง การบริหาร และการเงิน

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง กระบวนการหรือแนวคิดที่การตัดสินใจหรืออำนาจในการบริหารงาน ถูกถ่ายโอนจากส่วนกลาง เช่น รัฐบาลกลาง หรือองค์กรหลักไปยังหน่วยงานในระดับท้องถิ่น หรือองค์กรย่อยอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจและดำเนินการในระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายมิติ เช่น การเมือง การบริหาร และการเงิน ซึ่งแต่ละมิติจะเกี่ยวข้องกับการแบ่งปันหน้าที่ความรับผิดชอบ และทรัพยากรไปยังระดับที่ต่ำกว่าทั้งในภาครัฐและเอกชน

2. หลักการกระจายอำนาจปกครอง

2.1 ลักษณะของหลักการกระจายอำนาจ ไว้ดังนี้ (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2551, น. 28)

2.1.1 มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์การนิติบุคคลอิสระจากองค์การของส่วนกลางยิ่งมีนิติบุคคลแยกออกไปมากขึ้นเท่าใด ก็นับว่ามีการกระจายอำนาจมากยิ่งขึ้นเท่านั้น นิติบุคคลเหล่านี้เป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนที่มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองกับมีความอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องขอรับคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุม ดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องเท่านั้น

2.1.2 มีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น องค์กรของราชการส่วนท้องถิ่นย่อมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วนโดยเฉพาะองค์กรสำหรับเป็นที่ประชุมปรึกษากิจการ ทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น การเลือกตั้งถือว่าเป็นสาระสำคัญของหลักการกระจายอำนาจทางปกครองพื้นที่ ส่วนการกระจายอำนาจตามกิจการให้แก่องค์การนั้น การเลือกตั้งไม่ถือว่าเป็นหลักสำคัญเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

2.1.3 องค์กรตามหลักการกระจายอำนาจมีความอิสระที่จะดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้เอง โดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ใต้บังคับบัญชาตามลำดับของราชการบริหารส่วนกลาง มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการและดำเนินกิจการได้ด้วยงบประมาณและด้วยเจ้าหน้าที่ของตนเอง ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางถ้าองค์การใดไม่มีความอิสระเช่นว่านี้หรือมีแต่เพียงหน้าที่ เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคเท่านั้น ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจปกครองอย่างแท้จริง

2.2 หลักการกระจายอำนาจ มีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2558, น. 12-13)

2.2.1 มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2.2.2 มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงานความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจเพราะหากองค์การนั้น ไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วย การปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาค ซึ่งมีฐานะ เป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอในการกำหนด นโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อสังเกตว่ามีอำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากจนเกินไปทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการปกครองท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจ อธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และให้มีองค์การที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ

2.2.3 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารและ ผู้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือถึงกับเข้ารับสมัครเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อมีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

2.2.4 มีงบประมาณเป็นของตนเององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจการจัดเก็บหรือบริหารรายได้ด้วยตนเองนั้น เป็นการมอบอำนาจ การตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2.3 ลักษณะของหลักการกระจายอำนาจปกครอง ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550, น. 71)

2.3.1 มีการแยกร่างหน่วยงานออกไปเป็นองค์การนิติบุคคลอิสระจากองค์การของราชการบริหารส่วนกลางยิ่งมีนิติบุคคลแยกออกไปมากเท่าใด ก็นับว่ามีการกระจาย อำนาจมากขึ้นเท่านั้น นิติบุคคลเหล่านี้เป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนที่มีงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเองกับมีความอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องขอรับคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุม ดูแล ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องเท่านั้น

2.3.2 มีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น องค์กรของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ย่อมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วนโดยเฉพาะองค์กรสำหรับเป็นที่ประชุมปรึกษากิจการทั้งนี้เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนในการปกครองท้องถิ่น ถ้าไม่มีการเลือกตั้งเลย ไม่นับว่ามีการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง การเลือกตั้งถือว่าเป็นสาระสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปกครองทางพื้นที่ ส่วนการกระจายอำนาจตามกิจการให้แก่องค์การนั้น การเลือกตั้ง ไม่ถือว่าเป็นหลักสำคัญเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

2.3.3 องค์การตามหลักการกระจายอำนาจมีความอิสระที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้เอง โดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของราชการบริหารส่วนกลางมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการและดำเนินกิจการได้ด้วยงบประมาณและด้วยเจ้าหน้าที่ของตนเอง ซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางถ้าองค์การใดไม่มีความอิสระเช่นนี้ หรือมีแต่เพียงหน้าที่เสนอแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ราชการบริหารส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคเท่านั้น ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจปกครองอย่างแท้จริง

กรมการปกครอง (2539, น. 25) ได้ชี้ให้เห็นว่าหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์

ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนองค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงาน ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจ เพราะหากองค์การนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยงาน การปกครองส่วนท้องภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติภารกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจ ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อสังเกตว่ามีอำนาจอิสระขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากจนเกินไปจนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการปกครองท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และให้มีองค์การที่จำเป็นสำหรับ ทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ทำหน้าที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือถึงกับเข้ารับสมัครเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อมีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม อันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณของตนเอง องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงานงบประมาณที่ได้มานั้น ด้วยการทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจการจัดเก็บหรือบริหารรายได้ด้วยตนเองนั้น เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้การบริหารและการบริหารประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

สรุปได้ว่า หลักการกระจายอำนาจมีความเป็นอิสระที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้เอง มีความเป็นนิติบุคคล มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงานประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งผู้บริหารและผู้ทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนมีงบประมาณเป็นของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย

3. ประเภทของหลักการกระจายอำนาจ

3.1 การจัดการปกครองตาม หลักการกระจายอำนาจนั้น อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550, น. 72)

3.1.1 การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรือที่เรียกว่า การกระจายอำนาจทางเขตแดน (Deccan Realization Territorial) คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Collectivities Local) จัดทำ ทั้งนี้การจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมาย

จะถูกจำกัดขอบเขตโดยพื้นที่หรืออาณาเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ การจัดระเบียบราชการบริหารลักษณะนี้ เรียกว่า “การบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น”

3.1.2 การกระจายอำนาจทางบริการ หรือที่เรียกว่า การกระจายอำนาจทางเทคนิค (Decentralization Par Service Our Technique) คือ การที่รัฐมอบอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะในบางเรื่องบางอย่างให้แก่องค์กรของรัฐ (State Organs) ที่จัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะเป็นผู้จัดทำการกระจายอำนาจทางบริการนี้ มิใช่เป็นการกระจายอำนาจปกครองแต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์การของรัฐไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐมีทรัพย์สินของตนเองและมีผู้บริหารของตนเอง โดยนิติบุคคลกระจายอำนาจนี้จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ เช่นกัน ซึ่งมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน

3.2 การกระจายอำนาจ 2 กรณี คือ (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2542, น. 5)

3.2.1 การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามพื้นที่ในแต่ละท้องที่ เช่น การกระจายอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล เป็นต้น

3.2.2 การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองตามลักษณะเฉพาะกิจกรรมหรือแต่ละหน้าที่เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานตามความเหมาะสมของลักษณะงานนั้น ๆ เช่น การกระจายอำนาจไปให้การประปา การไฟฟ้า หรือการโทรศัพท์ เป็นต้น

3.3 การกระจายอำนาจปกครอง สามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2560)

3.3.1 การกระจายอำนาจทางพื้นที่ หรืออีกนัยหนึ่งที่เรียกกันว่าการกระจายอำนาจทางเขตแดนมีที่มาจากแนวคิดทางการเมือง ซึ่งเน้นความสำคัญของการเลือกตั้งโดยเห็นว่าหากเจ้าหน้าที่ ที่ทำการบริหารหรือปกครองท้องถิ่นได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลางก็จะเป็น การปกครองแบบรวมอำนาจ มิใช่การกระจายอำนาจ ดังนั้นการกระจายอำนาจทางพื้นที่ จึงต้องมีการจัดตั้งองค์กรปกครองทางเขตแดน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเลือกตั้งผู้บริหาร มีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เป็นอิสระจากส่วนกลาง ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลางแต่จะอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองและมีงบประมาณของตนเพื่อใช้ในการจัดทำกิจกรรมเหล่านั้น

3.3.2 การกระจายอำนาจทางกิจการ หรืออีกนัยหนึ่งที่เรียกกันว่าการกระจายอำนาจทางบริการเป็นวิธีการกระจายอำนาจโดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่องค์การ ซึ่งมิได้อยู่ในสังกัดของส่วนกลางรับไปจัดทำด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์การนั่นเอง บริการสาธารณะที่มาจัดทำนั้น อาจเป็นบริการสาธารณะทางเศรษฐกิจ สังคม กีฬา หรือวัฒนธรรม มีการกระจายอำนาจทางกิจการนี้ ไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครองแต่เป็นการ “มอบ” ให้องค์การของรัฐบาลไปจัดทำบริการสาธารณะโดยแยกออกมาเป็นนิติบุคคลต่างหากจากรัฐ มีทรัพย์สินของตนเองและมีผู้บริหารของตนเอง โดยนิติบุคคลกระจายอำนาจนี้จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเช่นกัน

4. ข้อดีและข้อเสีย ของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

โกวิทย์ พวงงาม (2550, น. 73-74) ได้กล่าวสรุป ข้อดีและข้อเสียของหลักการกระจายอำนาจปกครอง ดังนี้

1. ข้อดีของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

1.1 ทำให้มีการสนองความต้องการเฉพาะท้องถิ่นดีขึ้น บริการสาธารณะบางอย่างที่ไม่เกี่ยวกับส่วนได้เสียของประเทศเป็นส่วนรวมแต่เกี่ยวกับส่วนได้เสียเฉพาะท้องถิ่น เช่น การสุขาภิบาล การทำถนนภายในเขตท้องถิ่นถ้าได้มอบให้องค์การส่วนท้องถิ่นจัดทำเองก็จะเป็นผลดีกว่าที่ราชการบริหารส่วนกลางจะจัดทำเสียเองทั้งหมด เพราะราษฎรในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ ความต้องการของตนดีว่าตนต้องการอะไรมากที่สุด นอกจากนี้กิจการอันเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของท้องถิ่นแต่ละแห่งนั้น ย่อมไม่อาจที่จะวางระเบียบปฏิบัติเหมือนกันหมดทั้งประเทศได้ เพราะสภาพความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่นและสภาพของภูมิประเทศย่อมแตกต่างกันถ้าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำเองก็จะได้ผลตรงกับสภาพความจำเป็นดีขึ้น

1.2 เป็นการแบ่งเบาภาระของราชการบริหารส่วนกลางในกิจการอันเกี่ยวกับท้องถิ่นโดยเฉพาะไปได้มากในปัจจุบันนี้ราชการบริหารส่วนกลางของประเทศต่าง ๆ มีภาระหนักอยู่แล้ว ถ้าไม่ตัดกิจการเฉพาะท้องถิ่นอันเป็นกิจการเล็ก ๆ น้อย ๆ ออกไปจากหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางแล้ว ราชการบริหารส่วนกลางก็จะมีงานล้นมืออีกและทำไม่ได้ทั่วถึงทุกท้องถิ่นพร้อม ๆ กัน ฉะนั้นเมื่อมีการกระจายอำนาจปกครองและมอบกิจการบางอย่างให้องค์การ ส่วนท้องถิ่นรับไปทำเอง จึงเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของราชการบริหารส่วนกลางทำให้สามารถจัดทำกิจการใหญ่เกี่ยวกับส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การกระจายอำนาจปกครองยังทำให้กิจการสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็ว เพราะเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น มีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองไม่ต้องเสนอขอคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลาง

1.3 การเลือกตั้งเจ้าหน้าที่จากราษฎรในท้องถิ่นนั้นเองทำให้ผู้ได้รับเลือกตั้งมีความสนใจในการปกครองท้องถิ่นและได้เรียนรู้วิธีการปกครองดีขึ้นเพราะการกระจายอำนาจปกครองนั้นเป็นการมอบอำนาจให้ราษฎรในท้องถิ่นปกครองตนเองเป็นวิธีการที่ให้เสรีภาพในการปกครองแก่ราษฎรและทำให้ราษฎรเกิดมีความรับผิดชอบในกิจการของท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศที่ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยเพราะเท่ากับเป็นการฝึกราษฎรในท้องถิ่นให้รู้จักปกครองตนเองอันเป็นผลให้รู้จักปกครองประเทศในขั้น ต่อไป

2. ข้อเสียของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

2.1 ถ้ากระจายอำนาจมากเกินไป อาจจะเป็นอันตรายต่อเอกภาพในการปกครองประเทศได้ กล่าวคือ การกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นนั้นถ้าขยายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากเกินไปอาจเป็นการทำลายเอกภาพในการปกครองและความมั่นคงของประเทศได้ เพราะทำให้เกิดการแก่งแย่งแข่งดีระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ และไม่มีการประสานงานกันเพียงพอทำให้เกิดความแตกแยกในการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ ฉะนั้นจึงต้องมีการควบคุม ดูแลอย่างใกล้ชิดโดยราชการบริหารส่วนกลางเพื่อรักษาเอกภาพในการปกครองประเทศไว้เป็นส่วนร่วม

2.2 ทำให้ราษฎรในท้องถิ่นเห็นประโยชน์ของท้องถิ่นของตนสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อราษฎรมีส่วนในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้นก็มุ่งแต่จะทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นของตนฝ่ายเดียวจนกระทั่งบางครั้งมิได้นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

2.3 เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น อาจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สมควรได้ ทั้งนี้เพราะว่าการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นย่อมต้องมีการเลือกตั้ง จึงทำให้เกิดการถือพรรคถือพวกผู้ที่ได้รับเลือกตั้งที่อยู่ในพรรคใด ก็มุ่งที่จะทำประโยชน์ให้แก่พรรคของตนยิ่งกว่าที่จะมุ่งทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นเป็นส่วนรวม

2.4 การจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจย่อมสิ้นเปลืองมากกว่าการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการรวมอำนาจ ทั้งนี้เพราะจะต้องมีการแยกงบประมาณของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นออกเป็นส่วน ๆ ไป จะต้องมีเจ้าหน้าที่มีเครื่องมือใช้ โดยเฉพาะไม่อาจใช้หมุนเวียนสับเปลี่ยนกันได้เหมือนกับการปกครองแบบรวมอำนาจ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นมักจะชอบเพิ่มรายจ่ายอยู่เสมอ ๆ โดยใช้จ่ายอย่างไม่คุ้มค่าและบางครั้งก็จ่ายไปในกิจการที่ไม่สมควรด้วยเหตุนี้การปกครองตามวิธีการการกระจายอำนาจจึงเป็นการสิ้นเปลืองมากกว่าการรวมอำนาจ

5. เงื่อนไขการกระจายอำนาจ

ทฤษฎีการกระจายอำนาจในทางการเมือง การบริหาร การพัฒนาและทางเศรษฐศาสตร์มีเงื่อนไขและสมมติฐานที่มักจะไม่ค่อยได้กล่าวถึงกันมากนัก มีนักวิชาการได้กล่าวถึงเงื่อนไขที่ควรพิจารณาในการกระจายอำนาจ ไว้ดังนี้

สมชาย หงส์ทอง (2556, น. 17) เสนอให้กระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นใน 4 มิติ คือ

1. อำนาจทางการเมือง ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายของตนเอง
2. อำนาจทางการบริหาร ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการบริการสาธารณะในพื้นที่
3. อำนาจทางการคลัง ให้ท้องถิ่นมีแหล่งรายได้ที่เพียงพอต่อการดำเนินภารกิจ
4. อำนาจทางบุคคล ให้ท้องถิ่นมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการทำงาน

เงื่อนไขต้องมีรัฐธรรมนูญที่รองรับการกระจายอำนาจ ต้องมีกฎหมายรองที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจต้องมีกลไกในการกำกับ ดูแลและตรวจสอบการใช้อำนาจของท้องถิ่น ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจของท้องถิ่น

สุริยา สมุจจวง (2558, น. 12) เสนอ 4 เงื่อนไขสำคัญสำหรับการกระจายอำนาจในประเทศไทย ดังนี้

1. เงื่อนไขทางการเมือง รัฐบาลต้องมีเจตจำนงทางการเมืองที่ชัดเจนในการกระจายอำนาจ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจ
2. เงื่อนไขทางกฎหมาย ต้องมีกฎหมายรองรับการกระจายอำนาจอย่างชัดเจน กฎหมายต้องมีความยืดหยุ่น รองรับการเปลี่ยนแปลงและบริบทที่แตกต่างกันของท้องถิ่น
3. เงื่อนไขทางการบริหาร ระบบราชการต้องมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความพร้อมในการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น
4. เงื่อนไขทางการคลัง ท้องถิ่นต้องมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจจะบรรลุเป้าหมายตามทฤษฎีได้นั้น จึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ สภาวะของชุมชน สภาวะขององค์การและลักษณะของกิจกรรม ซึ่งทั้ง 3 สภาวะดังกล่าวจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

6. ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

สุริยัน อรุณรัตน์ (2558, น. 10) กล่าวว่า การกระจายอำนาจเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่นช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายในท้องถิ่นมากขึ้นนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม กระจายอำนาจและทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่นเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาทักษะและประสบการณ์ของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น

สรุปว่า การกระจายอำนาจมีความสำคัญ คือ เป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศอีกด้วย

7. องค์ประกอบของการกระจายอำนาจ

ปณิธาน วัฒนพรมัย (2561, น. 4) กล่าวว่า การกระจายอำนาจเป็นเครื่องมือในการลดปัญหาการรวมศูนย์อำนาจช่วยให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของท้องถิ่นพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นกระจายความเสี่ยง ลดภาระงานของรัฐบาลกลาง

วรวิทย์ บุญทวี (2562, น. 19-20) กล่าวว่า การกระจายอำนาจเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในท้องถิ่นช่วยให้การใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนสร้างความสามัคคีในชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาทักษะและประสบการณ์ของประชาชนในการบริหารจัดการท้องถิ่น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการกระจายอำนาจ มีปัจจัย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การมีความเป็นนิติบุคคล การมีอำนาจอิสระในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและมีงบประมาณเป็นของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง

2.3.8 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานการบริหารราชการตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองโดยมีรัฐบาลเป็นผู้กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารราชการในการจัดทำบริการสาธารณะมีผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้โดยมีหน่วยงานของรัฐบาลในระดับจังหวัดและในระดับอำเภอทำหน้าที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกทางหนึ่ง

1. ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรัฐบาลให้อำนาจหรือการกระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชนโดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบมีอิสระในการใช้ดุลยพินิจมีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาคแต่องค์กรปกครองท้องถิ่น ก็มิได้มีอธิปไตยในตัวเองยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางการปกครองท้องถิ่นมีหลายรูปแบบที่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, น. 67) ได้ให้คำนิยามขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ที่สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ย สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้น ให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วยและให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล

โกวิทย์ พวงงาม (2552, น. 254) กล่าวว่า อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล) หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลบังคับ ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบหนึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งในการทำให้ประชาชนในชนบทได้มีโอกาสในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ต้องการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นมากขึ้น โดยที่ราชการส่วนกลางกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชนโดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบมีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค

2. โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 9 มาตรา 285 กำหนดให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจาการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจาก ความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

โกวิทย์ พวงงาม (2552, น. 255) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างคล้ายกับเทศบาลที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (2562, น. 152-153) กล่าวว่า โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นให้ถือเขตหมู่บ้านเป็นเขตเลือกตั้ง เว้นแต่หมู่บ้านใดมีราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ไม่ถึงยี่สิบห้า คนให้รวมหมู่บ้านนั้นกับหมู่บ้านที่มีพื้นที่ติดต่อกันและเมื่อรวมกันแล้วจะมีราษฎรถึงยี่สิบห้าคน เป็นเขตเลือกตั้งเดียวกันการนับจำนวนราษฎรดังกล่าวให้นับ ณ วันที่ 1 มกราคม ของปี ที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งสำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนโดยให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่ง นับตั้งแต่วันเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้งและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกินสองคนและแต่งตั้งเลขานุการ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคนเป็นผู้ช่วยเหลือ

ในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล มีสภาตำบลเป็นอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลกรรมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลและมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวันโดยมีปลัด อบต. และรองปลัด อบต. เป็นหัวหน้างานบริหารและมีหัวห้าสำนักปลัดควบคุม ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ได้เท่าที่จำเป็น ตามภาระหน้าที่ ของ อบต. แต่ละแห่งเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในตำบลโดยวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดีโดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, น. 82-85) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 และหน้าที่อาจทำตามมาตร 68 ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ตามมาตรา 66)

2. หน้าที่ต้องทำ (ตามมาตรา 67) ดังนี้

2.1 จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

2.2 รักษาความสะอาดของท้องถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีงามของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. หน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการ (ตามมาตรา 68) ดังนี้

3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเพื่อการเกษตร

3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8 การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (ตามมาตรา 69)

5. การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (ตามมาตรา 69/1)

6. เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของราชการตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (ตามมาตรา 70)

7. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างอื่น (ตามมาตรา 71)

8. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายการนั้นและเพื่อประโยชน์แก่กิจการองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจให้ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้ โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (ตามมาตรา 72)

9. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่หน้าที่ของตน (ตามมาตรา 73)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองในส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 159-160)

ในด้านกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการระบบสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และกาส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ

24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง

26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร

29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31. กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กล่าวโดยสรุป อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่โดยมีอิสระหน้าที่ในการปกครองมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองในการบริหารการบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินและการคลัง มีอำนาจของตนเองโดยเฉพาะแต่ต้องไม่มากเกินไปจนเกิดความเสียหาย มีรายได้เป็นของตนเองและอาจได้รับรายได้ที่อุดหนุนมาจากรัฐบาลกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภายใต้กฎของกระทรวงมหาดไทยโดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด ควบคุมกิจกรรมงานทุกอย่างภายใต้กฎระเบียบของกฎหมาย

4. ด้านความรับผิดชอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550, น. 87-79)

1. อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

1.2 สั่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.5 รักษาการให้เป็นไปตามที่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

1.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

2.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม

2.3 ควบคุมการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้
   3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
   3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
   3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
   3.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่กฎหมายกำหนดไว้
   3.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
   3.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
   3.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
   3.8 รายได้อื่นที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้
   4.1 เงินเดือน
   4.2 ค่าจ้าง
   4.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
   4.4 ค่าใช้สอย
   4.5 ค่าวัสดุ
   4.6 ค่าครุภัณฑ์
   4.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินอื่น ๆ
   4.8 ค่าสาธารณูปโภค
   4.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
   4.10 รายจ่ายอื่นตามใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมาย หรือระเบียบ กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง มีรายได้เป็นของตนเอง และรายได้จากที่รัฐบาลกลางอุดหนุนมาให้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่จำเป็นภายใน กรอบของกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์การที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างดีที่สุด

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยที่มีหน้าที่ดูแลและบริหารจัดการพื้นที่ในระดับตำบล โดยเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตนเองตามหลักการกระจายอำนาจจากรัฐบาลจะมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การจัดการขยะ การดูแลถนน

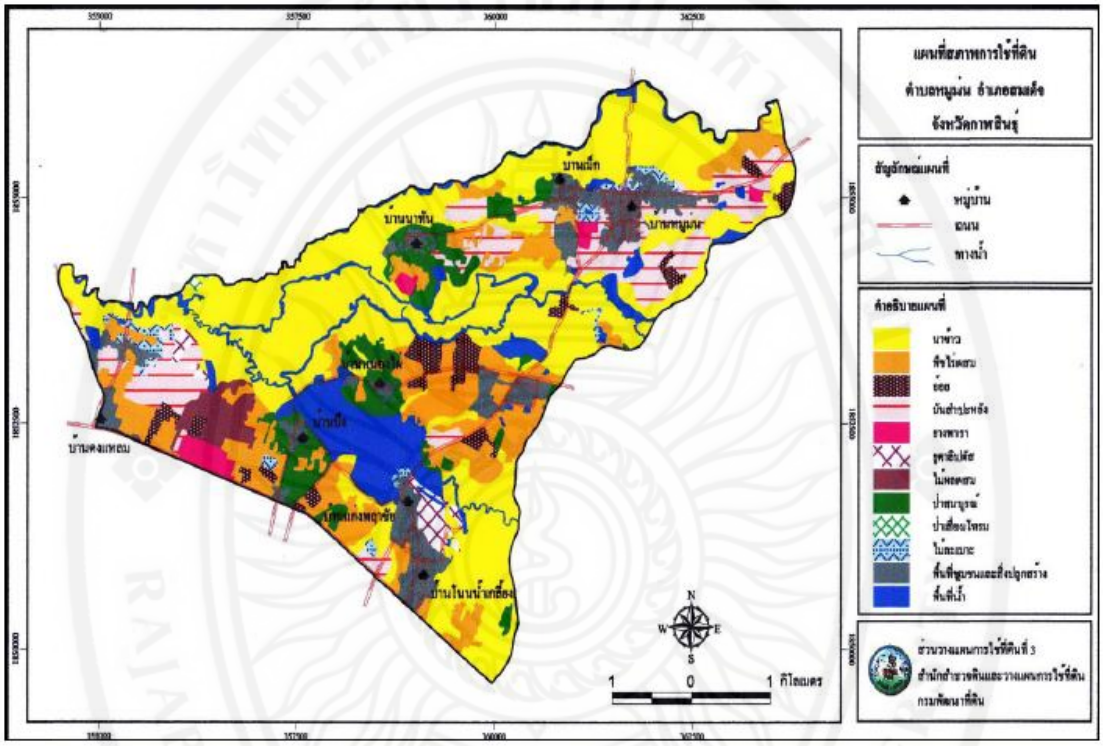
การให้บริการน้ำประปา และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม และเศรษฐกิจในพื้นที่ตำบลนั้น ๆ

2.4 บริบททั่วไปของพื้นที่วิจัย

2.4.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น

2.4.1.1 ด้านกายภาพ

1) ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ภาพที่ 2.1 แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของที่ว่าการอำเภอสมเด็จ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสมเด็จ 13 กิโลเมตร การเดินทางจากที่ว่าการอำเภอสมเด็จถึงที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่นสามารถใช้เส้นทาง ได้ดังนี้

1.1) ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2041 ระหว่างอำเภอสมเด็จ-อำเภอคำม่วง จากนั้นแยกเข้าถนนลาดยาง กรมทางหลวงชนบทหมายเลข กส 4029 สายบ้านโนนน้ำเกลี้ยงถึงองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น รวมระยะทาง 13 กิโลเมตร และองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น มีเขตติดต่อพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง ดังนี้

1.1.1) ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแซงบาดาล อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1.2) ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนแหลมทอง อำเภอสหัสขันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ และเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1.3) ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสมเด็จ และเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมหาไชย อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1.4) ทิศใต้ ติดต่อกับเขต เทศบาลตำบลนามะเขือ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านหมูม่น นายสุทัศน์ สุมุลละ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2 บ้านหมูม่น นายณัฐพล ดุลนีย์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 3 บ้านเม็ก นายวินารัตน์ อ่อนเขียว เป็นกำนันตำบลหมูม่น
หมู่ที่ 5 บ้านนาทัน นายอรักษ์ ศรีแก่นทราย เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ นายปราโมทย์ น้อยนาจารย์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6 บ้านบึง นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 7 บ้านแก่งพฤชัย นายพงษ์ศิริ อุตม์สีขันธ์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8 บ้านดงแหลม นายทองดี ภูติโส เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9 บ้านโนนน้ำเกลี้ยง นางนงนุด การิโส เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 10 บ้านหมูม่น นายสว่างจิตร์ ชมภูทัศน์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 11 บ้านหมูม่น นายพิทักษ์ แกมนิรัตน์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

2) ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลหมูม่นมีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นพื้นที่ราบสูงลาดเทไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาภูพาน 2 สาย ไหลผ่านจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ คือ ลำห้วยสังเคียบ และลำห้วยหมากพริก เกิดเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่อยู่ระหว่างพื้นที่ของหมู่ที่ 5 6 และ 7 ตำบลหมูม่น มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 39 ตารางกิโลเมตร (62,400 ไร่)

3) ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลหมูม่น มีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

4) ลักษณะของดิน

ตำบลหมูม่น มีลักษณะเป็นดินจืด เป็นดินร่วนปนทราย

5) ลักษณะของแหล่งน้ำ

พื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น มีลักษณะแหล่งน้ำเป็นลำห้วย หนอง บึง และฝายน้ำล้น ดังนี้

5.1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

5.1.1) ลำห้วย จำนวน 4 สาย ดังนี้

5.1.1.1) ลำห้วยพริก

5.1.1.2) ลำห้วยสังเคียบ

5.1.1.3) ลำห้วยกุดจาน
5.1.1.4) ลำห้วยพฤชัย
5.2) บึง, หนอง มีจำนวน 18 แห่ง ดังนี้
5.2.1) หนองโน หมู่ที่ 1
5.2.2) หนองโนแล้ง หมู่ที่ 1
5.2.3) หนองเต่า หมู่ที่ 2
5.2.4) หนองกุดจิก หมู่ที่ 2
5.2.5) หนองสาธารณะ หมู่ที่ 2
5.2.6) หนองไชยวาน หมู่ที่ 3
5.2.7) หนองบัว หมู่ที่ 4
5.2.8) หนองโพธิ์ หมู่ที่ 5
5.2.9) บึงแก่งพฤชัย หมู่ที่ 7
5.2.10) หนองบอน หมู่ที่ 8
5.2.11) หนองหล่ม หมู่ที่ 8
5.2.12) หนองเอี้ยง หมู่ที่ 9
5.2.13) หนองสิม หมู่ที่ 10
5.2.14) หนองอีโหล่ หมู่ที่ 10
5.2.15) หนองเจ้าปู่ หมู่ที่ 11
5.2.16) หนองอ้อ หมู่ที่ 6
5.2.17) หนองกวางน้อย หมู่ที่ 5
5.2.18) หนองคานกยูง หมู่ที่ 5
5.3) ฝายน้ำล้น จำนวน 12 แห่ง
5.3.1) ฝายน้ำล้นบ้านแก่งพฤชัย หมู่ที่ 7
5.3.2) ฝายน้ำล้น หมู่ที่ 3
5.3.3) ฝายน้ำล้น คสล. หมู่ที่ 3
5.3.4) ฝายน้ำล้นกุดจาน หมู่ที่ 4 *
5.3.5) ฝายน้ำล้นห้วยไผ่ หมู่ที่ 5
5.3.6) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 7
5.3.7) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 2
5.3.8) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 5
5.3.9) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 2
5.3.10) ฝายน้ำล้นห้วยสังเคียบ หมู่ที่ 11
5.3.11) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 1 *
5.3.12) ฝายน้ำล้น คสล. หมู่ที่ 10
5.3.13) ลักษณะของไม้และป่าไม้
5.3.14) ไม่มีเขตป่าไม้ตามกฎหมาย

2.4.1.2 ด้านการเมือง/การปกครอง

1) เขตการปกครอง

ตำบลหมูม่น ประกอบด้วย จำนวนหมู่บ้าน 11 หมู่บ้าน

2) การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน มีจำนวน 11 หมู่บ้าน หากมีการเลือกตั้งในครั้งหน้าจะมีผู้บริหารท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 1 คน จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 2 คน 11 หมู่บ้าน รวมเป็น 22 คน

3) ประชากร

3.1) ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 7,025 คน แยกเป็นชาย 3,402 คน หญิง 3,623 คน มีความหนาแน่น เฉลี่ย 262 คน/ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 2,098 ครัวเรือน

3.2) ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 20 ปี จำนวน 1,636 คน

ช่วงอายุ 21 ปีถึง 40 ปี จำนวน 2,070 คน

ช่วงอายุ 41 ปีถึง 60 ปี จำนวน 2,288 คน

ช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 1,023 คน

4) สภาพทางสังคม

4.1) การศึกษา

4.1.1) โรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง ดังนี้

4.1.1.1) โรงเรียนชุมชนหมูม่นเม็กวิทยาสรรพ์ หมู่ที่ 11

4.1.1.2) โรงเรียนบ้านนาทัน หมู่ที่ 4

4.1.1.3) โรงเรียนบ้านบึงโคกสะอาด หมู่ที่ 6

4.1.1.4) โรงเรียนบ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 5

4.1.1.5) โรงเรียนแก่งพฤฒชัยวิทยา หมู่ที่ 7

4.1.1.6) โรงเรียนบ้านดงแหลม หมู่ที่ 8

4.1.2) โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง ดังนี้

4.1.2.1) โรงเรียนประชารัฐพัฒนศึกษา หมู่ที่ 5

4.1.3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

4.1.3.2) ตำบลหมูม่น 1 แห่ง

4.1.4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน 5 แห่ง ดังนี้

4.1.4.1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหมูม่น หมู่ที่ 2

4.1.4.2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเม็ก หมู่ที่ 3

4.1.4.3) ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดโพธิ์ชัย หมู่ที่ 4

4.1.4.4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแก่งพฤฒชัย หมู่ที่ 7

4.1.4.5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล (บ้านบึง) หมู่ที่ 6

4.1.2) สาธารณสุข

4.1.2.1) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมูม่น 1 แห่ง

4.1.2.2) สุขศาลา 9 แห่ง

4.1.2.3) อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100

5) ระบบบริการพื้นฐาน

5.1) การคมนาคมขนส่ง

ตำบลหมูม่น มีถนนติดต่อจากตัวอำเภอกับตัวชุมชนตำบล และระหว่างหมู่บ้านเป็นถนนลาดยางตลอดแนว ถนนภายในหมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ได้แก่ บ้านนาทัน หมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 5 และบ้านบึงหมู่ที่ 6 สภาพถนนดีสามารถใช้คมนาคมติดต่อกันได้ทุกฤดูกาล ส่วนเส้นทางที่ติดต่อกับอำเภอสมเด็จสามารถติดต่อได้ 3 เส้นทาง คือ สายแรกเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2041 ระหว่างอำเภอสมเด็จ-คำม่วง จากนั้นแยกเข้าถนนลาดยาง กรมทางหลวงชนบทหมายเลข กส 4029 สายโนนน้ำเกลี้ยงผ่านบ้านแก่งพฤฒชัย และเข้าสู่บ้านหมูม่น ระยะทาง 13 กิโลเมตร สายที่ 2 เส้นทางจากบ้านหมูม่นผ่านบ้านคากุง บ้านหนองแสง บ้านโนนสะอาด และเข้าสู่อำเภอสมเด็จ ระยะทาง 13 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง และถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบางส่วน และสายที่ 3 เส้นทางจากบ้านหมูม่นผ่านบ้านอู้ ตำบลมหาไชย บ้านกอก ตำบลผาเสวย เข้าสู่อำเภอสมเด็จระยะทาง 16 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและถนนลูกรังบางส่วน

5.2) การไฟฟ้า

มีระบบไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน จำนวน 2,098 ครัวเรือน

5.3) การประปา

การประปาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น มีน้ำประปาใช้ทุกหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน มีน้ำประปาใช้ จำนวน 2,098 ครัวเรือน ซึ่งมีระบบประปา จำนวน 12 แห่ง ดังนี้

หมู่ที่ 1 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 2 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 3 จำนวน 2 แห่ง (องค์การบริหารส่วนตำบล)
หมู่ที่ 4 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 5 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 7 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง (องค์การบริหารส่วนตำบล)
หมู่ที่ 9 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)
หมู่ที่ 10 จำนวน 1 แห่ง (คณะกรรมการหมู่บ้าน)

5.4) โทรศัพท์

ปัจจุบันทุกหมู่บ้าน ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นส่วนใหญ่

5.5) ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์
ที่ทำการไปรษณีย์ที่ใกล้ที่สุด ได้แก่ ไปรษณีย์อำเภอสมเด็จ

6) ระบบเศรษฐกิจ

6.1) การเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่อาชีพหลัก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย และ ยางพารา อาชีพรอง ปลูกเห็ดฟาง สวนยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย พืชล้มลุกและ ค้าขาย อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป เลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่

6.2) การประมง

เกษตรกรขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตรเป็นจำนวนมากพอสมควร จึงนำมาใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงปลา เช่น ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาไน เกษตรกรจะเลี้ยงปลาแบบธรรมชาติ

6.3) การปศุสัตว์

เกษตรกรตำบลหมูม่น จะเลี้ยงสัตว์ตามสภาพความเป็นอยู่ตามศักยภาพของแต่ละรายเป็นการเลี้ยงที่ไม่ค่อยถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งการให้อาหารและการสุขาภิบาลเลี้ยงเป็นรายย่อยทำให้มีปัญหาด้านการตลาด บางครั้งต้องประสบภาวะขาดทุน เช่น สุกร สัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ โค กระบือ สุกร ไก่ และเป็ด วัตถุประสงค์การเลี้ยงนั้น โคเนื้อ กระบือ และสุกรเลี้ยงเพื่อการ จำหน่ายเป็นรายได้เสริมส่วนการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ และเป็ดเทศ เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

6.4) การบริการ

6.4.1) ร้านเสริมสวย จำนวน 2 แห่ง ดังนี้
หมู่ที่ 7 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 10 จำนวน 1 แห่ง

6.4.2) ร้านถ่ายเอกสาร หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.4.3) ร้านถ่ายรูป หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.4.4) ร้านอาหาร หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.4.5) ห้องเช่า จำนวน 2 แห่ง ดังนี้
หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 10 จำนวน 1 แห่ง

6.5) การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว “บึงบัวแดงแก่งพฤชัย” บึงแก่งพฤชัยมีพื้นที่ทั้งหมด (ตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง) 840 ไร่ 3 งาน 16 ตารางวา ถนนรอบบึงแก่งพฤชัย มีระยะทาง 5 กิโลเมตร เดินทางจากอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านถนนหมายเลข 4041 ระยะทาง 10.30 กิโลเมตร ถึงบ้านบึงเดินทางเข้าไปถึงบึงบัวแดงแก่งพฤชัย รวมระยะทาง 11.32 กิโลเมตร บึงแก่งพชัยเป็นแหล่งน้ำ ธรรมชาติขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ เอื้อให้ดอกบัวแดงเกิดขึ้น เป็นบริเวณกว้างประมาณ 30 ไร่ ดอกบัวจะออกดอกในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ และค่อย ๆ ลดปริมาณในเดือนมีนาคม

6.6) อุตสาหกรรม

6.6.1) โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง

6.6.1.1) โรงงานผลิตน้ำแข็ง หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.6.1.2) โรงงานสมเด็จไม้สับ หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง

6.6.1.3) โรงงานผลิตน้ำดื่ม หมู่ที่ 1 จำนวน 1 แห่ง หมู่ที่ 2 จำนวน 1 แห่ง

6.6.2) โรงสี 11 แห่ง ดังนี้

หมู่ที่ 1 จำนวน 1 แห่ง หมู่ที่ 2 จำนวน 2 แห่ง
หมู่ที่ 4 จำนวน 4 แห่ง หมู่ที่ 7 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 9 จำนวน 1 แห่ง หมู่ที่ 10 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.7) การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

6.7.1) ปั้มน้ำมัน (ปั้มหลอด) และก๊าช 8 แห่ง

หมู่ที่ 1 จำนวน 2 แห่ง หมู่ที่ 2 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 7 จำนวน 2 แห่ง หมู่ที่ 9 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 10 จำนวน 1 แห่ง

6.7.2) ร้านค้าขายปลีก จำนวน 63 แห่ง มีดังนี้

หมู่ที่ 1 จำนวน 6 แห่ง หมู่ที่ 2 จำนวน 5 แห่ง
หมู่ที่ 3 จำนวน 5 แห่ง หมู่ที่ 4 จำนวน 4 แห่ง
หมู่ที่ 5 จำนวน 3 แห่ง หมู่ที่ 6 จำนวน 6 แห่ง
หมู่ที่ 7 จำนวน 8 แห่ง หมู่ที่ 8 จำนวน 9 แห่ง
หมู่ที่ 9 จำนวน 8 แห่ง หมู่ที่ 10 จำนวน 5 แห่ง
หมู่ที่ 11 จำนวน 4 แห่ง

6.7.3) ร้านอินเตอร์เน็ต จำนวน 12 แห่ง ดังนี้

หมู่ที่ 2 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 4 จำนวน 4 แห่ง
หมู่ที่ 7 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 8 จำนวน 3 แห่ง
หมู่ที่ 9 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 10 จำนวน 2 แห่ง

6.7.4) ร้านซ่อม/ร้านปะยาง จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง
หมู่ที่ 8 จำนวน 5 แห่ง

6.7.5) ธนาคารข้าว จำนวน 2 แห่ง

6.7.4) หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง หมู่ที่ 8 จำนวน 1 แห่ง

6.8) แรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก มีครัวเรือนที่ทำนาเป็นอาชีพหลักลำดับแรก อาชีพรองลงมาเป็นการปลูกผักสวนครัว พืชล้มลุก และค้าขาย และรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพเสริม นอกจากนี้ยังพบว่า มีจำนวนครัวเรือนที่สมาชิกออกไปทางานนอกจังหวัด

7) ข้อมูลด้านการเกษตร

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ดอนสลับกับที่ลุ่ม บางพื้นที่ไม่เหมาะต่อการทำการเกษตร พืชที่มีพื้นที่ปลูกมากช่วงฤดูฝน ได้แก่ ข้าวนาปี ส่วนพืชชนิดอื่นมีพื้นที่ปลูกไม่มาก เช่น มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน และพืชผักฤดูแล้งหลังฤดูการทำนา โดยอาศัยน้ำจากสระ พืชที่ปลูกมี ข้าวโพดหวาน เห็ดฟาง ผักกวางตุ้ง หอมแบ่ง และแตงร้าน วัตถุประสงค์ในการปลูกเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน การปลูกเห็ดฟางหลังฤดูการทำนาเพื่อเป็นการหมุนเวียนทรัพยากรให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หลังจากเกษตรกรทำนาเสร็จพื้นที่นาว่างเกษตรกรจะทำการเพาะเห็ดฟางจากเปลือกมันสำปะหลัง

8) ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

8.1) แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วยหมากพริก ห้วยพฤชัย ห้วยสังเคียบ หนองบอน หนองไชยวาน หนองเจ้าปู่ หนองหล่ม หนองโน บึงพฤชัย หนองเต่า เป็นต้น

8.2) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น สระน้ำ บ่อน้ำในไร่นา เป็นต้น

9) ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค)

การประปาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น มีน้ำประปาใช้ทุกหมู่บ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน มีน้ำประปาใช้ จำนวน 2,098 ครัวเรือน ซึ่งมีระบบประปา จำนวน 12 แห่ง

10) ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

10.1) การนับถือศาสนา

ประชาชนโดยส่วนมาก หมู่ที่ 1-11 นับถือศาสนาพุทธ

10.2) วัด 8 แห่ง ดังนี้

10.2.1) วัดเหนือหมูม่น หมู่ที่ 1

10.2.2) วัดศรีเมืองจันทร์ หมู่ที่ 3

10.2.3) วัดโพธิ์ชัย หมู่ที่ 4

10.2.4) วัดอินทรวิหาร หมู่ที่ 5

10.2.5) วัดบึงพฤชัย หมู่ที่ 6

10.2.6) วัดแก่งพิชัย หมู่ที่ 7

10.2.7) วัดป่าวารีวัน หมู่ที่ 8

10.2.8) วัดโพธิวราราม หมู่ที่ 11

10.3) สำนักสงฆ์ 5 แห่ง

10.3.1) สำนักสงฆ์อริยวงศ์ หมู่ที่ 2

10.3.2) สำนักสงฆ์ธรรมภักดี หมู่ที่ 9

10.3.3) สำนักสงฆ์ธรรมบันดาลอรัญวาสี หมู่ที่ 6

10.3.4) สำนักสงฆ์วัดเจดีย์ หมู่ที่ 7

10.3.5) สำนักสงฆ์เทพนิมิต หมู่ที่ 5

10.4) ประเพณีและงานประจำปี

ตำบลหมูม่น มีวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ได้แก่

10.4.1) บุญข้าวจี่หรือบุญเดือนสาม

10.4.2) บุญเผวส หรือ บุญเดือนสี่ หรือ มหาชาติ นิยมบวชภิกษุใหม่ในเดือนนี้ด้วยถือว่าได้กุศลแรง

10.4.3) บุญบั้งไฟ หรือบุญเดือนหก บุญบั้งไฟ กำหนดทำกันในเดือนหก เรียกว่า บุญเดือนหก เพื่อขอฟ้าขอฝนจากเทวดาเมื่อถึงฤดูแห่งการเพาะปลูก ทำไร่ทำนา

10.4.4) เข้าพรรษา หรือบุญเดือนแปด การอยู่ประจำวัดวัดเดียวตลอดสามเดือนในฤดูฝนโดยปกติกำหนดเอาวันแรมหนึ่งค่าเดือนแปดเป็นวันเริ่มต้น เรียกว่าบุญเดือนแปด

10.4.5) บุญข้าวห่อประดับดิน หรือบุญเดือนเก้า การห่อข้าวปลาอาหารและของเคี้ยวของกินเป็นห่อ ๆ แล้วเอาไปถวายทานบ้างไปแขวนตามกิ่งไม้ในวัดบ้าง เรียกว่า บุญข้าวประดับดิน

10.4.6) บุญข้าวสาก หรือบุญเดือนสิบ การเขียนชื่อใส่สลากให้พระภิกษุและสามเณรจับและเขียนชื่อใส่ภาชนะข้าวถวายตามสลากนั้นและทำบุญอย่าอื่นมีรักษาศีลฟังธรรม เป็นต้น เรียกว่าบุญข้าสาก (สลาก) เพราะกำหนดให้ทาในเดือนสิบ จึงเรียกว่า บุญเดือนสิบ

10.4.7) บุญออกพรรษา หรือบุญเดือนสิบเอ็ด การออกจากเขตจำกัดไปพักแรมที่อื่นได้เรียกว่า ออกวัดสา คำว่าวัดสา หมายถึง ฤดูฝน ในปีหนึ่งมี 4 เดือนคือ ตั้งแต่วันแรมสี่ค่าเดือนแปดถึงขึ้น 15 ค่าเดือน 12 ในระยะสี่เดือนสามเดือนต้น ให้เข้าวัดก่อนเข้าครบกำหนดสามเดือนแล้วให้ออก อีกเดือนที่เหลือให้หาผ้าจีวรมาผลัดเปลี่ยนการทำบุญมีให้ทานเป็นต้น เรียกว่าการทำบุญเดือนสิบเอ็ด

10.4.8) บุญกฐิน หรือบุญเดือนสิบสอง ผ้ากฐินนี้ มีกำหนดเวลาในการถวายเพียงหนึ่งเดือน คือ ตั้งแต่แรมหนึ่งค่าเดือนสิบเอ็ดถึงเพ็ญสิบสอง เพราะกำหนดเวลาทำในเดือน 12 จึงเรียกว่าบุญเดือนสิบสอง

10.5) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

10.5.1) กลุ่มจักสาน หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 8 กลุ่มทอผ้า หมู่ที่ 8

10.5.2) กลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้า หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

10.6) สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

10.6.1) เครื่องจักสาน ผ้าทอมือ ทอผ้าด้วยกี่กระตุก และไม้กวาดดอกหญ้า

11) ทรัพยากรธรรมชาติ

11.1) น้ำ

11.1.1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

11.1.1.1) ลำห้วย จำนวน 4 สาย ดังนี้

(1) ลำห้วยพริก

(2) ลำห้วยสังเคียบ

(3) ลำห้วยกุดจาน

(4) ลำห้วยพฤชัย

11.2) บึง, หนอง มีจำนวน 18 แห่ง ดังนี้

11.2.1) หนองโน หมู่ที่ 1

11.2.2) หนองโนแล้ง หมู่ที่ 1

11.2.3) หนองเต่า หมู่ที่ 2

11.2.4) หนองกุดจิก หมู่ที่ 2

11.2.5) หนองสาธารณะ หมู่ที่ 2

11.2.6) หนองไชยวาน หมู่ที่ 3

11.2.7) หนองบัว หมู่ที่ 4

11.2.8) หนองโพธิ์ หมู่ที่ 5

11.2.9) บึงแก่งพฤชัย หมู่ที่ 7

11.2.10) หนองบอน หมู่ที่ 8

11.2.11) หนองหล่ม หมู่ที่ 8

11.2.12) หนองเอี้ยง หมู่ที่ 9

11.2.13) หนองสิม หมู่ที่ 10

11.2.14) หนองอีโหล่ หมู่ที่ 10

11.2.15) หนองเจ้าปู่ หมู่ที่ 11

11.2.16) หนองอ้อ หมู่ที่ 6

11.2.17) หนองกวางน้อย หมู่ที่ 5

11.2.18) หนองคานกยูง หมู่ที่ 5

11.3) ฝายน้ำล้น จำนวน 12 แห่ง

11.3.1) ฝายน้ำล้นบ้านแก่งพฤชัย หมู่ที่ 7

11.3.2) ฝายน้ำล้น หมู่ที่ 3

11.3.3) ฝายน้ำล้น คสล. หมู่ที่ 3

11.3.4) ฝายน้ำล้นกุดจาน หมู่ที่ 4 *

11.3.5) ฝายน้ำล้นห้วยไผ่ หมู่ที่ 5

11.3.6) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 7

11.3.7) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 2

11.3.8) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 5

11.3.9) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 2

11.3.10) ฝายน้ำล้นห้วยสังเคียบ หมู่ที่ 11

11.3.11) ฝายน้ำล้นห้วยพริก หมู่ที่ 1

11.3.12) ฝายน้ำล้น คสล. หมู่ที่ 10

11.4) คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มนาดอน เหมาะแก่การเพาะปลูก พืชทางการเกษตรกรรมทำไร่ ทำนา มีสภาพพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมสำหรับใช้ทำการเกษตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ชัยพจน์ จำเริญนิติพงศ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางระบบการเมืองไทย ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้ง เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD. ในการดูความแตกต่าง ผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของประชาชน เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พบว่า ภาพรวมปัจจัยด้านเหตุผลในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านความคาดหวังตัวบุคคล ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง ด้านความสัมพันธภาพ และด้านนโยบายพรรคและภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัด พบว่า อยู่ในระดับมาก ภาพรวมปัจจัยด้านการออกเสียงเลือกตั้ง พบว่า อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้ สถานภาพความรู้สึกทางการเมือง สภาพแวดล้อมของช่วงเวลา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และสภาพทางด้านจิตวิทยา พบว่า อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้ การจัดกิจกรรมชุมชน การจัดกิจกรรมการเลือกตั้ง การจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ การจัดกิจกรรมการแสดงออก ความคิดเห็นการจัดกิจกรรมทางด้านการเมือง และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง พบว่า อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการรับรู้ ข่าวสารทางการเมืองและการเลือกตั้งต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกตั้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะต้องการให้บุคคลที่ตนชื่นชอบได้รับการเลือกตั้ง เพื่อเข้าไปดำรงตำแหน่งสำคัญที่สามารถตอบสนองแนวนโยบายและให้ความช่วยเหลือหรือเอื้อกับอาชีพของตนจากแนวนโยบายของพรรคนั้น ๆ ได้

เบญจพร อาจวิชัย (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม: ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ พรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านบริบทการเมือง และด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติ

ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ มีความรู้ความสามารถนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ ระดับการศึกษาของผู้สมัคร มีมนุยสัมพันธ์ดี ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ก คือ สังกัดพรรคการเมืองที่มีแนวโน้มจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง คือ การใช้สื่อใหม่ (อินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์/เฟสบุ๊ค/ไลน์ และโวเชียลเน็ทเวอร์ค อื่นๆ) ด้านนโยบาย คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง รองลงมา คือ การเพิ่มเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การพักชาระหนี้ การสร้างระบบคมนาคม เช่น ถนน รถไฟ และด้านบริบทการเมือง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ข้อ คือ ความไม่ยุติธรรมในการบังคับใช้กฎหมายกับคนบางกลุ่ม ความเหลื่อมล้าทางเศรษฐกิจของคนในสังคม) ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่มการเมืองกลุ่มต่างๆ และบทบาทและการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

อรัญญา เริงสำราญ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2557 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านโยบายพรรค คือ เป็นนโยบายดี ชัดเจน เป็นนโยบายที่แก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ด้านตัวผู้สมัคร อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ที่ประพฤติสุจริต เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและน่าเชื่อถือ ด้านพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก คือ เป็นพรรคที่มีนโยบายดี มีประโยชน์กับประชาชน เป็นพรรคที่มีการบริหารงานดี ด้านสื่อการรณรงค์หาเสียง อยู่ในระดับปานกลาง คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ขนาดเล็ก สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนและการปราศรัยหาเสียง และด้านสื่อบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำชุมชน บุคคลในครอบครัว หัวคะแนน ญาติพี่น้องของผู้สมัครและบุคคลของพรรคการเมือง

ฐิติมา อิ่มรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมงอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง การศึกษาใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 348 คน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสถิติที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย สถิติพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสหสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกนายอภิชาติ วิสิทธิวงศ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร

ดาวเรือง นาคสวัสดิ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 26-35 ปีมีการศึกษาระดับปริญญาตรีรายได้/เดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และประกอบอาชีพรับจ้างตามลำดับชาวสุโขทัยมีการเปิดรับสื่อทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเปิดรับสื่ออินเตอร์เน็ตสื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับมากชาวสุโขทัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่สังกัดและปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ การมีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

พันธุ์ทิพา อัครธีรนัย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้/เดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท และประกอบอาชีพเกษตรกร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนชาวจังหวัดนครนายก พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในสื่อโทรทัศน์ ลำดับถัดมาสื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์และอินเตอร์เน็ต ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ในด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบายและด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผลพิสูจน์สมมติฐาน พบว่า อายุและอาชีพของประชาชนชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านสื่อบุคคล ด้านพรรคการเมือง ด้านนโยบายและด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

รชต จุฑาผิว (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 และเพื่อศึกษาถึงระดับของปัจจัยที่มีผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของสมาชิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ เขตเลือกตั้งสมาชิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 407 ตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 อันดับ 1 คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 85.94 อันดับที่ 2 คือ ปัจจัยด้านการแจกจ่ายทรัพย์และเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.88 อันดับ 3 คือ ปัจจัยด้านพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 57.27 อันดับ 4 คือ ปัจจัยด้านกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.74 อันดับ 5 คือ ปัจจัยด้านการบริจาคทรัพย์สินแก่สาธารณะ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.54 อันดับ 6 คือ ปัจจัยด้านกลโกง การพนัน และติดสินบนเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 54.63 และอันดับ 7 คือ ระบบอุปถัมภ์และเครือญาติ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 53.03 ตามลำดับ ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 มีปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับ 1 ซึ่งชนะการเลือกตั้งและได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 คือ พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ตัวบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ชุติมา ศิริเมธาวี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560 การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในห้วงเวลา ปี พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์

เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี 3) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามทางการศึกษาจากประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ที่มีอายุตั้งแต่18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในจังหวัดลพบุรี กำหนดตัวอย่าง จำนวน 400 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อบรรยายลักษณะเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาณด้วยค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson’s Correlation) ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มี 26-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัท และมีรายได้/เดือน 10,000-20,001 บาท การเปิดรับสื่อของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อ พบว่า สื่อที่มีการเปิดรับมากสุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมา คือ สื่ออินเตอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับ ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรีมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งปัจจัยด้านพรรคการเมือง และปัจจัยด้านนโยบายของผู้สมัคร และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัครผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อายุของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระดับการศึกษาของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายได้ของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาชีพของประชาชนชาวจังหวัดลพบุรี มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดลพบุรี

พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้วอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 2) ปัจจัยทั้ง 4 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน

กับการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .206, 207, 282 และ .237 3. มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง สามารถพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 12.90 (R^2 = .129) จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้ สมการในรูปคะแนนดิบ SUMEEFF (การตัดสินใจ) = 3.312 + .107 + .046 + .065 สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน SUMEEFF (การตัดสินใจ) = .204 + .202 + 116

สุคนธ์ เถาทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา 1 การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองควนลังที่มีต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีในด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านเฉพาะส่วนบุคคล 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง โดยภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง เป็นการศึกษาในรูปแบบผสมผสาน (Mix Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ของเทศบาลเมืองควนลัง จำนวน 35,202 คน โดยได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ Yamane ซึ่งได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 396 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและใช้แบบสัมภาษณ์โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 ชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t–test การทดสอบค่า F-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD. ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะด้านเฉพาะส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้/เดือน ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึ่งประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพและระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลังไม่แตกต่างกันการศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในความต้องการนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความต้องการนายกเทศมนตรีที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด

ลัคนา ถูระบุตร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษาอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอโนนไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคานวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ Independent Samples และ F-test (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านนโยบายพรรค และภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัดอยู่ในระดับมาก แต่ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับผู้สมัครอยู่ในระดับน้อย 2) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส) กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) กรณีศึกษาอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิจัยนำไปสู่แนวทางการพัฒนาการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนทางด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครในการเลือกผู้สมัครที่ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่โกงกินเข้าถึงได้ง่ายชอบช่วยเหลือและแก้ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน ทางด้านนโยบายพรรคและภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัด เป็นพรรคมีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป มีชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ในทางที่ดี

พรหมเทพ ภูกัน (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน คือ ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหนองกุง ที่มาจากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.00) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยการจูงใจให้สิ่งตอบแทน ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ปัจจัยภูมิหลังของผู้สมัคร ปัจจัยความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร สามารถทำนายได้ร้อยละ 93.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะ มีนโยบายส่งเสริม

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชน สร้างงานสร้างรายได้ จัดหาแหล่งจำหน่ายสินค้าที่ผลิตในชุมชน มีประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเมือง หรือด้านการบริหารองค์กรมีความรู้ด้านการเมืองการปกครอง นิติศาสตร์ เป็นบุคคลแบบอย่างประพฤติตนดี ไม่มีข่าวเสื่อมเสีย ชื่อเสียง การเยี่ยมบ้านพบปะประชาชน แนะนำตัวให้รู้จักมีความใกล้ชิดกับอดีตนักการเมืองท้องถิ่น มีความน่าเชื่อถือเป็นที่พึ่งของคนในชุมชนได้มีอัธยาศัยดี เปิดโอกาสประชาชนเสนอข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหา รู้จักและคุ้นเคยกับผู้สมัครเป็นการส่วนตัว พบปะตามงานสังคม

ยุพิน บุญยัง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การส่วนตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร และ 2) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร จำนวน 6,659 คน กลุ่มตัวอย่างโดยสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 377คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาตำบลคูเมือง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาเขตตำบลคูเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.70, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ อันดับแรก ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 4.13) รองลงมา คือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง ($\overline{X}$ = 3.88, S.D. = 0.61) ต่อมา คือ ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.66, S.D. = 0.32) ส่วนค่าที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ($\overline{X}$ = 3.13, S.D. = 1.31) และไม่มีข้อเสนอแนะแต่ประการใด

สุลีมาศ แปลงศรี (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตจังหวัดนครพนม จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.739-.929 ค่าความเชื่อมั่น .991 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนน

เสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม มี 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศ (X_1) ระดับการศึกษา (X_3) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (X_5) และอำเภอที่อาศัยอยู่ (X_6) โดยโมเดลดังกล่าวสามารถพยากรณ์ความฝันแปรของการตัดสินใจลงคะแนน เสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร้อยละ 26.40 (Cox & Snell R^2 = .264) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น อายุและอาชีพ 3) ตัวแปรย่อยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม คือ ด้านการเลือกตั้ง (β = .616) ด้านการชุมนุมทางการเมือง (β = .169) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง (β = -.234) โดยตัวแปร ทั้ง 3 สามารถร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร้อยละ 48.10 (R^2Adj = .481) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการรณรงค์หาเสียง

ภารดี ซินโซ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของประชาชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในอำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 394 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 12 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสังคมศาสตร์ และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบริบท ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.89) จากมุมมองของด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.18) รองลงมา คือ ลักษณะผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.00) การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.00) นโยบายของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.97) พรหมวิหาร 4 และความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.23) 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ลักษณะผู้สมัครมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ เมื่อคุณสมบัติของผู้สมัครเพิ่มขึ้น 1 หน่วย การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะเปลี่ยนแปลงไป 0.10 หน่วย หลักพรหมวิหาร 4 มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวคือ การเพิ่มหลักพรหมวิหาร 4 ขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป 0.16 หน่วย 3) ข้อเสนอแนะการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น คือ คณะกรรมการ การเลือกตั้งควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทราบคุณสมบัติของผู้สมัครก่อนตัดสินใจเลือกตั้ง ควรส่งเสริมให้ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้งโดยนำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้ในการตัดสินใจ ส่งเสริมให้ประชาสัมพันธ์นโยบายผู้สมัครให้ประชาชนทราบโดยทั่วไปและรณรงค์ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้สมัครและผลงานในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครที่ทำคุณประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลมากที่สุดก่อนตัดสินใจเลือกตั้ง

ปวีณา คมใน (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 347 คน โดยใช้สูตรคำนวณตามแนวคิดของ ทาโร่ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าไควสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .516) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านด้านนโยบายของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. =.398) และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านผลประโยชน์ หรือผลตอบแทนของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 1.84, S.D. =.816) และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพการสมรส และปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ศุภกร บัวติก (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาล ได้แก่ ปัจจัยความเป็นคนในท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยหัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และปัจจัยผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตามลำดับ โดยภาพรวม สามารถอธิบายได้ร้อยละ 15.8 มีค่า R^2 = .158 และมีค่า F = 6.908 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี พบว่า ต้องเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ด้วยหลักการและเหตุผล มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นบุคคลที่เป็นคนในพื้นที่โดยกำเนิด มีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน เป็นผู้ที่ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริตต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นบุคคลที่ออกพื้นที่พบปะกับชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ

อมร พิกุลงามโชติ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยรายบุคคล โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีสิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,787 ครัวเรือน เลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบทั่วไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจและสิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร และด้านการหาเสียงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ และรายได้/เดือนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันในแง่เพศและระดับการศึกษา ไม่พบความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ปูรณัช ขำสุวรรณ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และใช้การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test โดยกำหนดในทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองคการบริหารสวนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะให้ความสำคัญกับนโยบายมากที่สุด อีกปัจจัยที่ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกับการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ ผู้สมัครต่องเป็นคนใกล้ชิด เป็นคนที่รู้จัก ซึ่งปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง 2) ระดับการตัดสินใจเลือกนายกองคการบริหารสวนตำบลของประชาชนตอปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองคการบริหารสวนตำบล ระดับการตัดสินใจของประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับมาก การมีสวนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท่องถิ่น การมีสวนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท่องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Carnes and Holbein (2022) มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้สมัครทางการเมือง โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพ ความจริงใจ และประสบการณ์ทางการเมืองกับความนิยมและความสำเร็จในการเลือกตั้ง ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณจากฐานข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นและระดับชาติในสหรัฐอเมริกา รวมถึงการทดลองเชิงพฤติกรรมเพื่อตรวจสอบทัศนคติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผลการวิจัยชี้ว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสำคัญกับความจริงใจ ความซื่อสัตย์ และบุคลิกภาพที่เข้าถึงง่ายของผู้สมัครมากกว่าประสบการณ์ที่ยาวนานเกินไป เนื่องจากผู้สมัครที่ดู “มากด้วยอำนาจหรือเก่าแก่” อาจถูกมองว่าไม่สามารถเป็นตัวแทนประชาชนได้อย่างแท้จริงตรงกันข้าม ผู้สมัครที่มีบุคลิกภาพเป็นมิตรและมีความจริงใจกลับได้รับการยอมรับมากกว่าโดยข้อค้นพบนี้ตอกย้ำว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความจริงใจมีผลอย่างยิ่งต่อความน่าเชื่อถือและความนิยมในการเลือกตั้ง

Schulte-Cloos, et al. (2023) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของ “อัตลักษณ์เชิงพื้นที่ (Place-Based Identity)” และความเชื่อมโยงทางการเมืองของผู้สมัครที่มีต่อความได้เปรียบในการเลือกตั้งท้องถิ่น งานวิจัยใช้ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหลายพื้นที่ของยุโรป รวมทั้งการออกแบบการทดลองแบบ Survey Experiment เพื่อทดสอบว่าผู้สมัครที่มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการเมืองท้องถิ่นและมีรากฐานในพื้นที่จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากกว่าหรือไม่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้สมัครที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับพื้นที่ ผ่านการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน หรือการสังกัดในกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่น มักได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากประชาชนสูงกว่า นอกจากนี้การมีเครือข่ายการเมืองที่แข็งแกร่งในระดับท้องถิ่น เช่น การได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ยังช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจในศักยภาพของผู้สมัคร ผลลัพธ์ยืนยันว่าการผสมผสานระหว่างอัตลักษณ์พื้นที่และเครือข่ายการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในการเลือกตั้ง

Nyholt (2024) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในประเทศเดนมาร์ก โดยเฉพาะเหตุผลที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมักนิยมผู้สมัครที่เป็นคนท้องถิ่น (Local Candidates) ผู้วิจัยออกแบบการทดลองแบบ Conjoint Survey เพื่อทดสอบการรับรู้ของประชาชนต่อสัญญาณ 2 ประเภท ได้แก่ Behavioral Localism (พฤติกรรมหรือผลงานที่สะท้อนการทำประโยชน์เพื่อท้องถิ่นจริง) และ Symbolic Localism (การเป็นคนในพื้นที่แต่ไม่มีผลงานเด่นชัด) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสำคัญกับการแสดงออกและผลงานที่จับต้องได้ในชุมชนมากกว่าการเป็นเพียงคนท้องถิ่นโดยกำเนิด โดยผู้สมัครที่มีภาพลักษณ์ใกล้ชิดกับประชาชนและทำงานร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง มักถูกมองว่าเป็น “ตัวแทนที่แท้จริง” ของชุมชนและได้รับความไว้วางใจสูงกว่าการศึกษานี้ชี้ว่าในเชิงพฤติกรรมการเลือกตั้ง ความเป็นท้องถิ่นต้องสะท้อนออกมาในรูปของการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม ไม่ใช่เพียงสัญลักษณ์ทางถิ่นฐาน

Hunt, Smith and Wilson (2025) มุ่งตรวจสอบว่าการเมืองท้องถิ่นยังคงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งหรือถูกครอบงำด้วยการเมืองระดับชาติ (Nationalization of Politics) ผ่านการทดลองแบบ Conjoint Survey ในหลายเขตเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยยืนยันว่าแม้ปัจจัยด้านพรรคการเมืองและตัวบุคคลยังคงมีบทบาทสูง แต่นโยบายที่จับต้องได้และตรงกับปัญหาในพื้นที่ยังคงเป็นเกณฑ์สำคัญที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสำคัญกับข้อเสนอที่สามารถแก้ปัญหาชุมชนได้จริงมากกว่าการหาเสียงที่เป็นเพียง

ถ้อยแถลงทั่วไป ผลการวิจัยชี้ว่าแม้โลกการเมืองจะมีความเป็น “ระดับชาติ” มากขึ้น แต่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังคงยึดโยงกับ “ความเป็นท้องถิ่น” ของนโยบายและผู้สมัคร

Stokes (2005) มีเป้าหมายเพื่ออธิบายรูปแบบของ “การเมืองเชิงอุปถัมภ์” (Machine Politics) และบทบาทของนโยบายเชิงรูปธรรมต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยผู้วิจัยพัฒนาแบบจำลองเชิงทฤษฎีเพื่ออธิบายว่าการที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนำเสนอนโยบายที่สามารถจับต้องได้จริง เช่น การสร้างสาธารณูปโภค การให้บริการทางสังคม หรือโครงการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของชุมชน จะช่วยสร้างความไว้วางใจในหมู่ประชาชนและนำไปสู่การสนับสนุนทางการเมือง ผลการวิจัยในอาร์เจนตินาชี้ชัดว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตอบสนองต่อผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าคำมั่นสัญญาเชิงนามธรรม ทำให้ผู้สมัครที่สามารถเสนอนโยบายจับต้องได้มีแนวโน้มได้รับการสนับสนุนมากกว่าสะท้อนว่านโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง

Mares and Young (2016) ได้ทำการศึกษารูปแบบการเมืองเชิงอุปถัมภ์และการซื้อเสียงในพื้นที่ชนบท โดยใช้กรณีศึกษาหลายประเทศในลาตินอเมริกาและยุโรปตะวันออก ผลการวิจัย พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในชนบทให้ความสำคัญกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากมากกว่าประชาชนในเขตเมือง นโยบายที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มคุณภาพชีวิต เช่น การสนับสนุนเกษตรกร การจัดโครงการสร้างรายได้ และการลงทุนด้านบริการสาธารณะพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการตัดสินใจลงคะแนนเสียง ผู้วิจัยชี้ว่าการเมืองในพื้นที่ชนบทยังคงขึ้นอยู่กับการตอบสนองเชิงนโยบายที่เป็นรูปธรรมและการเข้าถึงทรัพยากรของผู้สมัครมากกว่าประเด็นเชิงอุดมการณ์เชิงนามธรรม

Hunt, et al. (2025) ได้ทำการศึกษาประเด็นที่ว่า ในยุคที่การเมืองระดับชาติ (Nationalized Politics) มีอิทธิพลสูง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังคงพิจารณาความเป็นท้องถิ่นของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญหรือไม่ งานวิจัยใช้การทดลองแบบ Conjoint Survey ในหลายเขตเลือกตั้งของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้สมัครจากคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น สังกัดพรรค ประสบการณ์ และความเป็นท้องถิ่น ผลการวิจัยยืนยันว่าผู้สมัครที่มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่ (Local Rootedness) และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย ยังคงได้รับการสนับสนุนมากกว่าแม้จะมีอิทธิพลของพรรคการเมืองและนโยบายระดับชาติที่เข้ามากำหนดการตัดสินใจ การค้นพบนี้สะท้อนว่าแม้การเมืองจะถูกครอบงำด้วยกระแสระดับชาติ แต่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ยังคงให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้สมัครที่มีรากฐานในพื้นที่และเข้าถึงได้ง่าย

สรุปการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยการสังเคราะห์ตัวแปรจากนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	ด้านรูปแบบการหาเสียง	ด้านนโยบาย	ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว	ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	ด้านผลประโยชน์	ด้านหัวคะแนน	ด้านผลงานในอดีต	ด้านเข้าร่วมพรรคการเมือง	ด้านภาวะผู้นำ
1. ปูรณัช ขำสุวรรณ (2567)	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-
2. อมร พิกุลงามโชติ (2566)	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-
3. ปวีณา คมใน (2566)	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	-
4. ศุภกร บัวติก (2566)	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
5. ปารดี ซินโซ (2566)	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-	-
6. สุลีมาศ แปลงศร (2565)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-
7. พรหมเทพ ภูกัน (2565)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
8. ยุพิน บุญยัง (2565)	-	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-
9. ลัคนา ถูระบุตร (2562)	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. สุคนธ์ เถาทอง (2561)	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-
11. พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561)	✓	✓	-	-	-	-	-	✓	✓
12. ชุติมา ศิริเมธาวี (2560)	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓	-
13. รชต จุฑาผิว (2559)	✓	-	-	-	-	-	-	✓	-
14. ฐิติมา อิ่มรัตน์ (2558)	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-
15. ชัยพจน์ จาเริญนิติพงศ์ (2557)	✓	✓	✓	✓	-	-	-	✓	-
16. เบญจพร อาจวิชัย (2557)	✓	✓	✓	✓	-	-	-	✓	-
รวม	12	11	10	14	7	7	8	8	2

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ด้านรูปแบบการหาเสียง ด้านนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ด้านคุณลักษณะ ของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์ ด้านหัวคะแนน ด้านผลงานในอดีต ด้านเข้าร่วมพรรคการเมือง ด้านภาวะผู้นำ

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง เงื่อนไขหรือเหตุผลต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ประกอบด้วย

1. รูปแบบการหาเสียง หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธ์ที่ผู้สมัครนายก อบต. ใช้ในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเพื่อสร้างความสนใจและการยอมรับจากประชาชน ซึ่งอาจรวมถึงการใช้สื่อโซเชียล

มีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก การโฆษณาผ่านวิทยุ หรือการเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรง การจัดประชุมหาเสียง ในชุมชนหรือการแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ รูปแบบการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้สมัคร สามารถสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ได้ชัดเจนทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสามารถตัดสินใจเลือกได้อย่างมั่นใจ

2. นโยบาย หมายถึง ข้อเสนอหรือแผนงานที่ผู้สมัครนำเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือตำบลที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง โดยนโยบายในหลายด้าน เช่น นโยบายทางเศรษฐกิจ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, นโยบายด้านการศึกษา, นโยบายด้านการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ เป็นปัจจัยสำคัญที่ประชาชนพิจารณาเพื่อวัดความเหมาะสมของผู้สมัคร ว่าผู้สมัครมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการจัดการกับปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด

3. ความสัมพันธ์ส่วนตัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งอาจเกิดจากการเป็นคนในท้องถิ่นเดียวกัน ความคุ้นเคยส่วนตัว หรือการมีความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น การเป็นเพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง, ความเชื่อมโยงจากการช่วยเหลือในชุมชน เคยร่วมสมาคม ร่วมสถาบันการศึกษาเดียวกัน มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีความไว้วางใจ และเลือกสนับสนุนผู้สมัครมากขึ้น

4. คุณลักษณะของผู้สมัคร หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผู้สมัครที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต, ความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร, ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคม, หรือบุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชน คุณลักษณะเชิงบวกจะช่วยให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง มีความมั่นใจในความสามารถของผู้สมัครในการบริหารงาน และพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลประโยชน์ หมายถึง การใช้สิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดหรือกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มคนทำตามที่ผู้สมัครคาดหวัง เช่น การมอบของขวัญ การเสนอสิ่งของ เงิน หรือโอกาสในการได้รับผลประโยชน์บางอย่าง การสัญญาว่าจะมีการสนับสนุนโครงการพัฒนาในท้องถิ่นเพื่อให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียงสนับสนุนผู้สมัครที่เสนอสิ่งตอบแทนนั้น

6. หัวคะแนน หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการชักจูงผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งให้สนับสนุนผู้สมัคร หัวคะแนนมักจะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในชุมชนหรือกลุ่มสังคมต่าง ๆ และสามารถใช้ความสัมพันธ์ที่มีอยู่เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนผู้สมัครเป็นบุคคลที่เป็นที่ไว้วางใจในชุมชนสามารถรับฟังปัญหาและต้องการของคนในพื้นที่เพื่อนำไปถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้ หัวคะแนนเป็นส่วนสำคัญในการช่วยสร้างคะแนนเสียงให้ผู้สมัครได้รับความนิยมในพื้นที่เฉพาะหรือกลุ่มประชากรที่มีความเชื่อมั่นในตัวหัวคะแนน

7. ผลงานในอดีต หมายถึง ผลงานที่ผู้สมัครเคยทำไว้ในตำแหน่งหรือบทบาททางการเมืองที่ผ่านมาจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการบริหารงาน ผลงานที่สำเร็จ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน, หรือการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนั้นผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น การประสบความสำเร็จในการบริหารธุรกิจ การเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียง เป็นต้น จะทำให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนผู้สมัครคนนั้นอีกครั้ง เพราะเชื่อมั่นในศักยภาพและการทำงานที่ผ่านมา

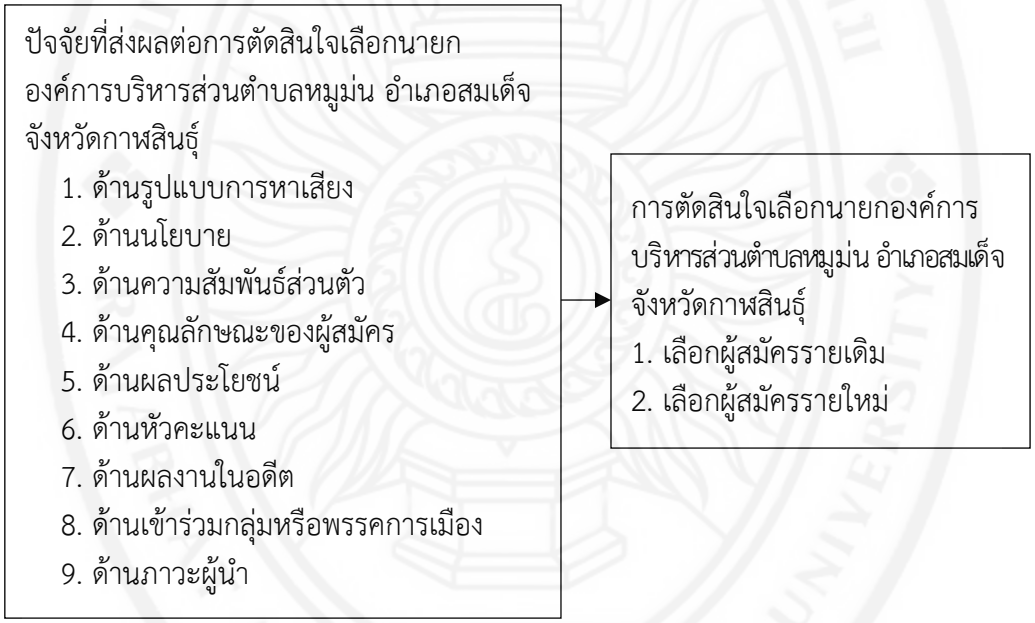
8. เข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองหรือพรรคการเมือง หมายถึง การที่ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มหรือพรรคการเมืองระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น การได้รับทรัพยากรในการหาเสียงในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ ผู้ช่วยหาเสียง รถหาเสียง การจัดสถานที่หาเสียงจะส่งผล

ต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร ผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่อาจได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเพราะเชื่อว่าผู้สมัครจะมีการสนับสนุนจากเครือข่ายและทรัพยากรทางการเมืองมากกว่าผู้สมัครอิสระ

9. ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการเป็นผู้นำหรือทักษะด้านการจัดการของผู้สมัคร เช่น การพูดในที่สาธารณะชน การเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม หรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบ มองการณ์ไกล และเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน ภาวะผู้นำที่แข็งแกร่งทำให้ผู้สมัครเป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยสังเคราะห์ตัวแปรต้นจากนักวิชาการหลายท่านสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย และสมมุติฐานที่ตั้งไว้ได้ครบถ้วนจึงกำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 7,071 คน ณ เดือนพฤศจิกายน 2566 (องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น, 2566)

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ (Yamane, 1973, p. 727) จำนวน 379 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \qquad (3\text{-}1)$$

กำหนดให้ N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
e แทน ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กำหนดให้ไม่เกิน .05 แทนค่าในสูตรได้

$$n = \frac{7,071}{1 + 7,071 + (.05)^2}$$

n = 378.58 คน

เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มและถูกต้องตามหลักการวิจัย ผู้วิจัยจึงทำการปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 379 คน

3.1.1.3 จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน เนื่องจากขนาดของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน จึงคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร (Quota Sampling) ตามสูตรคำนวณ ดังนี้ (กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์, 2539, น. 25)

$$n = \frac{nN1}{N} \qquad (3\text{-}2)$$

โดย n1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มจากแต่ละเขต
N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
N1 แทน จำนวนประชากรของแต่ละเขต

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	890	48
2	516	28
3	723	39
4	720	38
5	478	26
6	549	29
7	871	47
8	552	30
9	799	43
10	403	22
11	524	30
รวม	7,071	379

3.1.1.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sapling) และรวบรวมข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างข้างต้น

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการบูรณาการจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการปฏิบัติงานให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนสำหรับการดำเนินการดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

3.2.2.2 กำหนดกรอบโครงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.3 เขียนแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิด และขอบเขตที่กำหนด

3.2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.5 เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการคำนวณหาค่าสถิติ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ โดยให้ระดับความเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อตามรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1) นายภูษิต ศรีบรรดิษ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างของเนื้อหา

2) รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมา ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา

3) รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (คศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา ตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกตรงด้านการวัดและประเมินผล

เพื่อขอรับคำแนะนำและหาค่าดัชนีความเชื่อมั่นความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิธีหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยให้ระดับความเห็นของแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

- ไม่สอดคล้อง = -1
- ไม่แน่ใจ = 0
- สอดคล้อง = 1

แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขจากนั้นนำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .738

3.2.2.7 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับรวมทุกข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation)

2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบัค (Cronbach)

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้จัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขอหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 ชุด โดยให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติด้วยการคำนวณทางคอมพิวเตอร์และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลที่ได้เสนอในรูปแบบตารางและแปรผลโดยการบรรยาย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้แล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจจากจำแนกรายข้อในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ 5 อันดับ ให้ลงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

มากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน
มาก กำหนดให้ 4 คะแนน
ปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน
น้อย กำหนดให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด กำหนดให้ 1 คะแนน

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พร้อมกำหนดเกณฑ์การตีความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 103)

4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 สถิติทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิเคราะห์ Binary Logistical Analysis

3.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และพรรณนาความ

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการอธิบายตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย เพื่อแปลความหมาย มีดังนี้

n	แทน	จำนวนหน่วยตัวอย่าง
$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์
t–Value	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
t–Prob	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
F–Value	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
F–Prob	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาผลการทดสอบทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
LSD.	แทน	ค่าสถิติสำหรับการทดสอบความแตกต่างด้วยการจับคู่พหุคูณ
β	แทน	ค่าประมาณของ Logit ตรงกับค่า β_i
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ β_i
X_i	แทน	ตัวแปรอิสระลำดับที่ i โดยที่ i = 1, 2, 3, …. , p (p = จำนวนตัวแปรอิสระที่กำหนดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้)
P–Value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้จากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
X_1	แทน	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง
X_2	แทน	ปัจจัยด้านนโยบาย
X_3	แทน	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว
X_4	แทน	ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร
X_5	แทน	ปัจจัยด้านผลประโยชน์

X_6 แทน ปัจจัยด้านหัวคะแนน

X_7 แทน ปัจจัยด้านผลงานในอดีต

X_8 แทน ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง

X_9 แทน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

Y แทน การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

$\hat{Y}$ แทน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Z}$ แทน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

4.3 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
1.1	ชาย	195	51.45
1.2	หญิง	184	48.55
	รวม	379	100
2.	อายุ		
2.1	18–25 ปี	42	11.08
2.2	26–35 ปี	133	35.09
2.3	36–45 ปี	95	25.07
2.4	46–55 ปี	72	19.00
2.5	55 ปีขึ้นไป	37	9.76
	รวม	379	100
3.	ระดับการศึกษา		
3.1	ประถมศึกษา	68	17.94
3.2	มัธยมศึกษา	125	32.98
3.3	อนุปริญญา/ปวส.	71	18.73
3.4	ปริญญาตรี	78	20.58
3.5	สูงกว่าปริญญาตรี	37	9.76
	รวม	379	100
4.	อาชีพ		
4.1	นักเรียน/นักศึกษา	45	11.87
4.2	รับจ้างทั่วไป	23	6.07
4.3	ลูกจ้างเอกชน	34	8.97
4.4	เกษตรกร	106	27.97
4.5	ค้าขาย	56	14.78
4.6	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	35	9.23
4.7	รับราชการ	51	13.46

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	รวม	379	100
4.8	รัฐวิสาหกิจ	29	7.65
	รวม	379	100
5.	ผู้สมัครรายเดิม		
5.1	ผู้สมัครรายใหม่	248	65.44
5.2	ผู้สมัครรายเดิม	131	34.56
	รวม	379	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 379 คน จำแนกได้ดังนี้

1. ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 51.45 และเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 48.55

2. ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 26-35 ปี จำนวน 133 คิดเป็นร้อยละ 35.09 รองลงมา คือ อายุ 36-45 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.07 อายุ 46-55 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19 อายุ 18-25 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.08 อายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 ตามลำดับ

3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.98 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.58 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.73 ประถมศึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.94 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 ตามลำดับ

4. ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.97 รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78 อาชีพรับราชการ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.46 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87 อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.23 อาชีพลูกจ้างเอกชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.97 อาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.65 และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07

5. ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครรายใหม่ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 65.44 และเลือกผู้สมัครรายเดิม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.56

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นราย

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ลำดับ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับความคิดเห็น			
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1.	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	3.80	0.58	มาก	4
2.	ปัจจัยด้านนโยบาย	3.66	0.63	มาก	8
3.	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว	3.76	0.63	มาก	6
4.	ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	3.69	0.56	มาก	7
5.	ปัจจัยด้านผลประโยชน์	3.66	0.58	มาก	9
6.	ปัจจัยด้านหัวคะแนน	3.76	0.67	มาก	5
7.	ปัจจัยด้านผลงานในอดีต	4.03	0.47	มาก	3
8.	ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง	4.31	0.54	มาก	2
9.	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	4.32	0.51	มาก	1
	รวม	3.89	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.32) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ($\overline{X}$ = 4.31) ปัจจัยด้านผลงานในอดีต ($\overline{X}$ = 4.03) ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง ($\overline{X}$ = 3.80) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ($\overline{X}$ = 3.76) ปัจจัยด้านหัวคะแนน ($\overline{X}$ = 3.76) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.69) ปัจจัยด้านนโยบาย ($\overline{X}$ = 3.66) และปัจจัยด้านผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.66) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

2.1 ด้านรูปแบบการหาเสียง

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการหาเสียง

ข้อ	ด้านรูปแบบการหาเสียง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก เป็นวิธีการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	3.82	0.78	มาก
2.	การโฆษณาผ่านวิทยุช่วยให้ผู้สมัครนายก อบต. สร้างความสนใจจากประชาชนได้ดี	3.70	0.42	มาก
3.	การเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรงช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัคร	3.77	0.68	มาก
4.	การจัดประชุมหาเสียงในชุมชนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร	3.90	0.58	มาก
5.	การแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ช่วยให้ผู้สมัคร นายก อบต. สร้างการรับรู้และการยอมรับจากประชาชนได้ดี	3.80	0.42	มาก
	โดยรวม	3.80	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านรูปแบบการหาเสียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดประชุมหาเสียงในชุมชนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.90) รองลงมา คือ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก เป็นวิธีการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.82) การแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ช่วยให้ผู้สมัคร นายก อบต. สร้างการรับรู้และการยอมรับจากประชาชนได้ดี ($\overline{X}$ = 3.80) การเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรงช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.77) การโฆษณาผ่านวิทยุช่วยให้ผู้สมัครนายก อบต. สร้างความสนใจจากประชาชนได้ดี ($\overline{X}$ = 3.70) ตามลำดับ

2.2 ด้านนโยบาย

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านนโยบาย

ข้อ	ด้านนโยบาย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	นโยบายทางเศรษฐกิจที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในชุมชนได้	3.70	0.68	มาก
2.	นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้สมัคร นำเสนอสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนได้	3.56	0.62	มาก
3.	นโยบายด้านการศึกษาที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถยกระดับการศึกษาของเยาวชนในชุมชนได้	3.82	0.58	มาก
4.	นโยบายการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถสร้างความเท่าเทียมในชุมชนได้	3.58	0.80	มาก
5.	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถลดปัญหามลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้	3.63	0.48	มาก
	โดยรวม	3.66	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านนโยบาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ นโยบายด้านการศึกษาที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถยกระดับการศึกษาของเยาวชนในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.82) รองลงมา คือ นโยบายทางเศรษฐกิจที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.70) นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะ ที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถลดปัญหามลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.63) นโยบายการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถสร้างความเท่าเทียมในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.58) และนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้สมัคร นำเสนอสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

2.3 ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว

ข้อ	ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	รู้จักผู้สมัครเนื่องจากเป็นบุคคลที่มาจากท้องถิ่นเดียวกัน	3.64	0.88	มาก
2.	มีความคุ้นเคยกับผู้สมัครในระดับส่วนตัว เช่น เคยพบปะ พูดคุย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน	3.50	0.85	มาก
3.	ผู้สมัครมีความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น เป็นเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง	3.65	0.82	มาก
4.	ผู้สมัครเคยมีบทบาทในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมในชุมชนที่มีส่วนร่วม	3.96	0.95	มาก
5.	ผู้สมัครเป็นบุคคลในสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษาทำให้มีความคุ้นเคย	4.06	0.54	มาก
	โดยรวม	3.76	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้สมัครเป็นบุคคลในสถาบันการศึกษาที่เคยศึกษาทำให้มีความคุ้นเคย ($\overline{X}$ = 4.06) รองลงมา คือ ผู้สมัครเคยมีบทบาทในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมในชุมชนที่มีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.96) ผู้สมัครมีความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น เป็นเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง ($\overline{X}$ = 3.65) รู้จักผู้สมัครเนื่องจากเป็นบุคคลที่มาจากท้องถิ่นเดียวกัน ($\overline{X}$ = 3.64) และมีความคุ้นเคยกับผู้สมัครในระดับส่วนตัว เช่น เคยพบปะ พูดคุย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ($\overline{X}$ = 3.50) ตามลำดับ

2.4 ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร

ข้อ	ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.92	0.66	มาก
2.	ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.62	0.75	มาก
3.	ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมของผู้สมัครช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.66	0.44	มาก
4.	บุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชนของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.56	0.59	มาก
5.	มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหาร	3.69	0.38	มาก
	โดยรวม	3.69	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.92) รองลงมา คือ มีประสบการณ์ ในการทำงานด้านบริหาร ($\overline{X}$ = 3.69) ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมของผู้สมัครช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.66) ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.62) และบุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชนของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

2.5 ด้านผลประโยชน์

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลประโยชน์

ข้อ	ด้านผลประโยชน์	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การเสนอเงินหรือสิ่งตอบแทนทางการเงินเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียง	3.77	0.84	มาก
2.	รับเข้าทำงาน	3.83	0.86	มาก
3.	ผลประโยชน์บางอย่างเพื่อแลกกับการสนับสนุนผู้สมัคร	3.56	0.38	มาก
4.	การสัญญาว่าจะสนับสนุนโครงการพัฒนาในท้องถิ่นสามารถเพิ่มโอกาสในการได้รับคะแนนเสียงของผู้สมัคร	3.48	0.47	ปานกลาง
5.	การมอบของขวัญหรือสิ่งของเพื่อดึงดูดให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัคร	3.68	0.34	มาก
	โดยรวม	3.66	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ รับเข้าทำงาน ($\overline{X}$ = 3.83) รองลงมา คือ การเสนอเงินหรือสิ่งตอบแทนทางการเงินเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียง ($\overline{X}$ = 3.77) การมอบของขวัญหรือสิ่งของเพื่อดึงดูดให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.68) ผลประโยชน์บางอย่างเพื่อแลกกับการสนับสนุน ผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.56) และการสัญญาว่าจะสนับสนุนโครงการพัฒนา ในท้องถิ่นสามารถเพิ่มโอกาสในการได้รับคะแนนเสียงของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.48) ตามลำดับ

2.6 ด้านหัวคะแนน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านหัวคะแนน

ข้อ	ด้านหัวคะแนน	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การที่หัวคะแนนเป็นบุคคลที่ไว้วางใจในชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	3.63	0.75	มาก
2.	หัวคะแนนสามารถรับฟังปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่และถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.99	0.58	มาก
3.	หัวคะแนนมีการสื่อสารและโน้มน้าวใจสามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้	3.59	0.64	มาก
4.	หัวคะแนนที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	3.82	0.92	มาก
5.	หัวคะแนนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุจะมีผลต่อการเพิ่มคะแนนเสียงของผู้สมัคร	3.75	0.48	มาก
	โดยรวม	3.76	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านหัวคะแนน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ หัวคะแนนสามารถรับฟังปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่และถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.99) รองลงมา คือ หัวคะแนนที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.82) หัวคะแนนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุจะมีผลต่อการเพิ่มคะแนนเสียงของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.75) การที่หัวคะแนนเป็นบุคคลที่ไว้วางใจในชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.63) และหัวคะแนนมีการสื่อสารและโน้มน้าวใจสามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ ($\overline{X}$ = 3.59) ตามลำดับ

2.7 ด้านผลงานในอดีต

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลงานในอดีต

ข้อ	ด้านผลงานในอดีต	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น ความสำเร็จในการบริหารธุรกิจ มีผลต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัคร	3.55	0.36	มาก
2.	การที่ผู้สมัครมีประวัติเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียงจะทำให้มีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร	4.21	0.58	มาก
3.	ผู้สมัครเคยมีส่วนร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นช่วยให้ตัดสินใจเลือกตั้ง	4.15	0.58	มาก
4.	ผู้สมัครมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนจะส่งผลให้มีความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัคร	4.19	0.47	มาก
5.	ผู้สมัครมีประสบการณ์ทางการเมืองหรือมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรจะทำให้ตัดสินใจเลือกตั้ง	4.05	0.38	มาก
	โดยรวม	4.03	0.47	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลงานในอดีต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การที่ผู้สมัครมีประวัติเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียงจะทำให้มีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.21) รองลงมา คือ ผู้สมัครมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนจะส่งผลให้มีความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.19) ผู้สมัครเคยมีส่วนร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นช่วยให้ตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.15) ผู้สมัครมีประสบการณ์ทางการเมืองหรือมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรจะทำให้ตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.05) และผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น ความสำเร็จในการบริหารธุรกิจมีผลต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.55) ตามลำดับ

2.8 ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง

ข้อ	ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้สมัครอิสระและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง	4.16	0.69	มาก
2.	ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	4.32	0.58	มาก
3.	การที่ผู้สมัครได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณและผู้ช่วยหาเสียงจากพรรคการเมืองทำให้มองเห็นถึงความตั้งใจและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง	4.27	0.45	มาก
4.	ผู้สมัครมีเครือข่ายทางการเมืองจากการเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งผลต่อความไว้วางใจ	4.48	0.52	มาก
5.	ภาพลักษณ์ของผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	4.31	0.47	มาก
	โดยรวม	4.31	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกเป็นรายข้อ ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผู้สมัครมีเครือข่ายทางการเมืองจากการเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งผลต่อความไว้วางใจ ($\overline{X}$ = 4.48) รองลงมา คือ ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.32) ภาพลักษณ์ของผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.31) การที่ผู้สมัครได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณและผู้ช่วยหาเสียงจากพรรคการเมืองทำให้มองเห็นถึงความตั้งใจ และมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.27) และผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้สมัครอิสระและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.16) ตามลำดับ

2.9 ด้านภาวะผู้นำ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านภาวะผู้นำ

ข้อ	ด้านภาวะผู้นำ	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะชนของผู้สมัครมีผลต่อความเชื่อมั่นในการเลือกตั้ง	4.31	0.59	มาก
2.	ความสามารถในการเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้สมัครส่งผลต่อการสนับสนุน	4.26	0.47	มาก
3.	ผู้สมัครที่มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุน	4.39	0.58	มาก
4.	ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	4.32	0.48	มาก
5.	ผู้สมัครที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนจะได้รับความไว้วางใจ	4.30	0.42	มาก
	โดยรวม	4.32	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายข้อ ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้สมัครที่มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุน ($\overline{X}$ = 4.39) รองลงมา คือ ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.32) ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะชนของผู้สมัครมีผลต่อความเชื่อมั่นในการเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.31) ผู้สมัครที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนจะได้รับความไว้วางใจ ($\overline{X}$ = 4.30) และความสามารถในการเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้สมัครส่งผลต่อการสนับสนุน ($\overline{X}$ = 4.26) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

การศึกษาการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 9 ตัวแปร และนำมาวิเคราะห์ ด้วยสถิติ Multiple Binary Logistic Analysis และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ และนำเสนอ ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามและระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ที่เรียกว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะสูงไปด้วยและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งสูง ค่าของอีกตัวแปรหนึ่งจะต่ำและถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำค่าของตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า (Correlation Coefficient (r)) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ (Hinkle, 1988, p. 118) ดังนี้

r มีค่า .90–1.00 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
r มีค่า .70–.90 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
r มีค่า .50–.70 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
r มีค่า .30–.50 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ
r มีค่า .00–.30 เท่ากับ มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ควรมีค่าไม่เกิน 0.80 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด (Multicollinearity) ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไปจนไม่เหมาะที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระด้วยกัน จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่

X_1 แทน ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง
X_2 แทน ปัจจัยด้านนโยบาย
X_3 แทน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว
X_4 แทน ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร
X_5 แทน ปัจจัยด้านผลประโยชน์
X_6 แทน ปัจจัยด้านหัวคะแนน
X_7 แทน ปัจจัยด้านผลงานในอดีต
X_8 แทน ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง
X_9 แทน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9
X_1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
X_2	.595**	1	-	-	-	-	-	-	-
X_3	.609**	.707**	1	-	-	-	-	-	-
X_4	.022	.033	.016	1	-	-	-	-	-
X_5	.050	.002	.045	.663**	1	-	-	-	-
X_6	.056	.022	.001	.373**	.650**	1	-	-	-
X_7	.031	.166	.088	.036	.029	.110	1	-	-
X_8	.210*	.195*	.123	.075	.123	.172	.187**	1	-
X_9	.175	.248**	.104	.085	.155	.125	.542**	.700**	1

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .187-.707 ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .80 ที่จะก่อให้เกิดปัญหามีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) เมื่อนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปร Multiple Binary Logistic Analysis

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์	b	S.E.	Wald	*df*	Sig.	Exp (β)
1	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	.042	.076	4.744	1	.079	.043
2	ปัจจัยด้านนโยบาย	.093	.024	26.258	1	.037*	.089
3	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว	.065	.044	30.203	1	.095	.053
4	ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	.162	.049	1.161	1	.000*	.155
5	ปัจจัยด้านผลประโยชน์	.012	.039	.115	1	.801	.012
6	ปัจจัยด้านหัวคะแนน	.032	.043	11.824	1	.328	.029
7	ปัจจัยด้านผลงานในอดีต	.429	.033	.824	1	.000*	.416
8	ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง	.231	.036	4.820	1	.000*	.231
9.	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	.045	.078	5.048	1	.102	.458
Constant		.325	.076	5.130	1	.000	.006

หมายเหตุ. a. Variable(s) Entered On Step 1: X1, X2, X3, X4, X5, X6, X7, X8, X9

R^2 = .934, หรือ ร้อยละ 93.40

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านผลงานในอดีต (X_7) ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง (X_8) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร (X_4) ปัจจัยด้านนโยบาย (X_2) โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ $Y = 325 + .429 (X_7) + .231 (X_8) + .162 (X_2) + .093 (X_4)$ โดยตัวแปร ทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 93.40

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อ	รายการ	ความถี่
1.	ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง	
1.1	การใช้สื่อสารที่เหมาะสมกับชุมชน ผู้สมัครควรเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงคนในพื้นที่ได้จริง เช่น การพบปะพูดคุยกับชาวบ้านแบบตัวต่อตัว การใช้เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชุมชน การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับลักษณะประชากรจะช่วยให้สารที่ต้องการสื่อสารเข้าถึงและเข้าใจได้ง่ายขึ้น	32
1.2	การนำเสนอเนื้อหาที่ชัดเจนและจริงใจ รูปแบบการหาเสียงควรมุ่งเน้นความเรียบง่าย ชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากกว่าการใช้คำขวัญหรือถ้อยคำกว้าง ๆ ผู้สมัครควรสื่อสารแนวนโยบายหรือแผนการทำงาน ในรูปแบบที่ประชาชนจับต้องได้และสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้สมัครมีความตั้งใจและจริงใจในการพัฒนา	28
1.3	การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชน การลงพื้นที่พบปะ เยี่ยมบ้าน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปแบบการหาเสียงที่สร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจแก่ประชาชน ผู้สมัครที่ใช้วิธีนี้จะทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าผู้สมัครเข้าถึงง่ายและมีความเข้าใจในชีวิตจริงของประชาชนในพื้นที่	25
2.	ปัจจัยด้านนโยบาย	
2.1	การกำหนดนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ผู้สมัครควรจัดทำนโยบายที่สะท้อนปัญหาและความต้องการเฉพาะพื้นที่ เช่น การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า การเกษตร และสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้าง ความมั่นใจว่าการบริหารงานจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนเผชิญอยู่จริง ๆ ไม่ใช่นโยบายที่ไกลตัวหรือไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่	25

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
2.2	การนำเสนอนโยบายที่มีความเป็นไปได้และมีความต่อเนื่อง นโยบายควรมีความสมจริง สามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ และควรสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัดเพื่อสร้างความต่อเนื่อง ไม่เป็นเพียงการหาเสียงชั่วคราวแต่สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมในระยะยาว	13
2.3	การสื่อสารนโยบายอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ผู้สมัครควรอธิบายรายละเอียดของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เช่น แหล่งงบประมาณ ระยะเวลา และกลไกการติดตามผล รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรวจสอบเพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน	12
3.	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว	
3.1	การสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนผ่านความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ผู้สมัครควรใช้ความเป็นคนในพื้นที่ ความคุ้นเคยส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อนบ้าน และเครือข่ายสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงออกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและการช่วยเหลือประชาชนในโอกาสต่าง ๆ จะสร้างความไว้วางใจและความอบอุ่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	46
3.2	การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและจริงใจในความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะมีคุณค่าเพิ่มขึ้น หากผู้สมัครสามารถแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ ไม่ใช่เพียงการสร้างความสัมพันธ์เพื่อช่วงการหาเสียงเท่านั้น แต่ควรเป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง โดยผู้สมัครสามารถรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือชาวบ้านในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างจริงใจ	38
3.3	การใช้เครือข่ายทางสังคมเพื่อขยายความสัมพันธ์ในวงกว้าง ผู้สมัครควรใช้เครือข่ายของญาติ เพื่อนสนิท หรือผู้นำชุมชนที่ตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้วในการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและขยายการยอมรับไปยังกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้สมัครเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในฐานะบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจ	20
4.	ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร	
4.1	การมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและโปร่งใส ผู้สมัครควรแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต และความโปร่งใสในการดำเนินงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน ภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่าหากได้รับเลือกตั้งจะสามารถบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและปราศจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน	27

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
4.2	การมีความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คุณลักษณะที่สำคัญคือความรู้ด้านการบริหารท้องถิ่น ความเข้าใจปัญหาเชิงโครงสร้างในพื้นที่และความสามารถในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ผู้สมัครควรสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนเพื่อสร้างแรงศรัทธาและทำให้ประชาชนเห็นถึงความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน	12
4.3	การเข้าถึงง่ายและมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร สุภาพ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย ทั้งในเชิงการสื่อสารและการปฏิบัติตน ความสามารถในการรับฟังปัญหาและแสดงความคิดเห็นร่วมกับชุมชนอย่างเปิดกว้างจะช่วยให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจ ผู้สมัครมากยิ่งขึ้น	9
5.	ปัจจัยด้านผลประโยชน์	
5.1	การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรม ผู้สมัครควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ เช่น เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เกษตรกร และผู้ด้อยโอกาสในชุมชนเพื่อสร้างความมั่นใจว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างครอบคลุมและเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่	34
5.2	การสร้างประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ยั่งยืน ผู้สมัครควรเน้นการจัดทำโครงการพัฒนาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาว เช่น การปรับปรุง ถนน ระบบชลประทาน การจัดหาน้ำสะอาด หรือการพัฒนาตลาดชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ไม่ใช่การมุ่งเน้นผลประโยชน์เฉพาะหน้าเพียงช่วงการเลือกตั้ง	20
5.3	การบริหารงบประมาณเพื่อผลประโยชน์สาธารณะอย่างโปร่งใส ผู้สมัครควรนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล พร้อมเปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าทรัพยากรของชุมชนจะถูกใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างแท้จริง	13
6.	ปัจจัยด้านหัวคะแนน	
6.1	การเลือกหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในชุมชน ผู้สมัครควรคัดเลือกหัวคะแนนที่มีความสัมพันธ์อันดีกับคนในพื้นที่ มีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ และเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพ เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในสังคมท้องถิ่น เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	30

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
6.2	การพัฒนาศักยภาพหัวคะแนนให้สื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ผู้สมัครควรจัดให้มีการอบรมหรือสร้างความเข้าใจให้กับหัวคะแนนเกี่ยวกับนโยบาย จุดยืนและวิสัยทัศน์ของตนเองเพื่อให้หัวคะแนนสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปยังประชาชนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ลดความเสี่ยงของการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนหรือบิดเบือน	21
6.3	การสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของหัวคะแนน ผู้สมัครควรดูแลหัวคะแนนให้มีแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้การยอมรับในบทบาทการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ หรือการแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจ การดูแลหัวคะแนนอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างความภักดีและทำให้พวกเขาทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ	17
7.	ปัจจัยด้านผลงานในอดีต	
7.1	การนำเสนอผลงานที่จับต้องได้และเห็นผลจริง ผู้สมัครควรสื่อสารผลงานที่ผ่านมาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น โครงการพัฒนาถนน การปรับปรุงระบบประปา การจัดการขยะ หรือการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความมุ่งมั่นและความสามารถในการบริหารงานที่เคยทำสำเร็จแล้วจริงๆ	21
7.2	การสื่อสารผลงานโดยเชื่อมโยงกับประโยชน์ของประชาชน ผลงานในอดีตควรถูกนำเสนอในลักษณะที่ประชาชนเห็นว่าตนเองหรือครอบครัวได้รับประโยชน์โดยตรงไม่ว่าจะเป็นด้านสวัสดิการ คุณภาพชีวิต หรือรายได้ เพื่อสร้างความรู้สึกว่าผู้สมัครคือบุคคลที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่ชุมชนได้จริง	15
7.3	การต่อยอดผลงานเดิมให้เกิดความต่อเนื่อง ผู้สมัครควรชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการต่อยอดและพัฒนาผลงานเดิมให้ดียิ่งขึ้นแทนที่จะเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เช่น การต่อยอดโครงการเกษตรให้เป็นระบบตลาดชุมชน หรือการขยายโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมมากขึ้น สิ่งนี้จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ของผู้สานต่อความสำเร็จและเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน	12
8.	ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง	
8.1	การสร้างความน่าเชื่อถือจากการสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมือง ผู้สมัครที่มีการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีชื่อเสียง มักได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากขึ้น เพราะประชาชนมองว่าเบื้องหลังผู้สมัครมีทีมงานและกลไกสนับสนุนที่แข็งแรง สามารถผลักดันนโยบายและโครงการได้จริง	34
8.2	การใช้เครือข่ายพรรคหรือกลุ่มการเมืองเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ผู้สมัครสามารถใช้เครือข่ายของกลุ่มหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลไกช่วยเหลือ ทั้งในด้านทรัพยากร งบประมาณ และองค์ความรู้ในการบริหารงานท้องถิ่น	25

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ความถี่
	สิ่งนี้ทำให้ประชาชนมั่นใจว่าผู้สมัครไม่ได้ทำงานเพียงลำพัง แต่มีเครือข่ายคอยสนับสนุนการพัฒนา	
8.3	การสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของพรรคกับผลประโยชน์ท้องถิ่น แม้การสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองจะช่วยสร้างความแข็งแกร่ง แต่ผู้สมัครควรเน้นย้ำว่าผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ต้องมาก่อน ไม่ใช่การทำงานเพื่อผลประโยชน์ของพรรคการเมืองอย่างเดียว การแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในเรื่องนี้จะช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจและเลือกสนับสนุน	18
9.	ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	
9.1	การแสดงวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้สมัครควรมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่อย่างรอบด้านและชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน การนำเสนอวิสัยทัศน์ที่จับต้องได้จะช่วยสร้างแรงศรัทธาและความมั่นใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	18
9.2	การตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำที่ดีต้องแสดงให้เห็นถึงการกล้าตัดสินใจ การบริหารจัดการปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบและการเลือกแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ประชาชน เชื่อมั่นว่าผู้สมัครสามารถเผชิญกับความท้าทายและนำพาชุมชนไปสู่ความก้าวหน้าได้	14
9.3	การเป็นผู้นำที่เข้าถึงง่ายและสร้างแรงบันดาลใจ นอกจากความเด็ดขาดในการตัดสินใจแล้ว ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ใส่ใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันภาวะผู้นำเชิงมีส่วนร่วมนี้จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชน	12

ตารางที่ 4.14 สรุปข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การใช้สื่อสารที่เหมาะสมกับชุมชน ผู้สมัครควรเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงคนในพื้นที่ได้จริง เช่น การพบปะพูดคุยกับชาวบ้านแบบตัวต่อตัว การใช้เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชุมชน การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับลักษณะประชากรจะช่วยให้สารที่ต้องการสื่อสารเข้าถึงและเข้าใจได้ง่ายขึ้น 2) การนำเสนอเนื้อหาที่ชัดเจนและจริงใจรูปแบบการหาเสียงควรมุ่งเน้นความเรียบง่ายชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากกว่าการใช้คำขวัญหรือถ้อยคำกว้าง ๆ ผู้สมัครควรสื่อสารแนวนโยบายหรือแผนการทำงานในรูปแบบที่ประชาชนจับต้องได้และสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้สมัครมีความตั้งใจและจริงใจในการพัฒนา 3) การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชน การลงพื้นที่

พบปะ เยี่ยมบ้าน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นรูปแบบการหาเสียงที่สร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจแก่ประชาชน ผู้สมัครที่ใช้วิธีนี้จะทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าผู้สมัครเข้าถึงง่ายและมีความเข้าใจในชีวิตจริงของประชาชนในพื้นที่

2. ปัจจัยด้านนโยบาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ผู้สมัครควรจัดทำนโยบายที่สะท้อนปัญหาและความต้องการเฉพาะพื้นที่ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า การเกษตร และสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการบริหารงานจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนเผชิญอยู่จริง ๆ ไม่ใช่นโยบายที่ไกลตัวหรือไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 2) การนำเสนอนโยบายที่มีความเป็นไปได้และมีความต่อเนื่อง นโยบายควรมีความสมจริง สามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ และควรสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัด เพื่อสร้างความต่อเนื่องไม่เป็นเพียงการหาเสียงชั่วคราวแต่สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมในระยะยาว 3) การสื่อสารนโยบายอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ผู้สมัครควรอธิบายรายละเอียดของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เช่น แหล่งงบประมาณ ระยะเวลา และกลไกการติดตามผล รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรวจสอบ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนผ่านความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ผู้สมัครควรใช้ความเป็นคนในพื้นที่ ความคุ้นเคยส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อนบ้าน และเครือข่ายสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงออกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและการช่วยเหลือประชาชนในโอกาสต่าง ๆ จะสร้างความไว้วางใจและความอบอุ่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและจริงใจในความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะมีคุณค่าเพิ่มขึ้น หากผู้สมัครสามารถแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ ไม่ใช่เพียงการสร้างความสัมพันธ์เพื่อช่วงการหาเสียงเท่านั้น แต่ควรเป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง โดยผู้สมัครสามารถรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือชาวบ้านในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างจริงใจ 3) การใช้เครือข่ายทางสังคมเพื่อขยายความสัมพันธ์ในวงกว้าง ผู้สมัครควรใช้เครือข่ายของญาติ เพื่อนสนิท หรือผู้นำชุมชนที่ตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้วในการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและขยายการยอมรับไปยังกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้สมัครเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในฐานะบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจ

4. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและโปร่งใส ผู้สมัครควรแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต และความโปร่งใสในการดำเนินงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน ภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่า หากได้รับเลือกตั้งจะสามารถบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและปราศจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน 2) การมีความรู้ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คุณลักษณะที่สำคัญคือความรู้ด้านการบริหารท้องถิ่น ความเข้าใจปัญหาเชิงโครงสร้างในพื้นที่ และความสามารถในการกำหนดทิศทางการพัฒนา ผู้สมัครควรสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนเพื่อสร้างแรงศรัทธา และทำให้ประชาชนเห็นถึงความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน 3) การเข้าถึงง่ายและมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร สุภาพ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย ทั้งในเชิงการสื่อสารและการปฏิบัติตน ความสามารถ

ในการรับฟังปัญหาและแสดงความคิดเห็นร่วมกับชุมชนอย่างเปิดกว้างจะช่วยให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจผู้สมัครมากยิ่งขึ้น

5. ปัจจัยด้านผลประโยชน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรม ผู้สมัครควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ เช่น เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เกษตรกร และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างครอบคลุมและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ 2) การสร้างประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ยั่งยืน ผู้สมัครควรเน้นการจัดทำโครงการพัฒนาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาว เช่น การปรับปรุงถนน ระบบชลประทาน การจัดหาน้ำสะอาด หรือการพัฒนาตลาดชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ไม่ใช่การมุ่งเน้นผลประโยชน์เฉพาะหน้าเพียงช่วงการเลือกตั้ง 3) การบริหารงบประมาณเพื่อผลประโยชน์สาธารณะอย่างโปร่งใส ผู้สมัครควรนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล พร้อมเปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าทรัพยากรของชุมชนจะถูกใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างแท้จริง

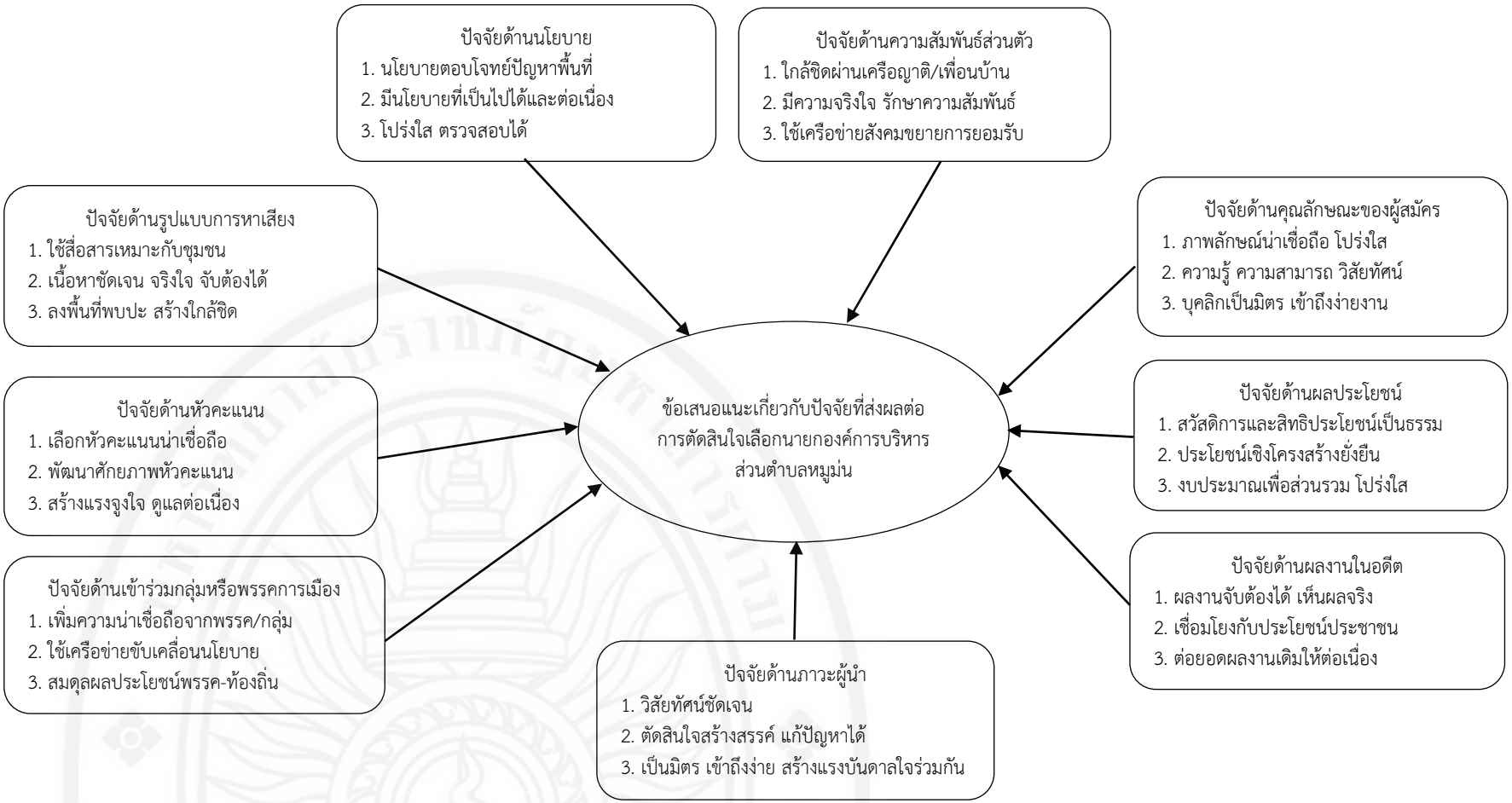
6. ปัจจัยด้านหัวคะแนน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การเลือกหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในชุมชน ผู้สมัครควรคัดเลือกหัวคะแนนที่มีความสัมพันธ์อันดีกับคนในพื้นที่ มีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ และเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพ เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในสังคมท้องถิ่น เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การพัฒนาศักยภาพหัวคะแนนให้สื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ผู้สมัครควรจัดให้มีการอบรมหรือสร้างความเข้าใจให้กับหัวคะแนนเกี่ยวกับนโยบาย จุดยืน และวิสัยทัศน์ของตนเอง เพื่อให้หัวคะแนนสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปยังประชาชนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ลดความเสี่ยงของการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนหรือบิดเบือน 3) การสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของหัวคะแนน ผู้สมัครควรดูแลหัวคะแนนให้มีแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้การยอมรับในบทบาท การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ หรือการแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจ การดูแลหัวคะแนนอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างความภักดี และทำให้พวกเขาทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

7. ปัจจัยด้านผลงานในอดีต มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การนำเสนอผลงานที่จับต้องได้และเห็นผลจริง ผู้สมัครควรสื่อสารผลงานที่ผ่านมาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น โครงการพัฒนาถนน การปรับปรุงระบบประปา การจัดการขยะ หรือการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความมุ่งมั่นและความสามารถในการบริหารงานที่เคยทำสำเร็จแล้วจริง ๆ 2) การสื่อสารผลงานโดยเชื่อมโยงกับประโยชน์ของประชาชน ผลงานในอดีตควรถูกนำเสนอในลักษณะที่ประชาชนเห็นว่าตนเองหรือครอบครัวได้รับประโยชน์โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้านสวัสดิการ คุณภาพชีวิต หรือรายได้ เพื่อสร้างความรู้สึกว่าผู้สมัครคือบุคคลที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่ชุมชนได้จริง 3) การต่อยอดผลงานเดิมให้เกิดความต่อเนื่องผู้สมัครควรชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการต่อยอดและพัฒนาผลงานเดิมให้ดียิ่งขึ้น แทนที่จะเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เช่น การต่อยอดโครงการเกษตรให้เป็นระบบตลาดชุมชน หรือการขยายโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมมากขึ้น สิ่งนี้จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ของผู้สานต่อความสำเร็จ และเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน

8. ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การสร้างความน่าเชื่อถือจากการสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมือง ผู้สมัครที่มีการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีชื่อเสียง

มักได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากขึ้น เพราะประชาชนมองว่าเบื้องหลังผู้สมัครมีทีมงานและกลไกสนับสนุนที่แข็งแรง สามารถผลักดันนโยบายและโครงการได้จริง 2) การใช้เครือข่ายพรรคหรือกลุ่มการเมืองเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ผู้สมัครสามารถใช้เครือข่ายของกลุ่มหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลไกช่วยเหลือทั้งในด้านทรัพยากร งบประมาณ และองค์ความรู้ในการบริหารงานท้องถิ่น สิ่งนี้ทำให้ประชาชนมั่นใจว่าผู้สมัครไม่ได้ทำงานเพียงลำพัง แต่มีเครือข่ายคอยสนับสนุนการพัฒนา 3) การสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของพรรคกับผลประโยชน์ท้องถิ่น แม้การสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองจะช่วยสร้างความแข็งแกร่ง แต่ผู้สมัครควรเน้นย้ำว่าผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ต้องมาก่อน ไม่ใช่การทำงานเพื่อผลประโยชน์ของพรรคการเมืองอย่างเดียว การแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในเรื่องนี้จะช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจและเลือกสนับสนุน

9. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การแสดงวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้สมัครควรมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่อย่างรอบด้านและชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน การนำเสนอวิสัยทัศน์ที่จับต้องได้จะช่วยสร้างแรงศรัทธาและความมั่นใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำที่ดีต้องแสดงให้เห็นถึงการกล้าตัดสินใจ การบริหารจัดการปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบและการเลือกแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าผู้สมัครสามารถเผชิญกับความท้าทายและนำพาชุมชนไปสู่ความก้าวหน้าได้ 3) การเป็นผู้นำที่เข้าถึงง่ายและสร้างแรงบันดาลใจ นอกจากความเด็ดขาดในการตัดสินใจแล้ว ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ใส่ใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ภาวะผู้นำเชิงมีส่วนร่วมนี้จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชน

ภาพที่ 4.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัย ได้ทำการสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ไว้ตามลำดับ ต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 379 คน

5.1.1.1 ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 51.45 และเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 48.55

5.1.1.2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 26-35 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 35.09 รองลงมา คือ อายุ 36-45 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.07 อายุ 46-55 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19 อายุ 18-25 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.08 อายุ 55 ปีขึ้นไป จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 ตามลำดับ

5.1.1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.98 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.58 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.73 ประถมศึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.94 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.76 ตามลำดับ

5.1.1.4 ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.97 รองลงมา คือ อาชีพค้าขาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78 อาชีพรับราชการ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.46 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.87 อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.23 อาชีพลูกจ้างเอกชน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.97 อาชีพรัฐวิสาหกิจ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.65 และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07

5.1.1.5 ด้านการเลือกผู้สมัคร พบว่า ส่วนใหญ่เลือกผู้สมัครรายใหม่ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 65.44 และเลือกผู้สมัครรายเดิม จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 34.56

5.1.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.89) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.32) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ($\overline{X}$ = 4.31) ปัจจัยด้านผลงานในอดีต ($\overline{X}$ = 4.03) ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง ($\overline{X}$ = 3.80) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ($\overline{X}$ = 3.76) ปัจจัยด้านหัวคะแนน ($\overline{X}$ = 3.76) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.69) ปัจจัยด้านนโยบาย ($\overline{X}$ = 3.66) ปัจจัยด้านผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.66) ตามลำดับ

5.1.2.1 ด้านรูปแบบการหาเสียง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.80) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดประชุมหาเสียงในชุมชนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสาร นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.90) รองลงมา คือ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก เป็นวิธีการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.82) การแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ช่วยให้ผู้สมัคร นายก อบต. สร้างการรับรู้และการยอมรับจากประชาชนได้ดี ($\overline{X}$ = 3.80) การเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรงช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.77) การโฆษณาผ่านวิทยุช่วยให้ผู้สมัครนายก อบต. สร้างความสนใจจากประชาชนได้ดี ($\overline{X}$ = 3.70) ตามลำดับ

5.1.2.2 ด้านนโยบาย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ นโยบายด้านการศึกษาที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถยกระดับการศึกษาของเยาวชนในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.82) นโยบายทางเศรษฐกิจที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.70) นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถลดปัญหามลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.63) นโยบายการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถสร้างความเท่าเทียมในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.58) และนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้สมัคร นำเสนอสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนได้ ($\overline{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

5.1.2.3 ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้สมัครเป็นบุคคลในสถานบันการศึกษาที่เคยศึกษาทำให้มีความคุ้นเคย ($\overline{X}$ = 4.06) ผู้สมัครเคยมีบทบาทในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมในชุมชนที่มีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.96) ผู้สมัครมีความสัมพันธ์เชิงสังคม เช่น เป็นเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง ($\overline{X}$ = 3.65) รู้จักผู้สมัครเนื่องจากเป็นบุคคลที่มาจากท้องถิ่นเดียวกัน ($\overline{X}$ = 3.64) และมีความคุ้นเคยกับผู้สมัครในระดับส่วนตัว เช่น เคยพบปะพูดคุย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ($\overline{X}$ = 3.50) ตามลำดับ

5.1.2.4 ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.92) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหาร ($\overline{X}$ = 3.69) ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมของผู้สมัครช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.66) ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารของผู้สมัครมีผลต่อ

การตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.62) และบุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชนของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.56) ตามลำดับ

5.1.2.5 ด้านผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.66) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ รับเข้าทำงาน ($\overline{X}$ = 3.83) รองลงมา คือ การเสนอเงินหรือสิ่งตอบแทนทางการเงินเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียง ($\overline{X}$ = 3.77) การมอบของขวัญหรือสิ่งของเพื่อดึงดูดให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.68) ผลประโยชน์บางอย่างเพื่อแลกกับการสนับสนุนผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.56) และการสัญญาว่าจะสนับสนุนโครงการพัฒนาในท้องถิ่นสามารถเพิ่มโอกาสในการได้รับคะแนนเสียงของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.48) ตามลำดับ

5.1.2.6 ด้านหัวคะแนน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.76) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ หัวคะแนนสามารถรับฟังปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่และถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 3.99) รองลงมา คือ หัวคะแนนที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.82) หัวคะแนนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุจะมีผลต่อการเพิ่มคะแนนเสียงของผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.75) การที่หัวคะแนนเป็นบุคคลที่ไว้วางใจในชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 3.63) และหัวคะแนนมีการสื่อสารและโน้มน้าวใจสามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้ ($\overline{X}$ = 3.59) ตามลำดับ

5.1.2.7 ด้านผลงานในอดีต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การที่ผู้สมัครมีประวัติเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียงจะทำให้ทีมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.21) รองลงมา คือ ผู้สมัครมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนจะส่งผลให้มีความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 4.19) ผู้สมัครเคยมีส่วนร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นช่วยให้ตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.15) ผู้สมัครมีประสบการณ์ทางการเมืองหรือมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรจะทำให้ตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.05) และผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น ความสำเร็จในการบริหารธุรกิจมีผลต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัคร ($\overline{X}$ = 3.55) ตามลำดับ

5.1.2.8 ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้สมัครมีเครือข่ายทางการเมืองจากการเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งผลต่อความไว้วางใจ ($\overline{X}$ = 4.48) รองลงมา คือ ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.32) ภาพลักษณ์ของผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.31) การที่ผู้สมัครได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณและผู้ช่วยหาเสียงจากพรรค การเมือง ทำให้มองเห็นถึงความตั้งใจและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.27) และผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้สมัครอิสระและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.16) ตามลำดับ

5.1.2.9 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้สมัครที่มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุน

($\overline{X}$ = 4.39) รองลงมา คือ ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้สมัคร มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.32) ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะชนของผู้สมัครมีผลต่อความเชื่อมั่นในการเลือกตั้ง ($\overline{X}$ = 4.31) ผู้สมัครที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนจะได้รับความไว้วางใจ ($\overline{X}$ = 4.30) และความสามารถในการเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้สมัครส่งผลต่อการสนับสนุน ($\overline{X}$ = 4.26) ตามลำดับ

5.1.3 การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านผลงานในอดีต (X_7) ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง (X_8) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร (X_4) ปัจจัยด้านนโยบาย (X_2) โดยเขียนสมการคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ Y = 325 + .429 (X_7) + .231 (X_8) + .162 (X_2) + .093 (X_4) โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 93.40

5.1.4 สรุปข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

5.1.4.1 ปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การใช้สื่อสาร ที่เหมาะสมกับชุมชน ผู้สมัครควรเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงคนในพื้นที่ได้จริง เช่น การพบปะพูดคุยกับชาวบ้านแบบตัวต่อตัว การใช้เสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ในชุมชน การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับลักษณะประชากรจะช่วยให้สารที่ต้องการสื่อสารเข้าถึงและเข้าใจได้ง่ายขึ้น 2) การนำเสนอเนื้อหาที่ชัดเจนและจริงใจรูปแบบการหาเสียงควรมุ่งเน้นความเรียบง่าย ชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากกว่าการใช้คำขวัญหรือถ้อยคำกว้าง ๆ ผู้สมัครควรสื่อสารแนวนโยบายหรือแผนการทำงานในรูปแบบที่ประชาชนจับต้องได้และสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้สมัครมีความตั้งใจและจริงใจในการพัฒนา 3) การมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชน การลงพื้นที่พบปะ เยี่ยมบ้าน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่องเป็นรูปแบบการหาเสียงที่สร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจแก่ประชาชน ผู้สมัครที่ใช้วิธีนี้จะทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าผู้สมัครเข้าถึงง่ายและมีความเข้าใจในชีวิตจริงของประชาชนในพื้นที่

5.1.4.2 ปัจจัยด้านนโยบาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ผู้สมัครควรจัดทำนโยบายที่สะท้อนปัญหาและความต้องการเฉพาะพื้นที่ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า การเกษตร และสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการบริหารงานจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนเผชิญอยู่จริง ๆ ไม่ใช่นโยบายที่ไกลตัวหรือไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 2) การนำเสนอนโยบายที่มีความเป็นไปได้และมีความต่อเนื่อง นโยบายควรมีความสมจริง สามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ และควรสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัด เพื่อสร้างความต่อเนื่อง ไม่เป็นเพียงการหาเสียงชั่วคราว แต่สามารถนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมในระยะยาว 3) การสื่อสารนโยบายอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ผู้สมัครควรอธิบายรายละเอียดของนโยบายและแนวทางการดำเนินงานอย่างโปร่งใส เช่น แหล่งงบประมาณ ระยะเวลา และกลไกการติดตามผล รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรวจสอบ เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.1.4.3 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนผ่านความสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ผู้สมัครควรใช้ความเป็นคนในพื้นที่ ความคุ้นเคยส่วนตัว หรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพื่อนบ้าน และเครือข่ายสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ โดยแสดงออกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนและการช่วยเหลือประชาชนในโอกาสต่าง ๆ จะสร้างความไว้วางใจและความอบอุ่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การแสดงออกถึงความรับผิดชอบและจริงใจในความสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะมีคุณค่าเพิ่มขึ้น หากผู้สมัครสามารถแสดงให้เห็นถึงความจริงใจ ไม่ใช่เพียงการสร้างความสัมพันธ์เพื่อช่วงการหาเสียงเท่านั้น แต่ควรเป็นความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง โดยผู้สมัครสามารถรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือชาวบ้านในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างจริงใจ 3) การใช้เครือข่ายทางสังคมเพื่อขยายความสัมพันธ์ในวงกว้าง ผู้สมัครควรใช้เครือข่ายของญาติ เพื่อนสนิท หรือผู้นำชุมชนที่ตนเองมีความสัมพันธ์ที่ดีอยู่แล้วในการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและขยายการยอมรับไปยังกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้สมัครเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในฐานะบุคคลที่ประชาชนไว้วางใจ

5.1.4.4 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือและโปร่งใส ผู้สมัครควรแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สุจริต และความโปร่งใสในการดำเนินงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน ภาพลักษณ์ที่ดีจะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่าหากได้รับเลือกตั้งจะสามารถบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและปราศจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน 2) การมีความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนา คุณลักษณะที่สำคัญ คือ ความรู้ด้านการบริหารท้องถิ่น ความเข้าใจปัญหาเชิงโครงสร้างในพื้นที่ และความสามารถในการกำหนดทิศทางการพัฒนาผู้สมัครควรสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนเพื่อสร้างแรงศรัทธาและทำให้ประชาชนเห็นถึงความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน 3) การเข้าถึงง่ายและมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร สุภาพ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่าย ทั้งในเชิงการสื่อสารและการปฏิบัติตน ความสามารถในการรับฟังปัญหาและแสดงความคิดเห็นร่วมกับชุมชนอย่างเปิดกว้างจะช่วยให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจผู้สมัครมากยิ่งขึ้น

5.1.4.5 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรม ผู้สมัครควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ เช่น เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เกษตรกร และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์อย่างครอบคลุมและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ 2) การสร้างประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ยั่งยืน ผู้สมัครควรเน้นการจัดทำโครงการพัฒนาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาว เช่น การปรับปรุงถนน ระบบชลประทาน การจัดหาน้ำสะอาด หรือการพัฒนาตลาดชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์เชิงโครงสร้างที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ไม่ใช่การมุ่งเน้นผลประโยชน์เฉพาะหน้าเพียงช่วงการเลือกตั้ง 3) การบริหารงบประมาณเพื่อผลประโยชน์สาธารณะอย่างโปร่งใส ผู้สมัครควรนำเสนอแนวทางการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล พร้อมเปิดเผยข้อมูลการใช้งบประมาณและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าทรัพยากรของชุมชนจะถูกใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างแท้จริง

5.1.4.6 ปัจจัยด้านหัวคะแนน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การเลือกหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับในชุมชน ผู้สมัครควรคัดเลือกหัวคะแนนที่มีความสัมพันธ์อันดีกับคนในพื้นที่ มีภาพลักษณ์

ที่น่าเชื่อถือ และเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพ เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในสังคมท้องถิ่น เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การพัฒนาศักยภาพหัวคะแนนให้สื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ผู้สมัครควรจัดให้มีการอบรมหรือสร้างความเข้าใจให้กับหัวคะแนนเกี่ยวกับนโยบาย จุดยืน และวิสัยทัศน์ของตนเอง เพื่อให้หัวคะแนนสามารถถ่ายทอดข้อมูลไปยังประชาชนได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ลดความเสี่ยงของการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนหรือบิดเบือน 3) การสร้างแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องของหัวคะแนน ผู้สมัครควรดูแลหัวคะแนนให้มีแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การให้การยอมรับในบทบาท การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ หรือการแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจ การดูแลหัวคะแนนอย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้างความภักดี และทำให้พวกเขาทำหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

5.1.4.7 ปัจจัยด้านผลงานในอดีต มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การนำเสนอผลงานที่จับต้องได้และเห็นผลจริง ผู้สมัครควรสื่อสารผลงานที่ผ่านมาอย่างเป็นรูปธรรม เช่น โครงการพัฒนาถนน การปรับปรุงระบบประปา การจัดการขยะ หรือการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความมุ่งมั่นและความสามารถในการบริหารงานที่เคยทำสำเร็จแล้วจริง ๆ 2) การสื่อสารผลงานโดยเชื่อมโยงกับประโยชน์ของประชาชน ผลงานในอดีตควรถูกนำเสนอในลักษณะที่ประชาชนเห็นว่าตนเองหรือครอบครัวได้รับประโยชน์โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้านสวัสดิการ คุณภาพชีวิต หรือรายได้ เพื่อสร้างความรู้สึกว่าผู้สมัครคือบุคคลที่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่ชุมชนได้จริง 3) การต่อยอดผลงานเดิมให้เกิดความต่อเนื่องผู้สมัครควรชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการต่อยอดและพัฒนาผลงานเดิมให้ดียิ่งขึ้น แทนที่จะเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เช่น การต่อยอดโครงการเกษตรให้เป็นระบบตลาดชุมชน หรือการขยายโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุมมากขึ้น สิ่งนี้จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ของผู้สานต่อความสำเร็จและเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน

5.1.4.8 ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การสร้างความน่าเชื่อถือจากการสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมือง ผู้สมัครที่มีการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่มีชื่อเสียง มักได้รับความไว้วางใจจากประชาชนมากขึ้น เพราะประชาชนมองว่าเบื้องหลังผู้สมัครมีทีมงานและกลไกสนับสนุนที่แข็งแรง สามารถผลักดันนโยบายและโครงการได้จริง 2) การใช้เครือข่ายพรรคหรือกลุ่มการเมืองเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย ผู้สมัครสามารถใช้เครือข่ายของกลุ่มหรือพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลไกช่วยเหลือทั้งในด้านทรัพยากร งบประมาณ และองค์ความรู้ในการบริหารงานท้องถิ่น สิ่งนี้ทำให้ประชาชนมั่นใจว่าผู้สมัครไม่ได้ทำงานเพียงลำพัง แต่มีเครือข่ายคอยสนับสนุนการพัฒนา 3) การสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของพรรคกับผลประโยชน์ท้องถิ่น แม้การสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองจะช่วยสร้างความแข็งแกร่ง แต่ผู้สมัครควรเน้นย้ำว่าผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ต้องมาก่อน ไม่ใช่การทำงานเพื่อผลประโยชน์ของพรรคการเมืองอย่างเดียว การแสดงจุดยืนที่ชัดเจนในเรื่องนี้จะช่วยให้ประชาชนเกิดความมั่นใจและเลือกสนับสนุน

5.1.4.9 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การแสดงวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้สมัครควรมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่อย่างรอบด้านและชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือคุณภาพชีวิตของประชาชน การนำเสนอวิสัยทัศน์ที่จับต้องได้จะช่วยสร้างแรงศรัทธาและความมั่นใจให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2) การตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์และแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำที่ดีต้องแสดงให้เห็นถึงการกล้าตัดสินใจ การบริหารจัดการ

ปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบและการเลือกแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าผู้สมัครสามารถเผชิญกับความท้าทายและนำพาชุมชนไปสู่ความก้าวหน้าได้ 3) การเป็นผู้นำที่เข้าถึงง่ายและสร้างแรงบันดาลใจ นอกจากความเด็ดขาดในการตัดสินใจแล้ว ผู้สมัครควรมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ใส่ใจ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ภาวะผู้นำเชิงมีส่วนร่วมนี้จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชน

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผล ไว้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผลงานในอดีต ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ปัจจัยด้านนโยบาย ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1.1 ปัจจัยด้านผลงานในอดีต ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า 1) ประชาชนในระดับท้องถิ่นมักใช้ผลงานที่เป็นรูปธรรม เป็นเกณฑ์หลักในการประเมินศักยภาพและความน่าเชื่อถือของผู้สมัครกรณีเคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดบริการสาธารณะ การสนับสนุนกิจกรรมชุมชน หรือการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชน เมื่อประชาชนเห็นผลลัพธ์ของการทำงานในอดีตที่ชัดเจน จึงเกิดความเชื่อมั่นว่าผู้สมัครรายนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหากได้รับเลือกอีกครั้ง 2) กรณีเป็นผู้สมัครรายใหม่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหมูม่นพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานของผู้สมัคร การทำกิจกรรมเพื่อสังคม กิจกรรมทางประเพณีและศาสนา มีผลงานเป็นที่รู้จักของประชาชน สามารถได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและมีโอกาสได้รับเลือก ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ฐิติมา อิ่มรัตน์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมงอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง คือ ผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัคร หัวคะแนนของผู้สมัคร และความสมเหตุสมผลในการเลือกผู้สมัคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารดี ชินโซ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น คือ รณรงค์ส่งเสริมคุณลักษณะของผู้สมัครและผลงานในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครที่ทำคุณประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลมากที่สุดก่อนตัดสินใจเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร บัวติก (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาล ได้แก่ ปัจจัยความซื่อสัตย์สุจริต

ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และปัจจัยผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nyholt (2024) ได้ทำการศึกษาการเลือกตั้งในเดนมาร์ก พบว่า ผู้สมัครที่มีผลงานในพื้นที่จะถูกมองว่ามีความรับผิดชอบต่อชุมชนและใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่า ส่งผลให้ได้รับความไว้วางใจสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับ Brouard, et al. (2025) ที่ยืนยันว่าประชาชนมักลงโทษหรือให้รางวัลผู้บริหารจากการจัดการในอดีต โดยเฉพาะช่วงวิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยิ่งตอกย้ำว่าการประเมินผลงานในอดีตมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง และยังสอดคล้องกับ Schulte-Cloos, et al. (2023) ที่ชี้ว่าผู้สมัครท้องถิ่นซึ่งมีผลงานในพื้นที่จะได้รับความไว้วางใจและได้เปรียบเชิงการเลือกตั้งมากกว่าผู้สมัครที่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์ในชุมชน

5.2.1.2 ปัจจัยด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองเป็นปัจจัยที่สร้าง ความน่าเชื่อถือและความมั่นใจทางการเมืองให้กับผู้สมัคร เนื่องจากประชาชนในตำบลหมูม่นจำนวนหนึ่งมองว่าพรรคการเมืองเป็นสถาบันที่มีโครงสร้างการบริหารจัดการ มีอุดมการณ์ นโยบาย และเครือข่ายสนับสนุนที่ชัดเจน การที่ผู้สมัครสังกัดหรือมีความเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองใหญ่ จึงทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถนำทรัพยากร งบประมาณ และโครงการต่าง ๆ มาสู่ท้องถิ่นได้มากกว่าผู้สมัครอิสระ นอกจากนี้ในระดับตำบลประชาชนยังพิจารณาว่าการสังกัดพรรคการเมืองเป็นการรับประกันความต่อเนื่องของนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองสังกัด และปัจจัยด้านรูปแบบการหาเสียง สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุลีมาศ แปลงศร (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรย่อยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน บุญยัง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การส่วนตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาตำบลคูเมืองความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาเขตตำบลคูเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schulte-Cloos, et al. (2023) ที่ชี้ว่าความเชื่อมโยงของผู้สมัครกับเครือข่ายการเมืองและอัตลักษณ์ทางพื้นที่ ช่วยเพิ่มความได้เปรียบเชิงการแข่งขันในการเลือกตั้งท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hunt, et al., 2025) มุ่งสำรวจว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในสหรัฐฯ ให้ความสำคัญกับลักษณะของผู้สมัครในระดับท้องถิ่น (Local Embeddedness) พบว่า การให้คุณค่าแก่ผู้สมัครที่มีความเชื่อมโยงในพื้นที่

เช่น ประวัติอาศัยอยู่ การทำกิจกรรมในท้องถิ่น เครือข่ายท้องถิ่น การเชื่อมโยงทางสังคม ยังคงมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่น

5.2.1.3 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในตำบลหมูม่นพิจารณาลักษณะส่วนบุคคลของผู้สมัครเป็นเกณฑ์สำคัญในการตัดสินใจ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความใกล้ชิดและเป็นกันเอง การเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนบุคลิกภาพภายนอกที่น่าเชื่อถือ สะท้อนถึงความสามารถในการเป็นผู้นำที่เหมาะสมและสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนว่าผู้สมัครจะสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้ ในกรณีของตำบลหมูม่นซึ่งมีลักษณะเป็นสังคมท้องถิ่นที่ผู้คนรู้จักคุ้นเคยกัน การแสดงออกถึงความเป็นมิตร การเข้าถึงง่ายและการมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญ ผู้สมัครที่มีคุณลักษณะดังกล่าวย่อมได้รับความไว้วางใจจากประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร พิกุลงามโชติ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ Carnes and Holbein (2022) ที่ชี้ว่าคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและความจริงใจของผู้สมัครท้องถิ่นมีผลต่อความน่าเชื่อถือและความนิยมในการเลือกตั้ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hunt, et al. (2025) ซึ่งยืนยันว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังคงให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของผู้สมัครในฐานะคนท้องถิ่นที่เข้าถึงได้ง่ายและมีความเชื่อมโยงกับพื้นที่และสอดคล้องกับงานของ Nyholt (2024) ที่พบว่าผู้สมัครที่มีภาพลักษณ์ใกล้ชิดกับประชาชน มักถูกมองว่าเป็นตัวแทนที่แท้จริงของชุมชนและได้รับความไว้วางใจมากกว่า

5.2.1.4 ปัจจัยด้านนโยบาย ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในระดับท้องถิ่นมักพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนโยบายที่ผู้สมัครเสนอ โดยเฉพาะนโยบายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพชีวิต เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมอาชีพ การดูแลเกษตรกรและสวัสดิการสังคม รวมถึงนโยบายด้านการศึกษา และสาธารณสุข หากนโยบายของผู้สมัครมีความชัดเจน ตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน และสามารถปฏิบัติได้จริงย่อมทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจและตัดสินใจสนับสนุนผู้สมัครคนนั้น ในกรณีตำบลหมูม่นซึ่งมีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งชนบทประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายที่จับต้องได้และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การสร้างถนนหนทาง การสนับสนุนตลาดชุมชน และการจัดสวัสดิการพื้นฐาน ผู้สมัครที่สามารถสื่อสารนโยบายเหล่านี้ได้อย่างตรงประเด็น จึงมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปูรณัช ขำสุวรรณ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองคการบริหารสวนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะให้ความสำคัญกับนโยบายมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา คมใน (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยามากที่สุด คือ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านด้านนโยบายของผู้สมัคร สอดคล้องกับงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2564) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายเป็นหนึ่งในตัวแปรหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน โดยเฉพาะนโยบายที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสวัสดิการของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้คนเห็นและได้รับผลประโยชน์โดยตรง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ Stokes (2005) ที่ชี้ว่านโยบายที่เป็นรูปธรรมและตรงกับความต้องการของประชาชนจะเพิ่มความไว้วางใจและการสนับสนุนทางการเมือง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Mares and Young (2016) ที่พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ชนบทให้ความสำคัญกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และสอดคล้องกับงานวิจัยร่วมสมัยของ Hunt, et al. (2025) ที่ยืนยันว่าแม้จะมีอิทธิพลของปัจจัยด้านพรรคและตัวบุคคลแต่นโยบายที่จับต้องได้ยังเป็นเกณฑ์สำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนำค่าเฉลี่ยรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำมาสร้างข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1.1 ด้านรูปแบบการหาเสียง ผู้สมัครควรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อวิทยุชุมชนหรือวิทยุท้องถิ่นในการสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ของตนเอง เนื่องจากวิทยุเป็นสื่อที่เข้าถึงคนในพื้นที่ได้ง่าย และรวดเร็ว โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนวัยกลางคนและผู้สูงอายุที่ยังคงนิยมรับฟังวิทยุ การใช้เนื้อหาที่กระชับ ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและสร้างการยอมรับได้มากขึ้น

5.3.1.2 ด้านนโยบาย ผู้สมัครควรนำเสนอนโยบายโครงสร้างพื้นฐานที่ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เช่น การปรับปรุงถนน ทางเดิน ระบบประปา ไฟฟ้า และการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตประจำวัน การสื่อสารนโยบายควรแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างเป็นรูปธรรม

5.3.1.3 ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ไม่จำกัดเฉพาะช่วงการหาเสียง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ การช่วยเหลือในโอกาสต่าง ๆ และการพบปะพูดคุยกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำที่เข้าถึงง่ายและใส่ใจประชาชน

5.3.1.4 ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาบุคลิกภาพที่แสดงถึงความเป็นมิตร ความจริงใจ และความเข้าใจต่อความต้องการของชุมชน เช่น การพูดจาสุภาพ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างตั้งใจ และการแสดงออกถึงความห่วงใยต่อปัญหาของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดผู้สมัครมากขึ้น

5.3.1.5 ด้านผลประโยชน์ ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำเสนอนโยบายหรือโครงการพัฒนาที่มีความเป็นไปได้จริงและตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ เช่น โครงการด้านสาธารณูปโภค

การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่ควรสัญญาในลักษณะที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจทำให้ขาดความน่าเชื่อถือภายหลังการได้รับเลือกตั้ง

5.3.1.6 ด้านหัวคะแนน ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรคัดเลือกหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือในชุมชน มีบุคลิกภาพที่เข้ากับคนง่ายและสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนและจริงใจ โดยหัวคะแนนควรเป็นผู้ที่ประชาชนยอมรับ เช่น ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุที่มีบารมี หรือบุคคลที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชน การมีหัวคะแนนที่เข้มแข็งจะช่วยสร้างการยอมรับในนโยบายและเพิ่มโอกาสในการได้รับคะแนนเสียง

5.3.1.7 ด้านผลงานในอดีต ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำเสนอผลงานในอาชีพปัจจุบันหรืออดีตที่สามารถสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการ ความมีวิสัยทัศน์และความรับผิดชอบ เช่น ความสำเร็จในการบริหารธุรกิจ การบริหารโครงการ หรือการจัดการองค์กรที่ผ่านมาจนเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน

5.3.1.8 ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรเข้าถึงการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่ ควรใช้จุดแข็งด้านเครือข่าย บุคลากร และนโยบายที่พรรคมีอยู่แล้วมาเป็นข้อได้เปรียบในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ผู้สมัครควรเชื่อมโยงนโยบายพรรคกับความต้องการของชุมชนอย่างสร้างสรรค์

5.3.1.9 ด้านภาวะผู้นำ ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ควรแสดงให้เห็นถึงบทบาทและความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น การจัดโครงการเพื่อเยาวชน การสนับสนุนด้านการศึกษา การดูแลสิ่งแวดล้อม หรือการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่สร้างภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำเพื่อสังคมให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรขยายการวิจัยไปยังหลายอำเภอหรือหลายจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งในบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่หลากหลายจะช่วยให้ได้ข้อสรุปที่มีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เชิงนโยบายในระดับกว้างมากขึ้น ตลอดจนศึกษาความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกตั้งตามกลุ่มประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เพื่อทำความเข้าใจว่ากลุ่มต่าง ๆ มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งแตกต่างกันหรือไม่

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ความเชื่อมโยงทางการเมืองระดับชาติ หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เพื่อให้เข้าใจพลวัตทางการเมืองท้องถิ่นในมิติที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

5.3.2.3 ควรศึกษาว่าการมีพรรคการเมืองสนับสนุนสร้างความแตกต่างต่อโอกาสในการชนะเลือกตั้งและความเชื่อมั่นของประชาชนมากน้อยเพียงใด เทียบกับผู้สมัครอิสระเพื่อสะท้อนให้เห็นบทบาทที่แท้จริงของพรรคการเมืองระดับชาติที่ส่งผลต่อการเมืองท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกทิพย์ พัฒนาพัวพันธ์. (2539). *เทคนิคการได้กลุ่มตัวอย่าง.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กรมการปกครอง. (2539). *กฎหมาย ระเบียบ และขอบังคับ องค์การบริหารสวนตำบล.* กรุงเทพฯ: ส่วนทองถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). *การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2558). *แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.

ขจรศักดิ์ ทองขาว. (2562). *การพัฒนาที่ยั่งยืนในการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัยพจน์ จำเริญนิติพงศ์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชุติมา ศิริเมธาวี. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

ชุรีพร สีสนิท. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการตัดสนใจลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาวของลูกค้าบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฐิติมา อิ่มรัตน์. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโขมง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี.* จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ดาวเรือง นาคสวัสดิ์. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุโขทัย ในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: คบไฟ.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2560). *ความคิด ความรู้ และอำนาจการเมืองในการปฏิวัติสยาม.* นนทบุรี: ฟ้าเดียวกัน

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

เบญจพร อาจวิชัย. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม: กรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปณิธาน วัฒนพรมัย. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในเขตชนบท. *วารสารสังคมศาสตร์,* 10(1), 89-112.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2542). *การพัฒนาชุมชนชนบท: การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพัฒนาชุมชน* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปวีณา คมใน. (2566). *การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ปูรณัช ขำสุวรรณ. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์,* 7(2), 12-24.

พรหมเทพ ภูกัน. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พระนิทัศน์ วงศ์วังเพิ่ม. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาแก้ว อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์,* 18(3), 233-244.

พันธุ์ทิพา อัครธีรนัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก: ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559 วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

พิไลวรรณ กนกทัณฑ์. (2560). *พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภัทรวดี แก้วประดับ. (2545). *การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี ชินโช (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น,* 10(3), 111-122.

ยุพิน บุญยัง. (2565). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การส่วนตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. *วารสารวิชาการรัตนบุศย์,* 4(1), 1-9.

รชต จุฑาผิว. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1. *วารสารราชนครินทร์,* 13(2), 193-201.

ลัคนา ถูระบุตร. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)กรณีศึกษา อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

วรงค์ วิจิตรวัฒนาการ. (2564). *พฤติกรรมทางการเมืองและการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง: หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วรวิทย์ บุญทวี. (2562). การเมืองท้องถิ่นและพฤติกรรมการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วุฒิชัย จำนงค์. (2525). *พฤติกรรมการตัดสินใจ.* กรุงเทพฯ: บารมีการพิมพ์.

ศุภกร บัวติก. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถาบันพระปกเกล้า. (2560). *บันทึกเรื่องเด่นรางวัลพระปกเกล้า: ท้องถิ่นกับการบริการสาธารณะ.* กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2551). *การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกระทำของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

สมชาย หงส์ทอง. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่น. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์,* 4(2), 45-67.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2546). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2559). *การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการบรรจุเป็นบทบัญญัติทางกฎหมายไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สิวาพร สุขเอียด. (2560). *ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: การปกครองส่วนท้องถิ่น.

สุคนธ์ เถาทอง. (2561). *คุณลักษณะของนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ในเขตเทศบาลเมืองควนลัง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุริยา สมุจจวง. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุลีมาศ แปลงศรี. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในจังหวัดนครพนม. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ,* 2(4), 479-500.

โสภณ พรโชคชัย. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสในการปกครองท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น. (2567). *ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์.* กาฬสินธุ์: องค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น.

อมร พิกุลงามโชติ. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารศิลปะการจัดการ,* 7(3), 1248-1264.

อมรวิชช์ นาครทรรพ. (2560). *การบริหารเศรษฐกิจและการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรัญญา เริงสำราญ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี: ศึกษาในห้วงเวลา พ.ศ. 2557* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เอกชัย สุมาวงศ์. (2561). *โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในการปกครองท้องถิ่น.* นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.

Allison, G.T. (1971). *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*. Boston: Little, Brown.

Anderson, J.E. (1994). *Public policy-making: An introduction* (2nd ed.). New York: Houghton Mifflin.

Anthony, D. (1957). *An Economic Theory of Democracy.* New York: Harper and Brothers Publishers.

Arrow, K.J. (1963). *Social Choice and Individual Values.* New York: John Wiley and Sons.

Barber, B.R. (2013). If Mayors Ruled the World: Dysfunctional Nations, Rising Cities. *Czech Journal of International Relations,* 52(1), 68-72.

Barnard, C.I. (1938). *The Functions of the Executive.* Cambridge, MA: Harvard University Press.

Bossert, T.J. (1998). Analyzing the decentralization of health systems in developing countries: Decision space, innovation and performance. *Social Science and Medicine,* 47(10), 1513-1527.

Carnes, N. and Holbein, J.B. (2022). The personal vote and class bias: Evidence from U.S. elections. *American Political Science Review,* 116(3), 910-926.

Cheema, G.S. and Rondinelli, D.A. (Eds.). (1983). *Decentralization and development: Policy implementation in developing countries*. London Sage: SAGE Publications.

Crook, R.C. and Manor, J. (1998). *Democracy and decentralization in South Asia and West Africa: Participation, accountability and performance*. Cambridge: Cambridge University Press.

Dahl, R.A. (1961). *Who Govern democracy and power in an American city.* New Haven: Yale University.

Dahl, R.A. (1971). *Polyarchy: Participation and Opposition*. New Haven: Yale University Press.

Devos, T. and Hippler, H.J. (1969). Public opinion and political participation. *American Journal of Public Health,* 96, 1342-1346.

Dewey, J. (1910). *How we think*. Boston: Heath.

Diamond, L. (2008). *The Spirit of Democracy: The Struggle to Build Free Societies Throughout the World.* New York: Times Books.

Downs, A. (1957). An Economic Theory of Democracy Author(s): Anthony Downs Source. *The Journal of Political Economy,* 65(2).

Downs, A. (1957). *An Economic Theory of Democracy.* New York: Harper and Row.

Drucker, P.F. (1954). *The Practice of Management*. New York: Harper and Brothers.

Drucker, P.F. (1954). *The Practice of Management.* New York: Harper Row.

Easton, D. (1965). *A Framework for Political Analysis.* Engle-Wood Cliffs: Prentice Hall.

Faguet, J.P. (2012). *Decentralization and Popular Democracy: Governance from Below in Bolivia.* University of Michigan Press.

Falleti, T.G. (2005). A sequential theory of decentralization: Latin American cases in comparative perspective. *American Political Science Review,* 99(3), 327–346.

Fishkin, J.S. (2011). *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation.* Oxford, England: Oxford University Press.

Freeman, R.E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman.

Gulley, H.E. (1963). *Discussions Conference and Group Process.* New York: Hoit, Rinehart and Winston.

Habermas, J. (1996). *Between Facts and Norms: Contributions to a Discourse Theory of Law and Democracy (Trans. William Rehg).* Cambridge, MA: The MIT Press.

Held, D. (2006). *Models of Democracy.* Stanford, CA: Stanford University Press.

Hunt, W., Smith, D.A. and Wilson, R. (2025). Do local politics still matter? Nationalization of voting behavior in contemporary democracies. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties,* 35(1), 1-22.

Hunt, W., Smith, D.A. and Wilson, R. (2025). Local versus national influences on electoral decision-making. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties,* 14(3), 12-20.

Huntington, S.P. (1991). *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century.* New York: University of Oclahoma Press.

Inglehart, R. (1997). *Modernization and Post modernization: Cultural, Economic, and Political Change in 43 Societies.* Princeton, NJ: Princeton University Press.

James, F. (2011). *When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation.* Oxford University Press: USA.

Janis, I.L. (1982). *Groupthink: Psychological Studies of Policy Decisions and Fiascos.* Boston: Houghton Mifflin.

Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow.* New York: Macmillan.

Kahneman, D. and Tversky, A. (1974). Judgment under uncertainty: Heuristics and biases. *Science,* 185, 1124-1131.

Kahneman, D. and Tversky, A. (1979). Prospect theory: An analysis of decision under risk. *Econometrical,* 47(2), 263-291.

Key, V.O.Jr. (1961). *Public Opinion and American Democracy.* New York: Alfred A Knopf.

Klein, G. (1993). *Sources of Power: How People Make Decisions.* Cambridge, MA: MIT Press.

Kotler, P. (2000). *Marketing Management.* New Jersey: Prentice-Hall.

Kymlicka, W. (1995). *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights.* Oxford: Clarendon Press.

Laski, H.J. (1937). *The danger of being a gentleman and other essays*. New York: The Viking Press.

Lijphart, A. (1999). *Democracies: Patterns of Majoritarian and Consensus. Government in Thirty Six Countries.* New Haven, CT: Yale University Press.

Lipset, S.M. (1959). Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy. *American Political Science Review*, 53, 69-105.

Manin, B. (1997). *The principles of representative government*. New York: Cambridge University Press.

March, J.G. (1994). *A Primer of Decision Making.* New York: Free Press.

Mares, I. and Young, L. (2016). Buying, expropriating, and stealing votes. *Comparative Political Studies,* 49(13), 1632–1670.

Mill, J.S. (1861). *Considerations on representative government.* London: Parker.

Mintzberg, H., Raisinghani, D. and Theoret, A. (1976). The structure of unstructured decision processes. *Administrative Science Quarterly,* 21(2), 246-275.

Neumann, V.J. and Morgenstern, O. (1944). *Theory of Games and Economic Behavior.* Princeton: Princeton University Press.

Norton, A. (1994). *International Handbook of Local and Regional Government: A Comparative Analysis of Advance Democracies.* Vermont: Edward Elgar.

Nyholt, M. (2024). Electoral behavior and political trust in Denmark. *Scandinavian Political Studies,* 47(1), 45-68.

Oates, W.E. (1972). *Fiscal Federalism*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Ostrom, E. (1990). *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for. Collective Action.* New York: Cambridge University Press.

Ostrom, V. (1999). Polycentricity (Part 1). In Polycentricity and Local Public Economies, ed. *Michael McGinnis,* 52-74. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Payne, J.W., Bettman, J.R. and Johnson, E.J. (1993). The Adaptive Decision-Maker. *The Economic Journal,* 105(428), 235-238.

Peterson, P.E. (1981). *City Limits*. Chicago: University of Chicago Press.

Popkin, S.L. (1991). *The reasoning voter: Communication and persuasion in presidential campaigns* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.

Przeworski, A. (1999). *Democracy, Accountability, and Representation.* Cambridge: Cambridge University.

Raiffa, H. (1968). *Decision Analysis: Introductory Lectures on Choices under Uncertainty.* Author, Howard Raiffa: Published.

Rondinelli, D.A. (1981). Government decentralization in comparative perspective: Theory and practice in developing countries. *International Review of Administrative Sciences,* 47(2), 133-145.

Sartori, G. (1987). *The Theory of Democracy Revisited.* Giovanni Sartori Chatham, N.J.: Chatham House Publishers.

Schulte-Cloos, J., Leininger, A. and Meyer, T.M. (2023). The growing importance of local identities: Evidence from voting behavior in Europe. *Electoral Studies,* 82.

Schumpeter, J.A. (1942). *Capitalism, Socialism and Democracy* (3rd ed.). London: George.

Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization.* New York: Doubleday.

Simon, H.A. (1947). *Administrative Behavior.* New York: Macmillan.

Simon, H.A. (1957). *Models of Man: Social and Rational*. New York: Wiley.

Simon, H.A. (1977). *Administrative Behavior, A Study of Decision-making Processes in Administrative Organization* (2nd ed.). New York: Macmillan.

Smoke, P. (2003). Decentralization in Africa: Goals, dimensions, myths and challenges. *Public Administration and Development,* 23(1), 7-16.

Stokes, A. (2005). *A study in the relationships between organizational structures and public relations practitioner roles*. University of South Florida.

Tanavarodhom, S. (2014). Local political networks and voter decision-making in rural societies*. Journal of Asian Political Studies,* 6(2), 85-104.

Taro, Y. (1973). *Statistics: an introductory analysis.* New York: Harper and Row.

Thaler, R.H. (1980). Toward a positive theory of consumer choice. *Journal of Economic Behavior and Organization,* 1(1), 39-60.

Tilly, C. (2007). *Contentious politics and social movements. In C. Boix and S.C. Stokes (Eds.), The Oxford handbook of comparative politics.* Oxford: Oxford University Press.

Tilly, C. (2007). *Contentious politics.* Boulder, Colo: Paradigm Publishers.

Tocqueville, A. (1835). *Democracy in America.* Publisher: University of Chicago Press.

Treisman, D. (2007). *The architecture of government: Rethinking political decentralization*. New York: Cambridge University Press.

Weber, M. (1946). *The Theory of Social and Economic Organization.* London: Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
คำชี้แจง: การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง นำไปประชาสัมพันธ์ รวมทั้งประชาชนและผู้ที่สนใจใช้ในการศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลที่ตั้งใจจริงเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นและเพื่อให้เกิดการไปใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จะนำมาเสนอเป็นภาพรวม จะไม่นำเสนอเป็นรายบุคคลและจะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่านเอง

1. เพศ
   - 1.1 ☐ ชาย
   - 1.2 ☐ หญิง
2. อายุ
   - 2.1 ☐ 18-25 ปี
   - 2.2 ☐ 26-35 ปี
   - 2.3 ☐ 36-45 ปี
   - 2.4 ☐ 46-55 ปี
   - 2.5 ☐ 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
   - 3.1 ☐ ประถมศึกษา
   - 3.2 ☐ มัธยมศึกษา
   - 3.3 ☐ อนุปริญญา/ปวส.
   - 3.4 ☐ ปริญญาตรี
   - 3.5 ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ
   - 4.1 ☐ นักเรียน/นักศึกษา
   - 4.2 ☐ รับจ้างทั่วไป
   - 4.3 ☐ ลูกจ้างเอกชน
   - 4.4 ☐ เกษตรกร
   - 4.5 ☐ ค้าขาย
   - 4.6 ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
   - 4.7 ☐ รับราชการ
   - 4.8 ☐ รัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง: ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาท่านตัดสินใจเลือกใครเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

- ☐ ผู้สมัครรายเดิม
- ☐ ผู้สมัครรายใหม่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง: กรุณาใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับที่ท่านให้ความสำคัญที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน ท่านได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลต่อไปนี้ โดยพิจารณาว่ามูลเหตุอะไรที่ท่านการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อครั้งที่ผ่านมาจะมีอับดับไว้ให้เลือกตอบ 5 อันดับ ดังนี้

มากที่สุด หมายความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมากที่สุด
มาก หมายความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นมาก
ปานกลาง หมายความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นปานกลาง
น้อย หมายความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อย
น้อยที่สุด หมายความว่า ท่านให้ความสำคัญในประเด็นนั้นน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์						
1.	ด้านรูปแบบการหาเสียง					
1.1	การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก เป็นวิธีการหาเสียงที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง					
1.2	การโฆษณาผ่านวิทยุช่วยให้ผู้สมัครนายก อบต. สร้างความสนใจจากประชาชนได้ดี					
1.3	การเดินทางลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรง ช่วยสร้างความสัมพันธ์และความเชื่อมั่นให้กับผู้สมัคร					
1.4	การจัดประชุมหาเสียงในชุมชนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารนโยบายและวิสัยทัศน์ ของผู้สมัคร					
1.5	การแจกจ่ายใบปลิวและโปสเตอร์ช่วยให้ผู้สมัคร นายก อบต. สร้างการรับรู้และการยอมรับจากประชาชนได้ดี					
2.	ด้านนโยบาย					
2.1	นโยบายทางเศรษฐกิจที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจในชุมชนได้					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.2	นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ผู้สมัคร นำเสนอสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนได้					
2.3	นโยบายด้านการศึกษาที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถยกระดับการศึกษาของเยาวชนในชุมชนได้					
2.4	นโยบายการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถสร้างความเท่าเทียมในชุมชนได้					
2.5	นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะที่ผู้สมัครนำเสนอสามารถลดปัญหามลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้					
3.	ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว					
3.1	ข้าพเจ้ารู้จักผู้สมัครเนื่องจากเป็นบุคคลที่มาจากท้องถิ่นเดียวกัน					
3.2	ข้าพเจ้ามีความคุ้นเคยกับผู้สมัครในระดับส่วนตัว เช่น เคยพบปะ พูดคุย หรือทำกิจกรรมร่วมกัน					
3.3	ผู้สมัครมีความสัมพันธ์เชิงสังคมกับข้าพเจ้า เช่น เป็นเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง					
3.4	ผู้สมัครเคยมีบทบาทในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมในชุมชนที่ข้าพเจ้ามีส่วนร่วม					
3.5	ผู้สมัครเป็นบุคคลในสถานบันการศึกษาที่ข้าพเจ้าเคยศึกษาทำให้มีความคุ้นเคย					
4.	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว					
4.1	ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัครเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งของท่าน					
4.2	ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง					
4.3	ภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคมของผู้สมัครช่วยในการตัดสินใจเลือกตั้ง					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.4	บุคลิกที่มีความเป็นกันเองและเข้าใจประชาชนของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของท่าน					
4.5	มีประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหาร					
5.	ด้านผลประโยชน์					
5.1	การเสนอเงินหรือสิ่งตอบแทนทางการเงินเพื่อกระตุ้นให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลงคะแนนเสียง					
5.2	รับเข้าทำงาน					
5.3	ผลประโยชน์บางอย่างเพื่อแลกกับการสนับสนุนผู้สมัคร					
5.4	การสัญญาว่าจะสนับสนุนโครงการพัฒนาในท้องถิ่นสามารถเพิ่มโอกาสในการได้รับคะแนนเสียงของผู้สมัคร					
5.5	การมอบของขวัญหรือสิ่งของเพื่อดึงดูดให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสนับสนุนผู้สมัคร					
6.	ด้านหัวคะแนน					
6.1	การที่หัวคะแนนเป็นบุคคลที่ไว้วางใจในชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของท่าน					
6.2	หัวคะแนนสามารถรับฟังปัญหาและความต้องการของคนในพื้นที่และถ่ายทอดแก่ทีมผู้สมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6.3	หัวคะแนนมีการสื่อสารและโน้มน้าวใจสามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งได้					
6.4	หัวคะแนนที่มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครจะช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง					
6.5	หัวคะแนนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น ผู้สูงอายุจะมีผลต่อการเพิ่มคะแนนเสียงของผู้สมัคร					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	ด้านผลงานในอดีต					
7.1	ผลงานที่เคยทำในอาชีพปัจจุบัน เช่น ความสำเร็จในการบริหารธุรกิจมีผลต่อความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัคร					
7.2	การที่ผู้สมัครมีประวัติเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีชื่อเสียงจะทำให้ท่านมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร					
7.3	ผู้สมัครเคยมีส่วนร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นช่วยให้ตัดสินใจเลือกตั้ง					
7.4	ผู้สมัครมีผลงานที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนจะส่งผลให้ท่านมีความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัคร					
7.5	ผู้สมัครมีประสบการณ์ทางการเมืองหรือมีประสบการณ์ในการบริหารองค์กรจะทำให้ตัดสินใจเลือกตั้ง					
8.	ด้านเข้าร่วมกลุ่มทางการเมืองหรือพรรคการเมือง					
8.1	ผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าผู้สมัครอิสระและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง					
8.2	ผู้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของท่าน					
8.3	การที่ผู้สมัครได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร เช่น งบประมาณและผู้ช่วยหาเสียงจากพรรค การเมืองทำให้มองเห็นถึงความตั้งใจและมีผลต่อการติดสินใจเลือกตั้ง					
8.4	ผู้สมัครมีเครือข่ายทางการเมืองจากการเข้าร่วมพรรคการเมืองจะส่งผลต่อความไว้วางใจจากท่าน					
8.5	ภาพลักษณ์ของผู้สมัครที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองใหญ่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	ด้านภาวะผู้นำ					
9.1	ความสามารถในการพูดในที่สาธารณะชนของผู้สมัครมีผลต่อความเชื่อมั่นในการเลือกตั้งของท่าน					
9.2	ความสามารถในการเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของผู้สมัครส่งผลต่อการสนับสนุนของท่าน					
9.3	ผู้สมัครที่มีความสามารถในการตัดสินใจที่รอบคอบมีแนวโน้มที่จะได้รับการสนับสนุนจากท่าน					
9.4	ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของท่าน					
9.5	ผู้สมัครที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนจะได้รับความไว้วางใจจากท่าน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านรูปแบบการหาเสียง

.....

.....

.....

2. ด้านนโยบาย

.....

.....

.....

3. ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว

.....

.....

.....

4. ด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร

.....

.....

.....

5. ด้านผลประโยชน์

.....

.....

.....

6. ด้านหัวคะแนน

.....

.....

.....

7. ด้านผลงานในอดีต

.....

.....

.....

8. ด้านเข้าร่วมกลุ่มหรือพรรคการเมือง

.....

.....

.....

9. ด้านภาวะผู้นำ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ ข.1 ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X1	+1	+1	+1	3	1
X2	+1	+1	+1	3	1
X3	+1	+1	+1	3	1
X4	+1	+1	+1	3	1
X5	+1	+1	+1	3	1
X6	+1	0	+1	2	0.67
X7	+1	+1	+1	3	1
X8	+1	+1	+1	3	1
X9	+1	+1	+1	2	1
X10	+1	+1	+1	3	1
X11	+1	+1	+1	3	1
X12	+1	+1	+1	3	1
X13	+1	+1	+1	3	1
X14	+1	+1	+1	3	1
X15	+1	+1	+1	3	1
X16	+1	+1	+1	3	1
X17	+1	+1	+1	3	1
X18	+1	+1	+1	3	1
X19	+1	+1	+1	3	1
X20	+1	+1	+1	3	1
X21	+1	+1	+1	3	1
X22	+1	+1	+1	3	1
X23	+1	+1	+1	3	1
X24	+1	+1	+1	3	1
X25	+1	+1	0	2	0.67
X26	+1	+1	+1	3	1
X27	+1	+1	+1	3	1
X28	+1	+1	+1	3	1
X29	+1	+1	+1	3	1
X30	+1	+1	+1	3	1
X31	+1	+1	+1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
X32	+1	+1	+1	3	1
X33	+1	+1	+1	3	1
X34	+1	+1	+1	3	1
X35	+1	0	+1	2	0.67
X36	+1	+1	+1	3	1
X37	+1	+1	+1	3	1
X38	+1	+1	+1	3	1
X39	+1	+1	+1	3	1
X40	+1	+1	+1	3	1
X41	+1	+1	+1	3	1
X42	+1	+1	+1	3	1
X43	0	+1	+1	2	0.67
X44	+1	+1	+1	3	1
X45	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางที่ ค.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X1	0.783
X2	0.748
X3	0.824
X4	0.615
X5	0.946
X6	0.854
X7	0.659
X8	0.735
X9	0.768
X10	0.783
X11	0.748
X12	0.824
X13	0.615
X14	0.946
X15	0.854
X16	0.659
X17	0.783
X18	0.748
X19	0.824
X20	0.615
X21	0.946
X22	0.854
X23	0.659
X24	0.454
X25	0.783
X26	0.748
X27	0.824
X28	0.615
X29	0.946
X30	0.854

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
X31	0.659
X32	0.578
X33	0.454
X34	0.946
X35	0.555
X36	0.659
X37	0.735
X38	0.768
X39	0.693
X40	0.572
X41	0.638
X42	0.792
X43	0.631
X44	0.783
X45	0.714

หมายเหตุ: Reliability Coefficients, N of Cases = 42, N of Items = 45, Alpha = .738

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๑๙.๑๖(๑).๐๒/ว๑๒๙

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายภูษิต ศรีบรรดิษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช รหัสนักศึกษา ๖๖๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์"**เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☑ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคร คัยนันทน์)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ อว ๐๖๑๙.๑๖(๑).๐๒/ว๑๓๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์กฤษฎา ศรีธรรมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช รหัสนักศึกษา ๖๖๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์"**เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☑ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☐ ตรวจสอบด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคร คัยนันทน์)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ อว ๐๖๑๙.๑๖(๑).๐๒/ว๑๓๐

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย **จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช รหัสนักศึกษา ๖๖๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์"**เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ☐ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
☐ ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
☑ ตรวจสอบด้านภาษา
☐ อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคร คัยนันทน์)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ อว ๐๖๑๙.๑๖(๑).๐๒/ ว๑๓๓

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น

ด้วย **จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช รหัสนักศึกษา ๖๖๘๒๖๒๐๙๐๒๐๔** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์"**เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคร คัยนันทน์)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

แสนศักดา รังคะราช, สัญญา เคณาภูมิ และยุภาพร ยุภาศ. (2569). การตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมูม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารวิชาการรัตนบุศย์,* 8(1), มกราคม-เมษายน.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ จ่าสิบเอกแสนศักดา รังคะราช

สถานที่ทำงาน พรรคประชาชน

ตำแหน่ง ผู้ช่วยดำเนินงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2560 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2569 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม